ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου

Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης στη Σχολική Μονάδα

Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός

Παραδείγματα Σχεδίων Δράσης

Ιανουάριος 2011

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Συγχρηματοδότηση Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΣΠΑ 2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Περιεχόμενα

Εισαγωγή 4

ΜΕΡΟΣ Α: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

1. Διατύπωση και Ιεράρχηση Προτεραιοτήτων για Δράση 6

2. Σχέδια Δράσης: Διαμόρφωση, Υλοποίηση, Παρακολούθηση και Αξιολόγηση

2.1. Τι είναι το Σχέδιο Δράσης 7

2.2. Διαδικασία για τη διαμόρφωση Σχεδίων Δράσης 8

2.3. Διαδικασίες υλοποίησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των Σχεδίων Δράσης 9

2.4. Παράγοντες που επηρεάζουν τον σχεδιασμό και την αποτελεσματική υλοποίηση των Σχεδίων Δράσης .....

2.4.1. Ο συντονισμός της διαδικασίας και η συμμετοχή των εκπαιδευτικών 11

2.4.2. Η επιλογή ενός ρεαλιστικού και εφικτού αριθμού δράσεων 11

2.4.3. Η προσαρμογή στις ιδιαιτερότητες του σχολείου 11

2.4.4. Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των σχεδίων δράσης 12

Βιβλιογραφία 13

ΜΕΡΟΣ Β: ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

1. Ενδεικτικό Πλαίσιο Ανάπτυξης του Σχεδίου Δράσης 15

2. Ενδεικτικά Παραδείγματα Σχεδίων Δράσης 20

2.1. Ανάπτυξη Σχολικής Ιστοσελίδας 21

2.2. Αναβάθμιση των Χώρων του Σχολείου: Αλλάζοντας τους Χώρους, Αλλάζοντας τη Μάθηση 29

2.3. Αναδιαμόρφωση του Εσωτερικού Κανονισμού του Σχολείου 36

2.4. Ενίσχυση της Λειτουργίας των Μαθητικών Κοινοτήτων και των Μαθητικών Ομίλων 43

2.5. Βελτίωση των Σχέσεων μεταξύ των Μαθητών 50

2.6. Συμμετοχή των Γονέων στη Σχολική Ζωή 56

2.7. Ανάπτυξη Συνεργατικών Πρακτικών Διδασκαλίας 61

2.8. Εκπαιδευτικά Προγράμματα – Καινοτόμες δράσεις 66

2.9. Ενδοσχολική Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών με την Αξιοποίηση των ΤΠΕ 71

2.10. Παρακολούθηση της Φοίτησης και της Σχολικής Διαρροής 76

2.11. Ενίσχυση της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης 81

2.12. Η ομαλή μετάβαση των νηπίων στο Δημοτικό σχολείο 86

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο παρών τόμος IV με τίτλο «Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός / Παραδείγματα Σχεδίων Δράσης» αποτελεί συνέχεια των τριών προηγούμενων και αναφέρεται στις διαδικασίες που προτείνεται να ακολουθήσουν τα σχολεία κατά το δεύτερο στάδιο της εφαρμογής της ΑΕΕ (Φεβρουάριος-Μάιος 2011).

Βασική δράση της ΑΕΕ **στο δεύτερο αυτό τετράμηνο** αποτελεί ο ***εκπαιδευτικός σχεδιασμός-προγραμματισμός*****,** διαδικασία κατά την οποία το σχολείο, αξιοποιώντας τη γνώση που έχει παραχθεί από την αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου (γενική εκτίμηση της εικόνας του σχολείου και συστηματική διερεύνηση επιλεγμένων τομέων), **επιλέγει προτεραιότητες, ιεραρχεί στόχους** και **σχεδιάζει δράσεις**, προκειμένου η υλοποίησή τους να συμβάλει στη **βελτίωση της ποιότητας** του εκπαιδευτικού έργου. Σημειώνουμε ότι η υλοποίηση των σχεδίων δράσης, που στο δεύτερο τετράμηνο προετοιμάζει η κάθε σχολική μονάδα (1-2 σχέδια δράσης ανάλογα με τις δυνατότητες της σχολικής μονάδας), θα πραγματοποιηθεί την επόμενη σχολική χρονιά (Σεπτέμβριος 2011-Μάιος 2012), οπότε και θα ολοκληρωθεί ο πρώτος διετής κύκλος των διαδικασιών αυτοαξιολόγησης της κάθε σχολικής μονάδας.

Ειδικότερα, η κάθε σχολική μονάδα, απαντώντας στα ερωτήματα:

- πού θέλουμε να φτάσουμε και
- τι πρέπει να κάνουμε και πώς πρέπει να το κάνουμε για να φτάσουμε εκεί που θέλουμε,

προχωρεί με συστηματικό τρόπο στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό-προγραμματισμό. Ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός αφορά ένα σύνολο συστηματικών, συλλογικών και συμμετοχικών διαδικασιών, που οργανώνονται και αναπτύσσονται από τους παράγοντες της σχολικής μονάδας και της εκπαιδευτικής κοινότητας. Στις συγκεκριμένες διαδικασίες κεντρική θέση κατέχουν:

- *Η επιλογή των προτεραιοτήτων και η ιεράρχηση των στόχων που το σχολείο θεωρεί ρεαλιστικούς και απαραίτητους για τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.*
- *Η επιλογή και διαμόρφωση σχεδίων δράσης για την πραγμάτωση των επιλεγμένων στόχων και την ενίσχυση ή βελτίωση της ποιότητας συγκεκριμένων πτυχών της σχολικής πραγματικότητας.*
- *Η δραστηριοποίηση όλων των παραγόντων της σχολικής κοινότητας για τον προσδιορισμό των βασικών στοιχείων των σχεδίων δράσης, την εξασφάλιση των συντελεστών και τον έλεγχο των παραμέτρων που θα συμβάλουν στην αποτελεσματική υλοποίησή τους (χρονοδιαγράμματα, μεθοδολογία υλοποίησης-στρατηγικές εφαρμογής, πόροι και μέσα, οργανωτικές δομές, προγραμματισμός διαδικασιών παρακολούθησης και αξιολόγησης του / των σχεδίων δράσης, κριτήρια επιτυχίας κλπ.).*

Το αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων του σχεδιασμού θα συμπεριληφθεί τόσο στην ετήσια έκθεση αξιολόγησης, όσο και στην τελική έκθεση της διετίας.

Ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μια επιπλέον δραστηριότητα την οποία θα πρέπει να αναπτύξει το σχολείο. Αντίθετα, προτείνεται ως ένας διαφορετικός τρόπος οργάνωσης και διαχείρισης της εκπαιδευτικής λειτουργίας, ως ένας μηχανισμός ενδυνάμωσης της σχολικής μονάδας και ως μια εξελικτική διαδικασία μάθησης, συνεργασίας, συμμετοχικής ευθύνης και αυτοβελτίωσης όλων των παραγόντων του σχολείου.

Τα σχολεία που εμπλέκονται **για πρώτη φορά** σε διαδικασίες εκπαιδευτικού σχεδιασμού και υλοποίησης σχεδίων δράσης πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στο περιεχόμενο και τη διαχείριση της διαδικασίας. Κρίνεται σκόπιμο να ακολουθήσουν **εφικτά, σταθερά βήματα** και να δώσουν έμφαση σε προτεραιότητες που δημιουργούν προϋποθέσεις εδραίωσης των αλλαγών στις δομές, τη λειτουργία και την κουλτούρα του σχολείου. Τέτοιες δράσεις είναι αυτές που αφορούν στην οργάνωση και στη λειτουργία του σχολείου, στο κλίμα και στις σχέσεις εκπαιδευτικών-μαθητών, στην εμπλοκή των γονέων/κηδεμόνων, στη βελτίωση της επικοινωνίας και της δικτύωσης με την εκπαιδευτική κοινότητα, στην ανάπτυξη συμμετοχικών και συνεργατικών πρακτικών, στην προώθηση αντισταθμιστικών και υποστηρικτικών παρεμβάσεων κλπ.

Το υλικό που περιέχεται στον παρόντα τόμο αναφέρεται στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό και όλες τις επιμέρους σχετικές δραστηριότητες που αναλαμβάνει το σχολείο με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.

*Στο **πρώτο μέρος*** του υλικού παρουσιάζονται οι επιμέρους δραστηριότητες που απαιτείται να αναπτύξει το σχολείο στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού σχεδιασμού, με αναφορά σε στοιχεία που αφορούν:

- Τη διατύπωση και ιεράρχηση των προτεραιοτήτων για δράση (στόχοι).
- Την επιλογή, διαμόρφωση και οργάνωση όλων των λεπτομερειών που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση των σχεδίων δράσης.
- Τις διαδικασίες υλοποίησης των σχεδίων δράσης, καθώς και παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής τους στην πράξη.
- Ένα σύνολο παραμέτρων που συμβάλλουν θετικά στην αποτελεσματική υλοποίηση του όλου εγχειρήματος.

*Στο **δεύτερο μέρος*** του υλικού παρουσιάζεται:

- Ένα ενδεικτικό πλαίσιο για την ανάπτυξη των σχεδίων δράσης που θα υλοποιήσει το σχολείο.
- Ενδεικτικά παραδείγματα ανάπτυξης σχεδίων δράσης, τα οποία εστιάζουν σε τομείς ή δείκτες που αναφέρονται στον τόμο ΙΙ (Διαδικασίες και Εργαλεία) και επιδρούν σε ποικίλες πτυχές του εκπαιδευτικού έργου.

ΜΕΡΟΣ Α΄

Ε Κ Π Α Ι Δ Ε Υ Τ Ι Κ Ο Σ Σ Χ Ε Δ Ι Α Σ Μ Ο Σ

1. Διατύπωση και Ιεράρχηση Προτεραιοτήτων για Δράση

Το πρώτο βήμα για τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό αποτελεί ο σαφής προσδιορισμός από το σχολείο συγκεκριμένων στόχων, διαδικασία η οποία περιγράφεται ως 'διατύπωση και ιεράρχηση προτεραιοτήτων για δράση'.

Κατά τη διαδικασία αυτή το σχολείο επιχειρεί να απαντήσει στο ερώτημα **'πού επιθυμούμε να φτάσουμε;**', προγραμματίζοντας τις συγκεκριμένες δράσεις που θα υλοποιήσει το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα. Η **'διατύπωση και η ιεράρχηση των προτεραιοτήτων για δράση'** που προέκυψαν από την ανάπτυξη της συστηματικής διερεύνησης αποτελεί διαδικασία η οποία θα συνδέσει οργανικά τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό με τις πραγματικές αδυναμίες και τις δυνατότητες του σχολείου.

Η διαδικασία αναπτύσσεται συνήθως μετά την αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου, στην αρχή του δευτέρου τετραμήνου του 1^{ου} έτους ενός διετούς κύκλου αυτοαξιολόγησης.

Στη διαδικασία είναι καλό να συμμετέχουν εκτός από τους εκπαιδευτικούς και άλλα μέλη της σχολικής κοινότητας (π.χ. εκπρόσωποι μαθητών και γονέων, ο σχολικός σύμβουλος παιδαγωγικής ευθύνης), έτσι ώστε οι δράσεις που θα προγραμματιστούν να εκφράζουν και να έχουν την αποδοχή όλων των παραγόντων της σχολικής ζωής και ταυτόχρονα να ενισχύουν τη δέσμευση όλων για την υλοποίησή τους. Η ευρύτερη συμμετοχή της σχολικής κοινότητας στη διαδικασία επαφίεται στην κρίση του συλλόγου διδασκόντων.

Οι συμμετέχοντες στην ολομέλεια συγκεντρώνουν και καταγράφουν τις προτεραιότητες για δράση που προέκυψαν από την αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου. Η **καταγραφή** αυτή αποσκοπεί στη **μελέτη,** στην **ιεράρχηση** και στην **τελική επιλογή** των δράσεων που θα υλοποιήσει η σχολική μονάδα κατά την τρέχουσα ή/και την επόμενη σχολική χρονιά (κάποιες δράσεις μπορεί να απαιτούν για την υλοποίησή τους μεγαλύτερο διάστημα πέραν της μιας σχολικής χρονιάς ή, παρόλο που είναι σημαντικές, να μην μπορούν να υλοποιηθούν άμεσα).

Ο αριθμός των δράσεων τις οποίες μπορεί να υλοποιήσει το σχολείο κατά το χρονικό διάστημα μιας σχολικής χρονιάς ποικίλλει ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες του σχολείου και τη φύση της κάθε δράσης. Εξαιρετικά σημαντικό είναι να επιλεγεί ένας μικρός αριθμός προτεραιοτήτων και να εμπλακούν όσο το δυνατόν περισσότεροι σχολικοί παράγοντες στην υλοποίησή τους. Ο προγραμματισμός ενός μικρού σχετικά αριθμού δράσεων –ανάλογα με το μέγεθος του σχολείου– επιτρέπει την αποτελεσματικότερη παρακολούθηση της προόδου υλοποίησής τους, καθώς και την ουσιαστική εμπλοκή περισσότερων μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Στην επιλογή των προτεραιοτήτων για δράση λαμβάνονται υπόψη παράμετροι, όπως: η αναγκαιότητα υλοποίησης της δράσης, η αλληλεπίδραση με διάφορους δείκτες, οι ιδιαίτερες απαιτήσεις (σε πόρους, μέσα, φόρτο εργασίας, χρόνο κτλ.), η προηγούμενη εμπειρία και οι καλές πρακτικές του σχολείου, η ύπαρξη ανάλογων ή συμπληρωματικών δράσεων στο σχολείο.

Η ολομέλεια συνεκτιμά και ιεραρχεί τις προτεραιότητες για δράση, απαντώντας σε ερωτήματα, όπως:

- *Επείγει η υλοποίηση της δράσης;* Κάποιες δράσεις επιβάλλεται να υλοποιηθούν άμεσα.
- *Απαιτεί εξαιρετικά μεγάλη προσπάθεια και χρόνο;* Αυτό ενδεχομένως θα περιορίσει τον αριθμό των δράσεων ή θα επιβάλλει την υποδιαίρεση μιας δράσης σε υποδράσεις.
- *Υπάρχει ήδη η σχετική με τη δράση υποδομή στο σχολείο;* Σε διαφορετική περίπτωση ίσως θα πρέπει το σχολείο να ξεκινήσει από τα απλούστερα στάδια για την υλοποίησή της, έτσι ώστε να δημιουργηθεί η βάση, αλλά και η προοπτική για την αποτελεσματική ολοκλήρωσή της.
- *Υπάρχουν συμπληρωματικές προτεραιότητες;* Η παράλληλη υλοποίηση συγγενών δράσεων εξοικονομεί χρόνο και προσπάθεια.

Το αποτέλεσμα της διαδικασίας διατύπωσης και ιεράρχησης των προτεραιοτήτων θα συμπεριληφθεί στην Ετήσια Έκθεση Αυτοαξιολόγησης που η σχολική μονάδα συντάσσει στο τέλος της χρονιάς.

2. Σχέδια Δράσης: Διαμόρφωση, Υλοποίηση, Παρακολούθηση και Αξιολόγηση

2.1. Τι είναι το Σχέδιο Δράσης

Το Σχέδιο Δράσης (ΣΔ) αποτελεί ένα σύντομο και σαφές κείμενο όπου περιγράφεται ένα σύνολο δραστηριοτήτων με τις οποίες το σχολείο απαντά στο βασικό ερώτημα '*Τι πρέπει και πώς πρέπει να το κάνουμε για να βελτιώσουμε την ποιότητα της εκπαίδευσης στο σχολείο μας;*'. Κάποια από τα ΣΔ μπορεί να προκύπτουν από την εσωτερική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου –από τις αδυναμίες ή τις δυνατότητες του σχολείου– και άλλα να συνδέονται με προτεραιότητες και ανάγκες σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο.

Σε κάθε περίπτωση το ΣΔ συνιστά ένα κείμενο εργασίας που καθοδηγεί τα μέλη της σχολικής κοινότητας στην προσπάθειά τους να οργανώσουν συστηματικά διάφορες πρωτοβουλίες και δραστηριότητες, προκειμένου να βελτιώσουν συγκεκριμένους τομείς του εκπαιδευτικού έργου. Σκοπός του είναι να διασφαλίσει το κύρος και την αποτελεσματικότητα αυτών των πρωτοβουλιών σε όλες τις φάσεις υλοποίησής τους. Ειδικότερα, δίνει τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς και τους υπόλοιπους παράγοντες της σχολικής ζωής (μαθητές, γονείς, εκπροσώπους φορέων, σχολικούς συμβούλους κ.ά.) να:

- εστιάσουν την προσοχή τους σε συγκεκριμένες ενέργειες που αφορούν στη βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο,
- έχουν πλήρη και σαφή εικόνα της δράσης και να οργανώσουν αποτελεσματικά τις απαιτούμενες ενέργειες,
- καθορίσουν τους πόρους (ανθρώπινους και οικονομικούς), καθώς και την υποστήριξη που χρειάζεται για την υλοποίηση της δράσης,
- διασφαλίσουν τη συνεχή παρακολούθηση της προόδου και την τελική αξιολόγηση της δράσης.

2.2. Διαδικασία για τη Διαμόρφωση Σχεδίων Δράσης

Μετά την ιεράρχηση προτεραιοτήτων και τη λήψη των σχετικών αποφάσεων, οι εκπαιδευτικοί χωρίζονται σε Ομάδες Εργασίας και αναλαμβάνουν να διαμορφώσουν και να συντάξουν λεπτομερή σχέδια δράσης, να συντάξουν δηλαδή κείμενα οδηγιών που θα κατευθύνουν τις δράσεις της Σχολικής Μονάδας και θα απαντούν στο ερώτημα «*τί και πώς πρέπει να το κάνουμε, για να φθάσουμε στο επιθυμητό αποτέλεσμα*».

Σε κάθε Ομάδα Εργασίας, ανάλογα με την απόφαση του συλλόγου διδασκόντων, είναι δυνατόν να συμμετέχουν και άλλοι παράγοντες της σχολικής κοινότητας. Ένας ολιγομελής σύλλογος (για παράδειγμα ένα νηπιαγωγείο ή ένα μικρό δημοτικό σχολείο) είναι δυνατόν να εργαστεί ως μια ομάδα. Κάθε Ομάδα Εργασίας ορίζει έναν εκπαιδευτικό ως συντονιστή και έναν πρακτικογράφο για την καταγραφή των εργασιών.

Ειδικότερα, κατά τη φάση αυτή **οι συμμετέχοντες**, αφού λάβουν υπόψη τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης, **προσδιορίζουν για το κάθε Σχέδιο Δράσης:**

- **τους στόχους,** τους οποίους η σχολική μονάδα θέτει για τη συγκεκριμένη δράση. Οι στόχοι θα πρέπει να είναι συγκεκριμένοι, να προσδιορίζουν με σαφήνεια το επιθυμητό αποτέλεσμα του σχεδίου δράσης, να είναι ρεαλιστικοί και εφικτοί.

- **τα κριτήρια επιτυχίας** για κάθε στόχο, με βάση τα οποία το σχολείο θα αποτιμήσει αν ο στόχος επιτεύχθηκε και σε ποιο βαθμό. Είναι δυνατόν να είναι ποιοτικού ή ποσοτικού χαρακτήρα ανάλογα με τη φύση του στόχου στον οποίο αναφέρονται. Σε κάθε περίπτωση όμως απαιτείται να είναι συγκεκριμένα, έτσι ώστε να διευκολύνεται η παρακολούθηση και η αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης των στόχων.

- **τη μεθοδολογία της υλοποίησης,** δηλαδή τις συγκεκριμένες μεθόδους και τις ενέργειες εκείνες που θα επιτρέψουν την αποτελεσματική υλοποίηση του κάθε στόχου, καθώς και τη συγκεκριμένη συμβολή του κάθε παράγοντα που θα συμμετέχει σε αυτές, Επίσης τις οργανωτικές δομές (κατανομή αρμοδιοτήτων, μηχανισμοί συνεργασίας και συντονισμού του Σχεδίου Δράσης) και τις αναγκαίες διαμορφωτικές παρεμβάσεις στο σχολείο.

- **το χρονοδιάγραμμα** στο οποίο καταγράφεται ο χρόνος που απαιτείται για την επιτυχή εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης. Ο σχεδιασμός του χρονοδιαγράμματος πρέπει να είναι ρεαλιστικός, να λαμβάνει δηλαδή υπόψη του τις συγκεκριμένες δυνατότητες και αναγνωρισμένες προτεραιότητες της σχολικής μονάδας.

- **τους πόρους και τα μέσα** που απαιτούνται για την αποτελεσματική εφαρμογή της δράσης, τα οποία και διαφέρουν ανάλογα με τη φύση της κάθε δράσης και περιλαμβάνουν:
  - το ανθρώπινο δυναμικό (εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς, σύμβουλοι, καθηγητές, ερευνητές, τοπικές αρχές κλπ.) που απαιτείται για την υλοποίηση της δράσης,
  - το χρόνο (συναντήσεις ομάδων εργασίας, σεμινάρια επιμόρφωσης κ.ά.),
  - τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό (αναλώσιμα υλικά, εποπτικά μέσα, αίθουσες, τεχνολογικός εξοπλισμός κ.ά.),
  - τους οικονομικούς πόρους (κόστος υλικών, επισκέψεων κ.ά.),
  - τα εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης (ημερολόγια, σχέδια παρατήρησης, φόρμες καταγραφής, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κλπ.),
  - τις πηγές που θα αξιοποιηθούν για τη συλλογή των δεδομένων.

- **τις διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης**, με την περιγραφή του σχεδίου αξιολόγησης που θα ακολουθήσει το σχολείο για την εκτίμηση της προόδου και των αποτελεσμάτων της δράσης.

- **τον υπεύθυνο** του Σχεδίου Δράσης, το πρόσωπο δηλαδή το οποίο θα είναι υπεύθυνο για την όλη οργάνωση της δράσης, το συντονισμό των ενεργειών, την κατανομή των δραστηριοτήτων, την παρακολούθηση και την αξιολόγησή της.

Το κάθε Σχέδιο Δράσης υποβάλλεται στην ολομέλεια για κριτική και τελική διαμόρφωση. Στο αντίστοιχο τμήμα της Έκθεσης Αυτοαξιολόγησης που η σχολική μονάδα συντάσσει στο τέλος της χρονιάς, συμπεριλαμβάνονται τα Σχέδια Δράσης που διαμορφώνονται στο στάδιο αυτό.

2.3. Διαδικασίες Υλοποίησης, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Σχεδίων Δράσης

Τη ‘διατύπωση προτεραιοτήτων για δράση’ και τη ‘διαμόρφωση σχεδίων δράσης’ διαδέχεται το στάδιο της μεταφοράς των σχεδίων στην πράξη, της παρακολούθησης της εφαρμογής τους και της συνολικής αξιολόγησης της αποτελεσματικότητάς τους.

Για την υλοποίηση των σχεδίων δράσης υπεύθυνη είναι η Ομάδα Εργασίας που διαμόρφωσε το κάθε σχέδιο. Έχει την κύρια ευθύνη για την οργάνωση, την υποστήριξη, την παρακολούθηση της προόδου του σχεδίου και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς του.

Όπως και στο στάδιο της συστηματικής διερεύνησης, κάθε Ομάδα Εργασίας καθορίζει ένα τρόπο συστηματικής καταγραφής των εργασιών που αναπτύσσονται κατά την

υλοποίηση της δράσης (π.χ. κοινό ημερολόγιο της ομάδας στο οποίο καταγράφονται οι δραστηριότητες των μελών κατά την υλοποίηση της δράσης, παρατηρήσεις σχετικά με δυσκολίες που τυχόν προκύπτουν, αποφάσεις για αναπροσαρμογή του αρχικού σχεδίου κλπ.).

Κατά την υλοποίηση της δράσης, η ομάδα εφαρμόζει το σχέδιο στην πράξη και πραγματοποιεί τις δραστηριότητες που έχουν σχεδιαστεί για την αποτελεσματική εφαρμογή της.

Για την αποτελεσματική υλοποίηση κάθε σχεδίου δράσης απαιτείται η συνεχής και συστηματική παρακολούθηση της προόδου του, προκειμένου να εξετάζεται:

- κατά πόσο η πορεία του σχεδίου δράσης είναι σύμφωνη με τους στόχους που τέθηκαν από την αρχή,
- αν και κατά πόσο τα ενδιάμεσα ή τελικά αποτελέσματα συνδέονται με τα καθορισμένα κριτήρια επιτυχίας,
- ο βαθμός προόδου που επιτυγχάνεται,
- η ποιότητα της ομαδικής εργασίας και της συμβολής κάθε εμπλεκομένου στην υλοποίηση της δράσης,
- αν ο χρόνος των εκπαιδευτικών, οι οικονομικοί πόροι και το υλικό, που είχαν προβλεφθεί κατά το σχεδιασμό της δράσης, επαρκούν για την αποτελεσματική υλοποίησή της.

Από μια τέτοια εξέταση είναι ενδεχόμενο να προκύψει η ανάγκη για κάποιες αναπροσαρμογές ή αλλαγές στο χρόνο, στους πόρους, τις στρατηγικές εφαρμογής ή τις διαδικασίες αξιολόγησης. Στην περίπτωση σημαντικών αλλαγών και αποκλίσεων από το αρχικό σχέδιο, αυτές καταγράφονται από την ομάδα και αιτιολογούνται.

Το στάδιο της υλοποίησης κάθε σχεδίου δράσης ολοκληρώνεται με τη συνολική αξιολόγηση της εφαρμογής του από την Ομάδα Εργασίας. Χρησιμοποιώντας ως πηγές το ημερολόγιο της ομάδας, αλλά και τις πηγές και τις μεθόδους που αναφέρονται στο σχέδιο δράσης, η Ομάδα Εργασίας επιχειρεί να απαντήσει στο ερώτημα ‘τι πρόοδο κάναμε;’ αξιολογώντας:

- τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν,
- τα αποτελέσματα των διαφόρων ενεργειών σε σχέση με τους στόχους που είχαν τεθεί (οι ενέργειες βελτίωσαν πράγματι αυτό που έπρεπε να βελτιώσουν;)
- τα αποτελέσματα των ενεργειών σε σχέση με τη γενική λειτουργία και τα εκπαιδευτικά επιτεύγματα του σχολείου.

Η κάθε Ομάδα Εργασίας συντάσσει σύντομο κείμενο για τη δράση και την αποτελεσματικότητα της υλοποίησής της και σε ολομέλεια ενημερώνει τις υπόλοιπες ομάδες για την πορεία και τα αποτελέσματα των προσπαθειών της. Τα κείμενα αυτά αξιοποιούνται στην Ετήσια Έκθεση Αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας που συντάσσεται στο τέλος της σχολικής χρονιάς.

2.4. Παράγοντες που Επηρεάζουν το Σχεδιασμό και την Αποτελεσματική Υλοποίηση των Σχεδίων Δράσης

Ο σχεδιασμός και η αποτελεσματική υλοποίηση των σχεδίων δράσης συνιστούν μια σύνθετη διαδικασία οποία επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες, όπως:

2.4.1. Ο συντονισμός της διαδικασίας και η συμμετοχή των εκπαιδευτικών

Τη γενική ευθύνη του συντονισμού της διαδικασίας έχει ο διευθυντής του σχολείου και οι υπεύθυνοι των σχεδίων δράσης. Δεν θεωρείται αποτελεσματικό, αλλά ούτε και εφικτό να εμπλέκονται όλοι οι εκπαιδευτικοί σε όλες τις λεπτομέρειες διαμόρφωσης και υλοποίησης των σχεδίων δράσης. Ο αριθμός των εκπαιδευτικών που συμμετέχουν στο σχεδιασμό και οι ειδικότεροι ρόλοι που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο των ομάδων εργασίας μπορεί να διαφέρουν από σχολείο σε σχολείο. Ο σχεδιασμός αποτελεί μια ζωντανή και δυναμική διαδικασία η οποία ενσωματώνεται στην οργάνωση και τη λειτουργία του σχολείου. Η ενεργός συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε κάθε στάδιο του σχεδιασμού, η συλλογική λήψη αποφάσεων και η ανάπτυξη σχέσεων ισοτιμίας και συνεργασίας ενισχύουν την αποδοχή, την εγκυρότητα και την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας.

2.4.2. Η επιλογή ενός ρεαλιστικού και εφικτού αριθμού δράσεων

Ένα σημαντικό στοιχείο στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό είναι ο προγραμματισμός και η υλοποίηση ενός ρεαλιστικού και εφικτού αριθμού δράσεων (καλύτερα αποτελέσματα προκύπτουν από μικρές και εστιασμένες προσπάθειες) και η εμπλοκή όσο το δυνατόν περισσότερων σχολικών παραγόντων στην υλοποίησή τους. Κατά τον καθορισμό των προτεραιοτήτων για δράση κρίνεται, επίσης, σκόπιμο να ληφθούν υπόψη οι ακόλουθες ισορροπίες:

α) μεταξύ βραχυπρόθεσμων (μικρότερων του ενός έτους) και μακροπρόθεσμων προτεραιοτήτων,

β) μεταξύ του προγραμματισμού νέων προτεραιοτήτων για δράση και της ‘εδραίωσης’ των αποτελεσμάτων από ήδη εφαρμοσμένες δράσεις,

γ) μεταξύ θεμελιωδών (που συνδέονται με δράσεις «υποδομής») και δευτερευουσών προτεραιοτήτων, καθώς οι πρώτες είναι εκείνες που προσφέρουν τη βάση για την ανάπτυξη των δεύτερων.

2.4.3. Η προσαρμογή στις ιδιαιτερότητες του σχολείου

Ο σχεδιασμός αποτελεί αποδοτικό εργαλείο διαχείρισης της εκπαιδευτικής διαδικασίας και συνδέεται με διάφορες πτυχές του εκπαιδευτικού έργου (διδασκαλία και μάθηση, οργάνωση και διοίκηση, κλίμα και σχέσεις, κουλτούρα του σχολείου κ.ά.). Ο σχεδιασμός για τη βελτίωση της σχολικής πραγματικότητας πρέπει να αντιμετωπίζει το σχολείο ως

‘όλον’ λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες και τις ανάγκες του σχολείου. Δεν υπάρχει ένας ενιαίος, κοινός ή και μοναδικός τρόπος για την προσέγγιση του εκπαιδευτικού σχεδιασμού και τη διαμόρφωση των σχεδίων δράσης. Κάθε σχολείο προσεγγίζει και υλοποιεί με διαφορετικό τρόπο τη βελτίωσή του, ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες και την κουλτούρα του. Ο σχεδιασμός πρέπει να είναι ευέλικτος και τα σχέδια δράσης προσαρμόσιμα σε τροποποιήσεις και αλλαγές, ανάλογα με τις μεταβολές στη σχολική πραγματικότητα η οποία επηρεάζεται από διάφορους ενδοσχολικούς και εξωσχολικούς παράγοντες.

2.4.4. Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των σχεδίων δράσης

Η συνεχής παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής των δράσεων για βελτίωση είναι απαραίτητες προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η όλη διαδικασία είναι ικανοποιητική και επιτυγχάνει τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

Είναι σημαντικό, επίσης, όπως όλες οι διαδικασίες που συνδέονται με την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, να χαρακτηρίζονται από εγκυρότητα και αξιοπιστία, να βασίζονται δηλαδή στη συστηματική συλλογή δεδομένων και όχι σε επιφανειακές εκτιμήσεις ή απλές εντυπώσεις και να αποτυπώνουν τη συγκεκριμένη σχολική πραγματικότητα. Άλλωστε, ο σκοπός της ‘αυτοαξιολόγησης’ είναι ο προσδιορισμός και η υλοποίηση των απαραίτητων δράσεων μέσα από την ενεργό συμμετοχή, την αυτοδέσμευση και τη συνεργασία για τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο.

Βιβλιογραφία

Association of Professionals in Education and Children's Trusts (2005) *School self- evaluation: a process of change*, NAEIAC P001, West Yorkshire, Aspect.

Audit Unit, H.M. Inspectors of Schools (1994) *The Role of School Development Plans in Managing School Effectiveness*, Management of Educational Resources: 5, 2nd edition, SOED.

Bubb, S. and Earley, P. (2007) *Leading and Managing Continuing Professional Development: Developing people, developing schools (*2nd edition), London, Sage.

Bubb, S. and Earley, P. (2008) *From self-evaluation to school improvement: the importance of effective staff development*, London, Institute of Education University of London, CfBT Education Trust.

Chapman, C. & Harris, A. (2004) "Improving schools in difficult and challenging contexts: Strategies for improvement", in *Educational Research*, 46(1), 219-228.

Dalin, P. and Rust, V. (1983) *Can Schools Learn?* Windsor, NFER, Nelson.

Dempster, N., Logan, L. and Sachs, J. (1994) *The Protean Nature of School Development Planning: an Australian Study,* Queensland, Griffith University.

Devos, G. (2003) "School Self-Evaluation-Conditions and Caveats-The Case of Secondary Schools" in *Educational Management Administration Leadership*, 31(4), 403-420.

Ευρωπαϊκό Πρότυπο Σχέδιο για την Αξιολόγηση της Ποιότητας της Σχολικής Εκπαίδευσης (1997) *Πρακτικός Οδηγός για την Αυτο-Αξιολόγηση*, Πρόγραμμα Σωκράτης, Δράση III.3.1.

Fullan, M.G. and Hargreaves, A. (1992) *What's Worth Fighting for in Your School*, Buckingham, Open University Press.

Hargreaves, A. (1994) *Changing Teachers, Changing Times: Teachers' Work and Culture in the Postmodern Age,* London, Cassell.

Hargreaves, D. and Hopkins, D. (1991*) The Empowered School: the Management and Practice of Development Planning*, London, Cassell.

Hargreaves, D. and Hopkins, D. (1994) *Development Planning for School Improvement,* London, Cassell.

Harris, A., Jamieson, I., Russ, J. (1996) *School Effectiveness and School Improvement: A Practical Guide,* London, Pitman.

Hofman,R. H., Dijkstra, N.J. and W.H.Hofman, W.H. (2009) "School self-evaluation and student achievement" in *School Effectiveness and School Improvement*, 20 (1), 47-68.

Hopkins, D. (ed) (1987) *Improving the Quality of Schooling*, Lewes, Falmer Press.

Hopkins, D. (1989) *Evaluation for School Development*, Buckingham, Open University Press.

Hopkins, D., Jackson, D., West, M. & Terrell, I. (1997) 'Evaluation: Trinkets for the Natives or Cultural Change?' in Cullingford, C. (ed) *Assessment versus Evaluation*, London, Cassell.

Hopkins, D., Ainscow, M. & West, M. (1994) *School Improvement in an Era of Change*, London, Cassell.

ΚΕΕ (2004) *Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου στη Σχολική Μονάδα – Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης*, Αδημοσίευτο κείμενο ομάδας εργασίας του ΚΕΕ, Αθήνα, ΚΕΕ.

Koulaidis,V. & Kotsira, A. (2004) “Quality Assurance in Education: Self-evaluation process at the level of the school unit”, in *Quality of Education: Teachers professional training and development*, Conference Proceedings, Athens, Education Research Centre of Greece.

MacBeath, J. (2009) “Self-Evaluation for School Improvement” in Hargreaves, A., Lieberman, M. and Hopkins, D. (2009) *Second International Handbooks of Education*,Vol. 23(4), 901-912, Springer International Handbooks of Education.

MacBeath, J. (2005) *Self-evaluation Models, Tools and Examples of Practice,* Nottingham, National College for School Leadership.

MacBeath, J. and McGlynn, A. (2003) *Self-evaluation: What’s in it for schools?* London, Routledge.

MacGilchrist, B., Mortimore, P., Savage, J. and Beresford, C. (1995) *Planning Matters: the Impact of Development Planning in Primary Schools*, London, Paul Chapman.

Ματθαίου (2000) *Οδηγός Αποτίμησης και Σχεδιασμού του Εκπαιδευτικού Έργου στη Σχολική Μονάδα για την Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση,* Αθήνα, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (τρεις τόμοι).

Μπαγάκης Γ., Δεμερτζή Κ., Σταμάτης Θ. (2007*). Ένα Σχολείο Μαθαίνει.* Α.Α. Λιβάνη.

OECD (2009) Creating *Effective Teaching and Learning Environments: First Results From TALIS*, Paris.

Scheeren, J., Glas, C. & Thomas, S.M. (2005*) Education Evaluation, Assessment, and Monitoring*, Zwets & Zeitliner Publishers, Taylor& Francis e-Library.

Schratz, M. (2002) “Self evaluation as endeavour to understand quality: Experiences in Austrian school-based evaluation” in Professor Saville Kushner, Profesor Robert Stake (ed) *School-Based Evaluation: An International Perspective (Advances in Program Evaluation, Volume 8),* Emerald Group Publishing Limited, 145-166.

Segne, P. (1990) The Fifth Discipline: the Art and Practice of the Learning Organization, New York, Doubleday.

Σολομών, Ι. (επιμέλεια-εισαγωγή) (1999) Εσωτερική Αξιολόγηση και Προγραμματισμός του Εκπαιδευτικού Έργου στη Σχολική Μονάδα: Ένα πλαίσιο εργασίας και υποστήριξης, Αθήνα, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Solomon, J. (1998) *Trends in the Evaluation of Education Systems. School (self) Evaluation and Decentralization, Papers, Reports, Discussion Outcomes, European Workshop,* Athens 9-11 December 1997, Athens, Pedagogical Institute.

Stoll, L. and Fink, D. (1996) *Changing our Schools*, Buckingham, Open University Press.

Wallace, M. and McMahon, A. (1994) *Planning for Change in Turbulence Times: the Case of Multiracial Primary Schools*, London, Cassell.

ΜΕΡΟΣ Β΄

Σ Χ Ε Δ Ι Α Δ Ρ Α Σ Η Σ

1. Ενδεικτικό Πλαίσιο Ανάπτυξης του Σχεδίου Δράσης

Στη συνέχεια παρατίθεται ένα ενδεικτικό πλαίσιο ανάπτυξης του σχεδίου δράσης στη Σχολική Μονάδα. Το πλαίσιο έχει ως στόχο να βοηθήσει τις ομάδες εργασίας στον αποτελεσματικό σχεδιασμό και την επιτυχή εφαρμογή των διαφόρων δράσεων.

Κάθε σχολική μονάδα μπορεί να προσαρμόσει τα στοιχεία του πλαισίου στο ειδικότερο αντικείμενο της δράσης που προτίθεται να υλοποιήσει, καθώς και τις ιδιαιτερότητες του σχολείου. Σημειώνεται ότι ο σχεδιασμός και η αποτελεσματική εφαρμογή των σχεδίων δράσης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την «κουλτούρα» του σχολείου και τις συνθήκες που επικρατούν σε αυτό. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών και προϋποθέσεων πάνω στις οποίες θα στηριχθεί η εισαγωγή και εδραίωση των αλλαγών στις δομές, την οργάνωση και τη λειτουργία του σχολείου.

Τα σχέδια δράσης που περιλαμβάνονται στον παρόντα τόμο έχουν ως κύριο στόχο να υποστηρίξουν και να ενισχύσουν τη δημιουργία της απαραίτητης «υποδομής» μέσα από την ενεργό συμμετοχή όλων των παραγόντων της σχολικής μονάδας. Με δεδομένο, επίσης, ότι τα περισσότερα σχολεία εμπλέκονται για πρώτη φορά σε διαδικασίες εσωτερικής αξιολόγησης και εκπαιδευτικού σχεδιασμού, στα παραδείγματα των σχεδίων δράσης δόθηκε προτεραιότητα και έμφαση, μεταξύ άλλων, σε θεματικές, όπως: δημιουργία ενεργού ιστοσελίδας, δικτύωση και επικοινωνία με την εκπαιδευτική κοινότητα, διαμόρφωση εσωτερικού κανονισμού, ενίσχυση συνεργατικών πρακτικών μεταξύ των εκπαιδευτικών, βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας, προώθηση αντισταθμιστικών και υποστηρικτικών παρεμβάσεων, άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία.

Στο προτεινόμενο πλαίσιο του σχεδίου δράσης περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

1. Η αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης
2. Ο σκοπός και οι στόχοι του σχεδίου δράσης
3. Τα κριτήρια επιτυχίας της δράσης
4. Η μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης
5. Οι πόροι και τα μέσα του σχεδίου δράσης
6. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης
7. Οι διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης
8. Η έκθεση των αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Τόσο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης του Σχεδίου Δράσης, όσο και για τα σχετικά παραδείγματα που ακολουθούν πρέπει να σημειωθούν τα ακόλουθα:

- Όλα τα σχέδια δράσης είναι ενδεικτικά και αποτελούν αντιπροσωπευτικά παραδείγματα και από τα πέντε πεδία του εκπαιδευτικού έργου, όπως ορίζονται στον τόμο Ι «Βασικό Πλαίσιο» για τη διαδικασία της Αυτοαξιολόγησης της Σχολικής Μονάδας.
- Κάποια από αυτά εστιάζουν σε συγκεκριμένους δείκτες με συγκεκριμένη θεματική ενότητα, ενώ άλλα αναδεικνύουν το χαρακτήρα της αλληλεπίδρασης μεταξύ των δεικτών, ακόμη και ανάμεσα σε δείκτες από διαφορετικά πεδία.
- Κατά το σχεδιασμό τους ελήφθη υπόψη ότι απευθύνονται τόσο σε μικρές, όσο και σε μεγάλες Σχολικές Μονάδες, με Σύλλογο Διδασκόντων που κυμαίνεται από 3-4 έως και 80 – 90 μέλη. Συνεπώς οι επιμέρους προτεινόμενοι στόχοι, τα κριτήρια επιτυχίας και οι ενέργειες ή δραστηριότητες για την υλοποίησή τους μπορεί να φαίνονται υπερβολικοί για τις μικρές Σχολικές Μονάδες της Πρωτοβάθμιας, κυρίως, εκπαίδευσης. Εννοείται ότι κάθε Σχολική Μονάδα διαμορφώνει το δικό της σχέδιο δράσης ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες της και τις δυνατότητες των μελών της να το υλοποιήσουν.
- Σε κάθε περίπτωση το σχέδιο δράσης θα πρέπει να είναι εστιασμένο σε συγκεκριμένη περιοχή του εκπαιδευτικού έργου και να θέτει εφικτούς στόχους στους οποίους η σχολική μονάδα μπορεί να ανταποκριθεί.

Σχέδιο Δράσης
(ενδεικτικό πλαίσιο)

Πεδίο/Τομέας/Δείκτης:
Τίτλος:
Α. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης
1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης *Καταγράφονται οι λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης με βάση τις ιδιαιτερότητες και τα δεδομένα του σχολείου: σύνδεση με αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης (βελτίωση αδυναμιών, ενίσχυση καλών πρακτικών) ή/και με εθνικές και περιφερειακές προτεραιότητες.* **2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες** *Προσδιορίζονται οι δείκτες με τους οποίους αναπτύσσεται σαφής αλληλεπίδραση και θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον καθορισμό των στόχων, την επιλογή των κριτηρίων, το σχεδιασμό και την εφαρμογή του σχεδίου δράσης.* **3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου** *Αναφέρονται: α) αποτελέσματα καλών πρακτικών που τυχόν έχουν αναπτυχθεί στο σχολείο και έχουν σχέση με την προτεινόμενη δράση ή/και β) δράσεις που έχουν αναπτυχθεί στο σχολείο και μπορούν να συμπληρώνουν ή να υποστηρίζουν και να ενισχύουν τη σχεδιαζόμενη δράση.*
Β. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης
1. Σκοπός του σχεδίου δράσης *Περιγράφεται ο βασικός σκοπός του σχεδίου δράσης.* **2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης** *Περιγράφονται οι ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης.*
Γ. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης
Αναφέρονται τα συγκεκριμένα κριτήρια επιτυχίας του κάθε στόχου, με βάση τα οποία θα αποτιμηθούν τα τελικά αποτελέσματα. Η διατύπωση συγκεκριμένων κριτηρίων επιτυχίας αποτελεί βασική παράμετρο ενός σχεδίου δράσης, αφού με αυτά θα συγκριθούν τα τελικά αποτελέσματα της δράσης για τον καθορισμό του βαθμού αποτελεσματικότητάς της.
Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης
1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης *Καταγράφονται οι στρατηγικές εφαρμογής της δράσης, οι συγκεκριμένες ενέργειες τις οποίες θα αναπτύξει το σχολείο για την αποτελεσματική υλοποίηση της δράσης.* **2. Οργανωτικές δομές** *Περιγράφεται η οργανωτική δομή για την εκτέλεση του σχεδίου δράσης (αρμοδιότητες προσώπων και μηχανισμοί συνεργασίας και συντονισμού). Επίσης περιγράφεται η αξιοποίηση των υπαρχουσών οργανωτικών δομών του σχολείου και η συνεργασία προσώπων ή/ και θεσμικών φορέων της εκπαίδευσης σχετικών με την επιλεγμένη δράση.*

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Προσδιορίζεται η αναγκαιότητα διαμορφωτικών παρεμβάσεων στην οργάνωση και τον συντονισμό της σχολικής ζωής και σε εκπαιδευτικές πρακτικές, ώστε να διευκολυνθούν οι διαδικασίες υλοποίησης και αποτελεσματικής εφαρμογής των δράσεων και επίτευξης των επιδιωκόμενων στόχων: αλλαγές στο ωρολόγιο πρόγραμμα, στο ρόλο επιμέρους διδασκόντων κλπ.

Ε. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

Περιγράφονται τα μέσα και οι πόροι που απαιτούνται για την επιτυχή υλοποίηση του σχεδίου δράσης, οι οποίοι διαφέρουν ανάλογα με τη φύση της δράσης και την ιδιαιτερότητα της σχολικής μονάδας.

1. Ανθρώπινο δυναμικό

Προσδιορίζεται το ανθρώπινο δυναμικό που θα εμπλακεί στην υλοποίηση της δράσης, όπως εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς, σχολικοί σύμβουλοι, επιστημονικοί συνεργάτες κ.ά.

2. Χρόνος

Προσδιορίζεται ο απαιτούμενος χρόνος εργασίας των εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών για την ανάπτυξη της κάθε στρατηγικής εφαρμογής (συναντήσεις ομάδων εργασίας, συλλογή και επεξεργασία στοιχείων κ.ά.), καθώς και η κατανομή του στο πλαίσιο του χρονοδιαγράμματος της δράσης.

3. Υλικοτεχνικός εξοπλισμός

Περιγράφονται οι υποδομές και τα μέσα που απαιτούνται για την αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου δράσης, όπως τεχνολογικός εξοπλισμός, αίθουσες, εποπτικά μέσα, αναλώσιμα υλικά κτλ.

4. Οικονομικοί πόροι

Προσδιορίζονται οι οικονομικοί πόροι που απαιτούνται για την αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου δράσης, όπως κόστος επιμόρφωσης, υλικών, μετακινήσεων κτλ.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

Προσδιορίζονται τα μεθοδολογικά εργαλεία τα οποία απαιτούνται για τη συλλογή/καταγραφή δεδομένων στο πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης, όπως ημερολόγια, σχέδια παρατήρησης, φόρμες καταγραφής, ερωτηματολόγια, σχέδια συνέντευξης κλπ.)

6. Πηγές

Περιγράφονται οι πηγές που θα αξιοποιηθούν για τη συλλογή των δεδομένων, όπως: Πρακτικά Συλλόγου Διδασκόντων, καταχωρήσεις του σχολείου σε βάσεις δεδομένων, ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς κλπ. Μπορεί να γίνει αναφορά σε σχετική με το αντικείμενο της δράσης βιβλιογραφία (μελέτες, έρευνες, καλές πρακτικές).

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης
Αποτυπώνεται συγκεκριμένο και ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα για κάθε στόχο ή στρατηγική εφαρμογής, με βάση την ιδιαιτερότητα και τις δυνατότητες της σχολικής μονάδας.
Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης
Προσδιορίζονται οι διαδικασίες αξιολόγησης που θα ακολουθήσει το σχολείο για: *α) την παρακολούθηση της προόδου της δράσης (ενδιάμεση διαμορφωτική αξιολόγηση, ανατροφοδότηση, καταγραφή των ενδιάμεσων αποτελεσμάτων και δυσκολιών εφαρμογής) και* *β) τη συνολική εκτίμηση τόσο των αποτελεσμάτων της δράσης (τελική αξιολόγηση), όσο και της διαδικασίας υλοποίησής της, με βάση τους προκαθορισμένους στόχους και τα κριτήρια επιτυχίας.* *Γίνεται αναφορά* • *στις συγκεκριμένες μεθόδους και τα μέσα που θα αξιοποιηθούν για τη συλλογή και την επεξεργασία των δεδομένων,* • *στους εμπλεκόμενους (εκπαιδευτικούς, μαθητές, γονείς κ.ά.) και* • *στον χρόνο που προγραμματίζονται οι επί μέρους αξιολογικές δράσεις κλπ.*
Η. Έκθεση των αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης
Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της εκπαιδευτικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

2. Ενδεικτικά Παραδείγματα Σχεδίων Δράσης

2.1. Ανάπτυξη Σχολικής Ιστοσελίδας

2.2. Αναβάθμιση των Χώρων του Σχολείου: Αλλάζοντας τους Χώρους, Αλλάζοντας τη Μάθηση

2.3. Αναδιαμόρφωση του Εσωτερικού Κανονισμού του Σχολείου

2.4. Ενίσχυση της Λειτουργίας των Μαθητικών Κοινοτήτων και των Μαθητικών Ομίλων

2.5. Βελτίωση των Σχέσεων μεταξύ των Μαθητών

2.6. Συμμετοχή των Γονέων στη Σχολική Ζωή

2.7. Ανάπτυξη Συνεργατικών Πρακτικών Διδασκαλίας

2.8. Εκπαιδευτικά Προγράμματα – Καινοτόμες δράσεις

2.9. Ενδοσχολική Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών με την Αξιοποίηση των ΤΠΕ

2.10. Παρακολούθηση της Φοίτησης και της Σχολικής Διαρροής

2.11. Ενίσχυση της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης

2.12. Η ομαλή μετάβαση των νηπίων στο Δημοτικό σχολείο

Σχέδιο Δράσης 1

Πεδίο: Μέσα – Πόροι – Ανθρώπινο δυναμικό
Τομέας: Υλικοτεχνική υποδομή
Δείκτης: Μέσα του σχολείου

Τίτλος: Ανάπτυξη σχολικής ιστοσελίδας

Α. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης

Τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης αναδεικνύουν μεν την καλή λειτουργία, επισημαίνουν όμως έλλειμμα στην ψηφιακή υποδομή του σχολείου για την υποστήριξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας και της γνώσης. Οι εκπαιδευτικοί επισημαίνουν την αναγκαιότητα να αξιοποιηθούν οι ΤΠΕ για την προβολή της επιστημονικής, κοινωνικής και πολιτισμικής διάστασης του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο, την ανάδειξη των καλών πρακτικών και το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία με σύγχρονα εργαλεία και μέσα επικοινωνίας.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες

Η υλοποίηση του ΣΔ αναμένεται να αναδείξει τις καλές πρακτικές του σχολείου, να υποστηρίξει τις σχέσεις μεταξύ των μαθητών, μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών, μεταξύ σχολείου-γονέων, καθώς και να συμβάλλει θετικά στην οργάνωση της σχολικής ζωής.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου

Αξιοποιούνται δεδομένα του σχολείου (τεχνογνωσία ανθρώπινου δυναμικού, σχολικές πρωτοβουλίες, εκπαιδευτικά προγράμματα, καινοτόμες δράσεις) που μπορούν να υποστηρίξουν τη δράση.

Β. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του σχεδίου δράσης

Η ανάπτυξη, η βελτίωση και η αποτελεσματική αξιοποίηση της ψηφιακής υποδομής του σχολείου με σκοπό την αναβάθμιση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

- Ανάπτυξη ή βελτίωση υπάρχοντος δικτυακού τόπου – ιστοσελίδας του σχολείου
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας, ομαδοσυνεργατικών πρακτικών και εξοικείωσης με τις ΤΠΕ από εκπαιδευτικούς και μαθητές
- Υποστήριξη εκπαιδευτικών και διδακτικών πρακτικών
- Οργάνωση και υποστήριξη της συνεργασίας και επικοινωνίας μεταξύ σχολείου, μαθητών και γονέων μέσω της ιστοσελίδας.
- Προβολή του έργου του σχολείου στην κοινωνία

Γ. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης

- Οι μαθητές συνεργάζονται αποτελεσματικά – με την καθοδήγηση των δασκάλων τους – για το σχεδιασμό, τη δημιουργία και τη συνεχή ενημέρωση του διαδικτυακού τόπου του σχολείου, ώστε το περιεχόμενό του να είναι επίκαιρο.
- Αναβαθμισμένη, λειτουργική και ενημερωμένη ιστοσελίδα του σχολείου. Στο τέλος της σχολικής χρονιάς όλα τα μαθήματα υποστηρίζονται και ηλεκτρονικά μέσω της ανάρτησης σχετικού εκπαιδευτικού υλικού στη σχολική ιστοσελίδα.
- Μαθητές, εκπαιδευτικοί και γονείς χρησιμοποιούν λειτουργίες που παρέχονται από τη σχολική ιστοσελίδα για την μεταξύ τους – σύγχρονη και ασύγχρονη - επικοινωνία και συνεργασία (forum, chat, e-mail κτλ.), αλλά και για την ενημέρωσή τους για τις δραστηριότητες του σχολείου
- Δημοσιοποίηση των δράσεων και των καλών πρακτικών του σχολείου τόσο στην παροχή εκπαιδευτικού έργου, όσο και για τις δραστηριότητες της μαθητικής κοινότητας και του συλλόγου γονέων.

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

α. Προετοιμασία της δράσης

Καθορισμός πλαισίου λειτουργίας της ιστοσελίδας (στόχοι, εύρος της πρόσβασης και χρήσης κλπ.) με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων. Οργάνωση ομάδων (σχεδιασμού, συγκέντρωσης υλικού, συγγραφής κειμένων, προγραμματισμού). Ορισμός διαχειριστή ιστοσελίδας με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων. Ενημέρωση από υπεύθυνο του ΚΕ.ΠΛΗ.ΝΕ.Τ. για το τεχνικό πλαίσιο λειτουργίας και τις δυνατότητες μιας ιστοσελίδας, καθώς και για τους διαθέσιμους πόρους και τα εργαλεία που μπορούν να αξιοποιηθούν.

β. Επιμόρφωση-ενημέρωση εκπαιδευτικών – μαθητών

Επιμόρφωση-ενημέρωση εκπαιδευτικών και μαθητών του σχολείου σε θέματα κατασκευής και ανατροφοδότησης της ιστοσελίδας (χειρισμό του κατάλληλου λογισμικού). Εκπαίδευση του διαχειριστή στη δημιουργία και συντήρηση σχολικών ιστοσελίδων από Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, ΣΣ Πληροφορικής, υπεύθυνο ΠΛΗΝΕΤ.

γ. Σχεδιασμός ιστοσελίδας (δομή και περιεχόμενο)

Η ομάδα σχεδιασμού (εκπαιδευτικοί και μαθητές) συνεδριάζει και καταγράφει στο ημερολόγιο τις προτάσεις της σχετικά με τη δομή και το περιεχόμενο της ιστοσελίδας και ενημερώνει τις υπόλοιπες υποομάδες.

δ. Συγκέντρωση υλικού – συγγραφή κειμένων

Η ομάδα επιλογής υλικού έχει στην ευθύνη της τη συγκέντρωση έτοιμου υλικού και κειμένων που θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα (εκπαιδευτικό υλικό, υλικό από δραστηριότητες του σχολείου, ενημερωτικά κείμενα κτλ). Συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα και καταγράφει στο ημερολόγιο το υλικό που έχει ήδη συγκεντρώσει και αυτό που εκκρεμεί για το επόμενο διάστημα.

ε. Δημιουργία (προγραμματισμός) και δημοσίευση ιστοσελίδας
Αποτελεί την κύρια ευθύνη του διαχειριστή.

στ. Διαχείριση και αναβάθμιση του περιεχομένου της ιστοσελίδας
Πραγματοποιείται από τον διαχειριστή της ιστοσελίδας με ευθύνη όμως του υπεύθυνου της ιστοσελίδας-Διευθυντή της ΣΜ. Κάθε μέλος της σχολικής κοινότητας μπορεί να προτείνει στον υπεύθυνο νέες προσθήκες/αλλαγές στο περιεχόμενο της ιστοσελίδας. Ο υπεύθυνος της ιστοσελίδας ενημερώνει σε τακτά χρονικά διαστήματα ή άμεσα τον διαχειριστή για τις αλλαγές στο περιεχόμενο της ιστοσελίδας.

2. Οργανωτικές δομές

- Υπεύθυνος εφαρμογής της δράσης θεωρείται λόγω θέσης ο Διευθυντής της ΣΜ ο οποίος έχει και την ευθύνη για το περιεχόμενο της ιστοσελίδας. Συντονίζει τις επιμέρους ομάδες, παρακολουθεί την πορεία των εργασιών σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα και σε περίπτωση απόκλισης φροντίζει για την ανατροφοδότηση των ομάδων εργασίας. Αποτελεί μαζί με το διαχειριστή το συνδετικό κρίκο μεταξύ των επιμέρους ομάδων.
- Ο διαχειριστής της σχολικής ιστοσελίδας ορίζεται από τον Σύλλογο Διδασκόντων. Διαχειριστής μπορεί να είναι ο υπεύθυνος εργαστηρίου, άλλος εκπαιδευτικός Πληροφορικής της Σχολικής Μονάδας ή οποιοσδήποτε εκπαιδευτικός με καλή γνώση και εμπειρία στη χρήση ΤΠΕ για δημιουργία και συντήρηση ιστοσελίδας. Καταχωρεί τις αλλαγές και φροντίζει για την τακτική ενημέρωση της ιστοσελίδας.
- Την ανάπτυξη και λειτουργία της ιστοσελίδας υποστηρίζουν και ο Σχολικός Σύμβουλος Πληροφορικής με τον υπεύθυνο ΠΛΗΝΕΤ της Διεύθυνσης που ανήκει το σχολείο:
  α. με την ενημέρωση που παρέχουν για τους διαθέσιμους πόρους, τα εργαλεία και τις υπηρεσίες που διαθέτει στη σχολική μονάδα το ΠΣΔ (Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο) και
  β. με τη συμμετοχή τους στην επιμόρφωση των μελών στης σχολικής κοινότητας σε θέματα σχεδιασμού, λειτουργίας και χρήσης της ιστοσελίδας.
- Ο Σύλλογος Γονέων υποστηρίζει τη δράση διευκολύνοντας την ενημέρωση των μελών του για τις δυνατότητες που τους δίνει η ιστοσελίδα και για τους νέους τρόπους επικοινωνίας με τους εκπαιδευτικούς και τη διεύθυνση του σχολείου.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Το σχέδιο δράσης μπορεί να υλοποιηθεί και χωρίς ιδιαίτερη παρέμβαση στους χώρους και το τακτικό πρόγραμμα του σχολείου. Πιθανές ενέργειες αφορούν σε αξιοποίηση μαθημάτων του ΑΠΣ, συνεργασίες εκπαιδευτικών με τον εκπαιδευτικό Πληροφορικής και συνδιδασκαλία στο μάθημα της Πληροφορικής. Η ιστοσελίδα μπορεί να ενημερώνεται – επικαιροποιείται από οποιοδήποτε υπολογιστή του σχολείου που διαθέτει το κατάλληλο λογισμικό και σύνδεση στο διαδίκτυο (Γραφείο Διευθυντή, Γραφείο Καθηγητών, Σχολική Βιβλιοθήκη, Εργαστήριο Πληροφορικής).

Για τις ενημερωτικές – επιμορφωτικές συναντήσεις όμως, χρειάζεται να δεσμευτεί το εργαστήριο Πληροφορικής.

Ε. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

- Εκπαιδευτικοί με καλή γνώση και εμπειρία στη χρήση ΤΠΕ για δημιουργία και συντήρηση ιστοσελίδας
- Όλοι οι εκπαιδευτικοί για τον σχεδιασμό, τη συγκέντρωση υλικού, τη συγγραφή κειμένων και τη συνεχή ανατροφοδότηση με υλικό
- Μαθητές / μαθήτριες για τον σχεδιασμό, συγκέντρωση υλικού, συγγραφή κειμένων και προγραμματισμό.
- Γονείς
- Σχολικός Σύμβουλος Πληροφορικής
- Υπεύθυνος ΠΛΗΝΕΤ

2. Χρόνος

Ορισμένες ενέργειες για την υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης (παραγωγή κειμένων – υλικού, δημοσίευση, ενημέρωση, επικαιροποίηση) μπορούν να ολοκληρωθούν εντός του σχολικού χρόνου. Για το σχεδιασμό και τη δημιουργία ιστοσελίδας απαιτείται αρκετός χρόνος ιδιαίτερα από τον διαχειριστή ανάλογα πάντα με την εμπειρία και την εξοικείωσή του σε θέματα σχεδιασμού και ανάπτυξης ιστοσελίδων. Επίσης, θα πρέπει να προβλεφθούν και οι τακτικές (π.χ. μια φορά την εβδομάδα) συναντήσεις επιμέρους ομάδων εργασίας που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση του έργου και μπορούν να πραγματοποιούνται μετά τη λήξη της σχολικής ημέρας. Επίσης, για την ενημέρωση και την επιμόρφωση- εκπαίδευση εκπαιδευτικών, μαθητών και ενδεχομένως γονέων θα απαιτηθεί επιπλέον χρόνος που θα προγραμματιστεί ανάλογα με τον αριθμό των συναντήσεων και τις ανάγκες των συμμετεχόντων.

3. Υλικοτεχνική υποδομή

- Εργαστήριο πληροφορικής με σύνδεση στο διαδίκτυο (ή τουλάχιστον 1 υπολογιστής με σύνδεση στο διαδίκτυο).
- Μέσα αποθήκευσης (memory sticks, cd, dvd κ.τλ.) για μεταφορά αρχείων.
- Λογισμικό κατασκευής και λειτουργίας ιστοσελίδας

4. Οικονομικοί πόροι

- Κόστος αγοράς μέσων αποθήκευσης (memory sticks, cd, dvd κ.τλ)
- Πιθανό κόστος αγοράς Η/Υ

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

- Ημερολόγια ομάδων εργασίας, πρακτικά συνεδριάσεων, δελτία παρακολούθησης επιμορφωτικών προγραμμάτων
- Πρωτόκολλο παράδοσης και ανάρτησης κειμένων και υλικού στην ιστοσελίδα, ημερολόγιο κίνησης της ιστοσελίδας.

6. Πηγές

Η ομάδα δράσης συνιστάται να αναζητήσει το Νομοθετικό και Διοικητικό Πλαίσιο Λειτουργίας Σχολικών Ιστοσελίδων, έρευνες σχετικές με τη δομή και το περιεχόμενο σχολικών δικτυακών τόπων, καθώς και καλές πρακτικές από βραβευμένους Εκπαιδευτικούς Διαδικτυακούς τόπους, όπως οι ακόλουθοι:

Αποτελέσματα 4ου Πανελλήνιου Διαγωνισμού Εκπαιδευτικών Διαδικτυακών Τόπων (2010)

Δημοτικά

1. 11ο Δημοτικό Σχολείο Ευόσμου (http://11dim-evosm.thess.sch.gr/)
2. 1ο Δημοτικό Σχολείο Σαρωνίδας (http://1dimsar.eduportal.gr/)
3. 4ο Δημοτικό Σχολείο Ιλίου (http://4dim-iliou.att.sch.gr/)
4. Δημοτικό Σχολείο Μεγάλης Παναγιάς Χαλκιδικής (έπαινος) – (http://dim-meg-panag.chal.sch.gr/index.html)
5. Δημοτικό Σχολείο Καράτουλα Μαγούλας Πύργου (έπαινος) – (http://dim-karat.ilei.sch.gr/)
6. 60ο Δημοτικό Σχολείο Πάτρας (έπαινος) – (http://60dim-patras.ach.sch.gr/)

Γυμνάσια

1. 14ο Γυμνάσιο Λάρισας (http://14gym-laris.lar.sch.gr/drupal/)
2. Γυμνάσιο Νέου Σουλίου Σερρών (http://gym-n-souliou.ser.sch.gr/)
3. Γυμνάσιο Ερεσού Λέσβου (http://gym-eresou.les.sch.gr/)
4. 3ο Γυμνάσιο Αλεξανδρούπολης (έπαινος) – (http://3gym-alexandr.evr.sch.gr/)
5. 38ο Γυμνάσιο Αθήνας (έπαινος) – (http://38gym-athin.att.sch.gr/)
6. 9ο Γυμνάσιο Πειραιά (έπαινος) – (http://9gym-peiraia.att.sch.gr/)

Λύκεια

1. Γενικό Λύκειο Κονταριώτισσας (http://www.lykeio-kontariotissas.gr/)
2. 5ο ΣΕΚ Γ΄Αθήνας (Ιλίου) – (http://www.5sek.gr/)
3. 2ο Ενιαίο Λύκειο Γέρακα (http://2lyk-gerak.att.sch.gr/)
4. 22ο Ενιαίο Λύκειο Αθήνας (έπαινος) – (http://22lyk-athin.att.sch.gr/)
5. Ενιαίο Λύκειο Ν. Σμύρνης Πειραμ. Ευαγγελικής Σχολής (έπαινος) – (http://lyk-evsch-n-smyrn.att.sch.gr/)
6. 1ο ΕΠΑ.Λ Γλυφάδας (έπαινος) – (http://1epal-glyfad.att.sch.gr/)

Σημειώνεται ότι η αναφορά στην καλή πρακτική δεν σχετίζεται τόσο με την κατάταξη των σχολείων ή τη λειτουργικότητα των ιστοσελίδων, όσο με την διερεύνηση των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν στις συγκεκριμένες σχολικές μονάδες για την δημιουργία της ιστοσελίδας.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης			
Διαδικασίες υλοποίησης	1ο τρίμ. Σεπ-Νοεμ	2ο τρίμ. Δεκ-Φεβ	3ο τρίμ. Μαρ-Μαι
Ενέργειες προετοιμασίας της δράσης			
Σχεδιασμός ιστοσελίδας			
Ενημέρωση-επιμόρφωση εκπαιδευτικών και μαθητών του σχολείου στο χειρισμό του κατάλληλου λογισμικού			
Συγκέντρωση εκπαιδευτικού υλικού, συγγραφή κειμένων			
Δημιουργία και δημοσίευση ιστοσελίδας			
Διαχείριση, αναβάθμιση και τακτική ενημέρωση ιστοσελίδας			
Παρακολούθηση-ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			

Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Ζ1. Παρακολούθηση – Ανατροφοδότηση Ενεργειών

Το συγκεκριμένο σχέδιο δράσης εισηγείται ο Διευθυντής και εγκρίνεται από τον Σύλλογο Διδασκόντων μαζί με τη σύνθεση των ομάδων και το χρονοδιάγραμμα των εργασιών τους. Η πρόοδος της δράσης και η πορεία των ενεργειών των επιμέρους ομάδων εργασίας παρακολουθείται με οδηγό αυτό το σχέδιο και το πλάνο εργασιών από μια συντονιστική ομάδα με επικεφαλής τον Διευθυντή. Για την ενδιάμεση αποτίμηση της πορείας των εργασιών ορίζονται εκ των προτέρων τακτικές συνεδριάσεις της συντονιστικής ομάδας.

α. Όλες οι ενέργειες από την **ενημέρωση για τη διαθέσιμη υποδομή** μέχρι και την **ολοκλήρωση του σχεδιασμού της ιστοσελίδας** ελέγχονται από το ημερολόγιο της ομάδας εργασίας, τα Πρακτικά του Συλλόγου Διδασκόντων και το χρονοδιάγραμμα εργασιών με τις σχετικές προθεσμίες.

β. Ο ρυθμός επεξεργασίας και το θεματολόγιο των κειμένων και του υλικού που προορίζονται για ανάρτηση παρακολουθείται με κριτήριο το βασικό σχεδιασμό της ιστοσελίδας και τη συχνότητα ενημέρωσής της.

γ. Η αρμόδια ομάδα εργασίας παρακολουθεί και καταγράφει στο ημερολόγιό της αν το Πρόγραμμα των επιμορφωτικών συναντήσεων και ενημερώσεων εξελίσσεται ομαλά βάσει χρονοδιαγράμματος. Καταγράφονται επίσης τυχόν δυσκολίες και τρόποι αντιμετώπισής τους.

δ. Βασικά σημεία ελέγχου της προόδου της δράσης είναι η δημοσίευση της ιστοσελίδας και στη συνέχεια οι τακτικές ενημερώσεις της, όπως έχουν σχεδιαστεί στο εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Η συντονιστική ομάδα παρακολουθεί την τήρηση των προθεσμιών και ανατροφοδοτεί τις ομάδες εργασίας με προτάσεις για την υπέρβαση τυχόν δυσκολιών.

Ζ2. Αξιολόγηση του Σχεδίου Δράσης

Στόχος 1: Ανάπτυξη ή βελτίωση υπάρχοντος δικτυακού τόπου – ιστοσελίδας του σχολείου.
Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας
Ο στόχος ελέγχεται ως προς την ανάπτυξη ή αναβάθμιση της υπάρχουσας τεχνικής υποδομής και ως προς τον σχεδιασμό και τη λειτουργία της ιστοσελίδας, καθώς και την ανατροφοδότησή της με κείμενα και υλικό.

Στόχος 2: Ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας, ομαδοσυνεργατικών πρακτικών και εξοικείωσης με τις ΤΠΕ από εκπαιδευτικούς και μαθητές.
Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας
Από τη συστηματική παρατήρηση των εκπαιδευτικών, τις σχετικές καταγραφές στο ημερολόγιο και το αποτέλεσμα που έχει παραχθεί μπορεί να διαφανεί αν οι μαθητές έχουν αναπτύξει δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας, καθώς και αν έχουν εξοικειωθεί με νέες τεχνολογίες.

Στόχος 3: Υποστήριξη εκπαιδευτικών και διδακτικών πρακτικών.
Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας
Από την πρόσβαση στη σχολική ιστοσελίδα διαπιστώνεται αν όλα τα μαθήματα υποστηρίζονται και ηλεκτρονικά μέσω της ανάρτησης σχετικού εκπαιδευτικού υλικού. Από ερωτηματολόγια μαθητών διαφαίνεται αν χρησιμοποιούν το εκπαιδευτικό υλικό που παρέχεται μέσα από τη σχολική ιστοσελίδα.

Στόχος 4: Οργάνωση και υποστήριξη της συνεργασίας και επικοινωνίας μεταξύ σχολείου, μαθητών και γονέων μέσω της ιστοσελίδας.
Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας
Η εκπλήρωση του στόχου διαπιστώνεται από τις ώρες ενημέρωσης, την πρόσβαση στην ιστοσελίδα για χρήση εκπαιδευτικού υλικού, τη συχνότητα επικοινωνίας που διαπιστώθηκε ανάμεσα στους ενδιαφερόμενους. Στοιχείο για την αποτίμηση του στόχου αποτελεί επίσης το πρωτόκολλο που τηρεί ο διαχειριστής για τις ανακοινώσεις, τις συνεργατικές δραστηριότητες (μεταξύ σχολείου και γονέων) που προβλήθηκαν στην ιστοσελίδα, καθώς και παντός τύπου υλικό που δόθηκε για ανάρτηση από μαθητές και γονείς.

Στόχος 5: Προβολή του έργου του σχολείου στην κοινωνία
Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας
Η αποδοχή της ιστοσελίδας από το κοινό διαπιστώνεται από την επισκεψιμότητά της και από τις παρατηρήσεις για τη λειτουργικότητα (προσβασιμότητα, ταχύτητα προσπέλασης, φιλική διεπαφή) και το περιεχόμενό της.
Η αποδοχή της ιστοσελίδας και η επιτυχία του στόχου αναδεικνύονται επίσης από:
- τους ενσωματωμένους «υπερδεσμούς» (Hyperlinks) που δημιουργούν γέφυρες επικοινωνίας με τοπικούς κοινωνικούς φορείς (Δήμος, πολιτιστικοί σύλλογοι, Περιβαλλοντικές οργανώσεις κ.ά.) και με θεσμικούς φορείς της εκπαίδευσης (Κέντρα Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, Γραφεία Αγωγής Υγείας κ.ά.)
- τις επαφές που είχε η Σχολική Μονάδα με τους προαναφερθέντες φορείς
- τις δραστηριότητες που ανέπτυξε σε συνεργασία με αυτούς τους φορείς, οι οποίες ανακοινώθηκαν και προβλήθηκαν στη συνέχεια στην ιστοσελίδα.

Η. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης
Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της σχολικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 2

Πεδίο: Μέσα –Πόροι – Ανθρώπινο Δυναμικό
Τομέας: Υλικοτεχνική υποδομή
Δείκτες: Χώροι του σχολείου, εξοπλισμός και διαθέσιμα μέσα του σχολείου

Τίτλος: Αναβάθμιση των χώρων του σχολείου: Αλλάζοντας τους χώρους, αλλάζοντας τη μάθηση

Α. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης

Η συστηματική διερεύνηση κατέληξε ότι αν και οι χώροι του σχολείου είναι επαρκείς, ωστόσο δεν υποστηρίζουν κατάλληλα τις εκπαιδευτικές διαδικασίες.

Η σχολική μονάδα στεγάζεται σε καινούργιο σχετικά κτίριο, παρουσιάζει ωστόσο ορισμένα χαρακτηριστικά τα οποία κρίνονται αντιπαιδαγωγικά και αντιλειτουργικά: Πολυώροφο κτίριο, μεγάλες αίθουσες χωρίς εξοπλισμό με τυποποιημένη διαμόρφωση που δεν ενθαρρύνει την συνεργασία μεταξύ των μαθητών και δεν καλλιεργεί την πρωτοβουλία και τον διάλογο, προαύλιο χωρίς σκίαση και βλάστηση, έλλειψη βιβλιοθήκης κλπ. Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, αποφασίστηκε η αναβάθμιση των χώρων του σχολείου. Το σχολικό περιβάλλον θα πρέπει να διαμορφωθεί κατά τρόπο, που να ενθαρρύνει και αναπτύσσει την μάθηση, να αξιοποιεί τις νέες τεχνολογίες, να καλλιεργεί τις σχέσεις μαθητών και εκπαιδευτικών, και να είναι ευχάριστο και φιλικό για όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες

Η υλοποίηση του συγκεκριμένου σχεδίου δράσης συνδέεται με παράγοντες, όπως ο συντονισμός της σχολικής ζωής, η ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων, η βελτίωση των διδακτικών πρακτικών, η ενίσχυση των σχέσεων σχολείου – φορέων και η αξιοποίηση των πόρων του σχολείου.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου

Αξιοποιούνται δραστηριότητες και πρακτικές του σχολείου που συνδέονται με την ανάπτυξη του σχεδίου δράσης (π.χ. προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που ήδη εφαρμόζονται στο σχολείο).

Β. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του σχεδίου δράσης

Σκοπός του σχεδίου δράσης είναι η βελτίωση, η αναβάθμιση και ο εμπλουτισμός των χώρων και υποδομών του σχολείου, ώστε να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον φιλικό και υποστηρικτικό των παιδαγωγικών διαδικασιών και διαδικασιών μάθησης.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

- Ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών και μαθητών στη σημασία του χώρου για τις παιδαγωγικές και εκπαιδευτικές διαδικασίες.

- Βελτίωση της λειτουργικότητας και της αισθητικής των σχολικών αιθουσών
- Βελτίωση της λειτουργικότητας και της αισθητικής των βοηθητικών χώρων και του προαυλίου
- Ενίσχυση του εξοπλισμού και της οργάνωσης των σχολικών χώρων.
- Οργάνωση θεματικών αιθουσών (βιβλιοθήκη, αίθουσα φιλολογικών μαθημάτων, εργαστήριο πληροφορικής, φυσικών επιστημών κ.ά.)

Γ. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης

- Διαμόρφωση προτάσεων-σχεδίων για την αναβάθμιση και τη βελτίωση των σχολικών αιθουσών και των βοηθητικών χώρων.
- Διαμόρφωση ειδικών αιθουσών ανά γνωστική περιοχή ή ειδικών αιθουσών.
- Αναβάθμιση του εξοπλισμού των αιθουσών του σχολείου
- Αναμόρφωση του αύλειου χώρου και των βοηθητικών χώρων του σχολείου
- Δημιουργία, οργάνωση και λειτουργία βιβλιοθήκης στο σχολείο
- Συμμετοχή σημαντικού αριθμού μαθητών στις επιμέρους δράσεις
- Βαθμός ικανοποίησης εκπαιδευτικών και μαθητών από τα αποτελέσματα της δράσης

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

1.1 Ενημέρωση- επιμόρφωση

Οργανώνονται ενημερωτικές - επιμορφωτικές συναντήσεις αρχικά των εκπαιδευτικών και στη συνέχεια των μαθητών, για τον ρόλο του χώρου στις εκπαιδευτικές- παιδαγωγικές διαδικασίες. Προτείνεται η ενημέρωση και των λοιπών συντελεστών της σχολικής μονάδας (σχολικού συμβούλου, γονέων, σχολικής επιτροπής).

1.2 Σχεδιασμός των παρεμβάσεων

- Επιλέγεται το είδος των παρεμβάσεων που θα επιχειρηθούν και οργανώνονται αναλόγως ομάδες εργασίας των εκπαιδευτικών ή εκπαιδευτικών – μαθητών για την υλοποίησή τους. Στον σχεδιασμό των παρεμβάσεων μπορεί να συμμετέχει και ο κριτικός φίλος και ειδικοί επιστήμονες.
- Καταγράφεται ο απαιτούμενος εξοπλισμός και τα μέσα που απαιτούνται, αναλόγως των παρεμβάσεων που σχεδιάζεται να υλοποιηθούν.
- Προσδιορίζονται οι φορείς που εμπλέκονται στην υλοποίηση των παρεμβάσεων (Σχολική Επιτροπή, ΟΣΚ, Δήμος).

Δίδεται ιδιαίτερη σημασία στην εμπλοκή όσο το δυνατόν περισσότερων εκπαιδευτικών και μαθητών. Η συμμετοχή των μαθητών θεωρείται μεγάλης παιδαγωγικής σημασίας και ενθαρρύνεται αποτελώντας κριτήριο επιτυχίας της δράσης.

1.3 Υλοποίηση των παρεμβάσεων

Ανάλογα με το είδος των παρεμβάσεων οι ομάδες εργασίας συνεργάζονται με φορείς, όπως ο Δήμος, ο ΟΣΚ, η Σχολική Επιτροπή κ.ά.

Οι παρεμβάσεις μπορεί να αφορούν:

- Απλή αναμόρφωση των σχολικών αιθουσών (μαθητών) και ενίσχυσή τους με πίνακες ανακοινώσεων, κουρτίνες, ράφια, χάρτες, βιβλία, αφίσες, φυτά και αξιοποίηση μέσων που ήδη υπάρχουν στο σχολείο και χρησιμοποιούνται πλημμελώς.
- Ριζική αναμόρφωση και ενίσχυση των σχολικών αιθουσών (μαθητών) με ειδικό εξοπλισμό (δίκτυο, υπολογιστή, προβολέα, διαδραστικό πίνακα, όργανα κλπ.).
- Διαμόρφωση ειδικών θεματικών αιθουσών και εργαστηρίων ανά γνωστική περιοχή και ανάλογη ενίσχυση τους με ειδικό εξοπλισμό (δίκτυο, υπολογιστή, προβολέα, διαδραστικό πίνακα, όργανα, βιβλιοθήκη κλπ.).
- Διαμόρφωση, εξοπλισμός και οργάνωση βιβλιοθήκης του σχολείου
- Εξοπλισμός, λειτουργική αναμόρφωση και οργάνωση της αίθουσας πολλαπλών χρήσεων
- Βελτίωση του αύλειου χώρου με δενδροφύτευση, καθίσματα κλπ.
- Αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση των βοηθητικών χώρων του σχολείου (όπως των διαδρόμων με χρήση πινάκων ανακοινώσεων, φυτών κλπ.) βελτίωση της προσβασιμότητας κ.ά.

2. Οργανωτικές δομές

Την εποπτεία της παρακολούθησης των δράσεων έχει ο σύλλογος διδασκόντων. Συνεργασία θα αναπτυχθεί επίσης με τη μαθητική κοινότητα, τον σύλλογο των γονέων και τη σχολική επιτροπή. Τον συντονισμό των επιμέρους διαδικασιών έχουν η διεύθυνση και οι συντονιστές των ομάδων εργασίας. Για κάθε επιμέρους δράση ορίζονται ομάδες εργασίας στις οποίες, ανάλογα με το περιεχόμενο της δράσης, μετέχουν εκπαιδευτικοί, μαθητές, εκπρόσωποι της σχολικής επιτροπής και του συλλόγου γονέων. Αναλόγως της κλίμακας των παρεμβάσεων θα αναπτυχθούν συνεργασίες φορείς του ΥΠΔΒΜΘ και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που θα συμβάλλουν στην αποτελεσματική υλοποίηση των δράσεων.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Οι απλές παρεμβάσεις αφορούν αποκλειστικά τους χώρους του σχολείου. Αν επιχειρηθεί μεγαλύτερης κλίμακας αναδιάταξη σχολικών αιθουσών ανά γνωστική περιοχή, τότε το ωρολόγιο πρόγραμμα θα διαμορφωθεί αναλόγως. Οι παρεμβάσεις στους χώρους θα γίνονται σε ώρες που δεν λειτουργεί το σχολείο, ώστε να προκληθεί η μικρότερη δυνατή αναστάτωση στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Ε. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

– Σύλλογος διδασκόντων
– Μαθητές
– Σύλλογος Γονέων
– Σχολική Επιτροπή
– Εκπρόσωποι του Δήμου ή του ΟΣΚ κατά περίπτωση

2. Χρόνος

Ο χρόνος που θα απαιτηθεί για την υλοποίηση των επιμέρους δράσεων (ενημερωτικές και επιμορφωτικές συναντήσεις, συναντήσεις ομάδων εργασίας, ανάπτυξη παρεμβάσεων) εξαρτάται από το είδος των παρεμβάσεων που θα αποφασίσει η σχολική μονάδα.

3. Υλικοτεχνικός εξοπλισμός

Για τις ανάγκες της υλοποίηση της δράσης ο εξοπλισμός του σχολείου (ηλεκτρονικός υπολογιστής, Φωτοτυπικό, Αναλώσιμα υλικά) είναι αρκετός.

Για τις απλές, αλλά και για τις πιο μεγάλης κλίμακας παρεμβάσεις ο προβλεπόμενος εξοπλισμός θα είναι αντίστοιχος με τον διαμορφούμενο χώρο (Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, Βιντεοπροβολείς, Διαδραστικοί πίνακες, Ειδικός Εξοπλισμός ανά θεματική αίθουσα, βιβλιοθήκες, γραφεία, τραπέζια, καθίσματα κλπ.).

4. Οικονομικοί πόροι

Το κόστος των απλών παρεμβάσεων που αφορούν στη λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση σχολικών αιθουσών και βοηθητικών χώρων είναι περιορισμένο και μπορεί να καλυφθεί από τη σχολική επιτροπή.

Το κόστος πιο εκτεταμένων παρεμβάσεων που συνοδεύεται από ανανέωση ή προμήθεια εξοπλισμού μπορεί να καλυφθεί από σχετικά προγράμματα σχετικά προγράμματα του Υπουργείου Παιδείας ή της Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης.

5. Εργαλεία

Ημερολόγιο εβδομαδιαίων δραστηριοτήτων
Φόρμες καταγραφής υλικών, εξοπλισμού κλπ.
Προτάσεις διαμόρφωσης χώρων.
Σχέδια των υπό διαμόρφωση χώρων.
Ερωτηματολόγια εκπαιδευτικών και μαθητών για τον έλεγχο των αποτελεσμάτων

6. Πηγές

Στα αρχεία του σχολείου, καθώς και στα πρακτικά του Συλλόγου Διδασκόντων αναζητούνται:

– Αναφορές σε προβλήματα υποδομών ή ελλείψεις εξοπλισμού
– Καταστάσεις υπάρχοντος εξοπλισμού
– Κατόψεις του κτιρίου και του προαύλιου

Η συγκεκριμένη δράση μπορεί να συνδεθεί και να αξιοποιήσει καλές πρακτικές που έχουν εφαρμοσθεί στο παρελθόν στο πλαίσιο Προγραμμάτων του ΥΠΔΒΜΘ (Έργο ΣΕΠΠΕ - Αναδιάταξη σχολικού χώρου, προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης κλπ.). Σημαντικές πηγές αποτελούν οι εργασίες και η δραστηριότητα που αναπτύσσεται γύρω από το αντικείμενο σε ορισμένα Πανεπιστημιακά Παιδαγωγικά Τμήματα και Τμήματα ΤΕΙ.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης			
Διαδικασίες υλοποίησης	1ο τρίμ. Σεπ-Νοεμ	2ο τρίμ. Δεκ-Φεβ	3ο τρίμ. Μαρ-Μαι
Ενημέρωση εκπαιδευτικών, μαθητών και λοιπών συντελεστών σχολικής μονάδας (σχολικού συμβούλου, γονέων, σχολικής επιτροπής)			
Επικοινωνία, συνεργασία με υποστηρικτικούς φορείς			
Σχεδιασμός των παρεμβάσεων			
Προμήθεια αναγκαίων υλικών – εξοπλισμού			
Παρεμβάσεις στους χώρους του σχολείου			
Παρακολούθηση – Ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			

Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

1. Διαδικασίες παρακολούθησης

Η πρόοδος της δράσης και η πορεία των ενεργειών των επιμέρους ομάδων εργασίας παρακολουθείται από μια συντονιστική ομάδα με επικεφαλής τον Διευθυντή. Για την ενδιάμεση αποτίμηση της πορείας των εργασιών ορίζονται εκ των προτέρων τακτικές συνεδριάσεις της συντονιστικής ομάδας. Την παρακολούθηση της υλοποίησης των δράσεων σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό και το χρονοδιάγραμμα παρακολουθεί ένας συντονιστής, ο οποίος επισημαίνει τις παρεκκλίσεις και τα προβλήματα που παρουσιάζονται κατά την πορεία της υλοποίησης στις ομάδες εργασίας. Εάν χρειαστεί, γίνονται διορθωτικές κινήσεις, εγκαταλείπονται ορισμένες δράσεις ή αντιθέτως εμπλουτίζονται. Η συγκεκριμένη δράση παρουσιάζει ιδιαιτερότητες που θα απαιτήσουν διορθώσεις/αναπροσαρμογές κατά την πορεία υλοποίησης. Όλες οι ενέργειες ελέγχονται από το ημερολόγιο της ομάδας εργασίας, τα Πρακτικά του Συλλόγου Διδασκόντων και το χρονοδιάγραμμα εργασιών με τις σχετικές προθεσμίες.

Α. Επιμόρφωση εκπαιδευτικών, ενημέρωση μαθητών και λοιπών συντελεστών σχολικής μονάδας (σχολικού συμβούλου, γονέων, σχολικής επιτροπής)
   Η υλοποίηση της δράσης παρακολουθείται με την καταγραφή των συναντήσεων στο ημερολόγιο του σχολείου

Β. Επικοινωνία - Συνεργασία με λοιπούς υποστηρικτικούς φορείς
   Καταγράφεται η επικοινωνία με τους φορείς και διαπιστώνεται ο βαθμός ανταπόκρισης και ανάπτυξης συνεργασίας.

Γ. Σχεδιασμός των παρεμβάσεων
   Καταγράφονται τυχόν δυσκολίες και τρόποι αντιμετώπισής τους.
   Προμήθεια αναγκαίων υλικών – εξοπλισμού
   Η συντονιστική ομάδα παρακολουθεί την τήρηση των προθεσμιών και των χρονοδιαγραμμάτων.

Δ. Παρεμβάσεις στους χώρους του σχολείου

Η συντονιστική ομάδα παρακολουθεί την τήρηση και των χρονοδιαγραμμάτων και εξετάζει τις περιπτώσεις που απαιτείται τροποποίηση του αρχικού σχεδιασμού.

2. Αξιολόγηση του σχεδίου δράσης

Στόχος 1: Ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών και μαθητών στην σημασία του χώρου για τις παιδαγωγικές και εκπαιδευτικές διαδικασίες.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

- Ο στόχος ελέγχεται μέσω της συμμετοχής εκπαιδευτικών και μαθητών στις επιμέρους δράσεις, καθώς και από το βαθμό ικανοποίησης από τα αποτελέσματα της δράσης. Επίσης ελέγχεται από την παρατήρηση της αλλαγής της στάσης των εμπλεκομένων ως προς το σχολικό χώρο (μείωση φθορών, καθαριότητα, διακόσμηση κλπ.).

Στόχος 2: Βελτίωση της λειτουργικότητας και της αισθητικής των σχολικών αιθουσών

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

- Η εκπλήρωση του στόχου διαπιστώνεται από τη βελτίωση και τον εμπλουτισμό των αιθουσών με εποπτικό υλικό, βιβλία, περιοδικά, πίνακες ανακοινώσεων, διακόσμηση με έργα μαθητών και φυτά.
- Οργανώθηκε και λειτούργησε βιβλιοθήκη, η οποία π.χ. εξοπλίσθηκε με δύο νέους υπολογιστές
- Οργανώθηκε μια αίθουσα φιλολογικών μαθημάτων και εξοπλίστηκε αναλόγως.

Στόχος 3: Βελτίωση της λειτουργικότητας και της αισθητικής των βοηθητικών χώρων και του αύλειου χώρου

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

- Η εκπλήρωση του στόχου διαπιστώνεται από τη οργάνωση και τη λειτουργία βιβλιοθήκης, την αναμόρφωση του αύλειου χώρου με δημιουργία του κήπου, δενδροφύτευση, σκιασμένων περιοχών με καθίσματα κ.ά.

Στόχος 4: Ενίσχυση του εξοπλισμού και της οργάνωσης των σχολικών χώρων

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

- Η εκπλήρωση του στόχου διαπιστώνεται από τη διαμόρφωση προτάσεων και σχεδίων για την αναμόρφωση των σχολικών χώρων και τη βελτίωση του εξοπλισμού των αιθουσών του σχολείου.

Στόχος 5: Οργάνωση θεματικών αιθουσών

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

- Η εκπλήρωση του στόχου διαπιστώνεται από τη δημιουργία θεματικών αιθουσών σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα (αίθουσα φιλολογικών μαθημάτων, αίθουσα θετικών επιστημών, αίθουσα κοινωνικών επιστημών, εργαστήριο πληροφορικής, φυσικών επιστημών κ.ά.)

Η. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης
Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης, στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της σχολικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 3

Πεδίο: Οργάνωση και διοίκηση του σχολείου
Τομέας: Διοίκηση του σχολείου
Δείκτης: Συντονισμός σχολικής ζωής

Τίτλος: Αναδιαμόρφωση του εσωτερικού κανονισμού του σχολείου

Α. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης

Κατά τη συστηματική διερεύνηση του δείκτη "Συντονισμός της σχολικής ζωής" αναδείχθηκαν ζητήματα, όπως: Απουσίες από εκδηλώσεις του σχολείου, συχνές ωριαίες απομακρύνσεις των 'ανήσυχων' μαθητών από το μάθημα, δυσανάλογες τιμωρίες για διάφορα παραπτώματα, καθώς και ελλιπής συνεργασία του Συλλόγου Γονέων με το Σύλλογο Διδασκόντων. Παρατηρήθηκαν επίσης από εκπαιδευτικούς και γονείς παρεξηγήσεις, σύγχυση ρόλων, υπέρβαση δικαιοδοσίας, αθέμιτες παρεμβάσεις, και από τους μαθητές φθορές και υλικές καταστροφές.

Ο κατάλληλος συντονισμός της σχολικής ζωής θα μπορούσε να δώσει λύσεις σε πολλά από τα παραπάνω ζητήματα. Για το σκοπό αυτό υπάρχει ανάγκη συμφωνίας των μελών της σχολικής κοινότητας σε ένα πλαίσιο αρχών. Αυτό το πλαίσιο αρχών αντλεί την ισχύ και την αποτελεσματικότητά του από την αποδοχή και την υποστήριξη της πλειοψηφίας των μελών της σχολικής κοινότητας και αποτυπώνεται τελικά σε ένα σύνολο ρυθμιστικών κανόνων με τη μορφή του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Σχολείου.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες

Η υλοποίηση του συγκεκριμένου σχεδίου δράσης αναμένεται να επηρεάσει παράγοντες, όπως: διαμόρφωση και εφαρμογή του σχολικού προγράμματος, σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών, σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών – μαθητών, σχέσεις μεταξύ σχολείου – γονέων / κηδεμόνων, ανάπτυξη στόχων του Προγράμματος Σπουδών, ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων, ενισχυτικές, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου

Αξιοποιούνται «καλές πρακτικές» που έχουν εφαρμοστεί στο σχολείο. Εάν υπάρχουν ήδη κάποιες δράσεις σε εξέλιξη στο σχολείο που σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με τον Συντονισμό της Σχολικής Ζωής, μπορούν να ενταχθούν σε ένα οργανωμένο πρόγραμμα σχολικών δράσεων, όπου θα υποστηρίζονται άμεσα ή έμμεσα από τον Εσωτερικό Κανονισμό του σχολείου, αλλά και θα τον ανατροφοδοτούν.

Β. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του σχεδίου δράσης

Σκοπός του σχεδίου δράσης είναι η καθιέρωση πλαισίου αρχών και κανόνων για την ενίσχυση της συλλογικότητας και της συνεργασίας όλων των παραγόντων της σχολικής μονάδας.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

α. Αποδοχή από όλους ενός πλαισίου αρχών που διέπουν την καθημερινή λειτουργία του σχολείου

β. Εκπόνηση ή αναθεώρηση – βελτίωση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Σχολείου

γ. Εμπλοκή των μαθητών στην εκπόνηση του Εσωτερικού Κανονισμού και δέσμευσή τους για την τήρησή του.

Γ. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης

Η επιτυχία του σχεδίου δράσης κρίνεται από το βαθμό που επιτυγχάνονται οι προγραμματισμένοι στόχοι με τη σειρά προτεραιότητας και στα χρονικά όρια που αποφασίζει συντονιστική ομάδα. Με την ολοκλήρωση αυτού του σχεδίου δράσης στο τέλος της σχολικής χρονιάς υπάρχει:

1. Γραπτό πλαίσιο αρχών αποδεκτό από τα μέλη της σχολικής κοινότητας
2. Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Σχολείου που αποτελεί τη βάση συνεργασίας μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας
3. Μεγαλύτερη συμμετοχή των μαθητών στη λήψη αποφάσεων για θέματα που τους αφορούν και δέσμευσή τους απέναντι στο σχολικό πρόγραμμα και τους κανόνες της σχολικής ζωής.

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

Για το προτεινόμενο σχέδιο δράσης απαραίτητες θεωρούνται και με τη σειρά που αναφέρονται οι ακόλουθες ενέργειες:

α) Σύγκληση του Συλλόγου διδασκόντων με θέμα την καθιέρωση πλαισίου αρχών. Απόφαση για την ανάπτυξη συγκεκριμένου σχεδίου δράσης. Ορίζεται ομάδα εργασίας με έργο την επεξεργασία πρότασης επί του συγκεκριμένου πλαισίου αρχών. Η πρόταση συζητείται στην ολομέλεια του συλλόγου, που την επικυρώνει μετά από συζήτηση και πιθανές τροποποιήσεις.

β) Ο Σύλλογος Διδασκόντων ορίζει «συντονιστική επιτροπή» με έργο την επεξεργασία πρότασης για κατάρτιση ή αναθεώρηση του Εσωτερικού Κανονισμού του σχολείου. Με πρωτοβουλία της επιτροπής:

- Ορίζονται επιμέρους θέματα και σχηματίζονται ομάδες εργασίας, στις οποίες συμμετέχουν αντιπρόσωποι των μαθητικών κοινοτήτων, των γονέων και κατά περίσταση ο Σύμβουλος Παιδαγωγικής Ευθύνης του σχολείου

- Ορίζεται το χρονοδιάγραμμα των εργασιών και η τελική ημερομηνία κατάθεσης της πρότασης στο Σχολικό Συμβούλιο.

γ) Οι ομάδες εργασίας συμβουλεύονται την ισχύουσα νομοθεσία, εγκυκλίους και παλαιότερους Κανονισμούς, συζητούν με τους εταίρους της Σχολικής Κοινότητας τα ζητήματα που έχουν αναλάβει και καταλήγουν σε προτάσεις. Ακολουθούν συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Λαμβάνουν υπόψη τους αιτιολογημένες απόψεις με τις οποίες ενδεχομένως διαφωνούν.

δ) Η «συντονιστική επιτροπή» ενθαρρύνει τη συμμετοχή των μαθητών στην όλη διαδικασία επιδιώκοντας την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη εμπλοκή τους, ώστε να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή δέσμευσή τους για την τήρησή του. Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες με την υποστήριξη ενός εκπαιδευτικού.

ε) Στην τελική φάση συγκαλείται το Σχολικό Συμβούλιο και συζητά σε απαρτία τις προτάσεις των ομάδων. Όλα τα μέλη προσέρχονται δεσμευμένα να ψηφίσουν τον Εσωτερικού Κανονισμό. Σε όλη τη διαδικασία συμμετέχουν ενεργά οι μαθητές (σε Γυμνάσιο και Λύκειο).

2. Οργανωτικές δομές

Η δράση στο σύνολό της στηρίζεται στις υπάρχουσες οργανωτικές δομές του σχολείου, όπως ο Σύλλογος Διδασκόντων, οι Μαθητικές Κοινότητες, ο Σύλλογος Γονέων και τα θεσμικά όργανα που υποστηρίζουν το εκπαιδευτικό έργο (Σχολικός Σύμβουλος). Τη γενική ευθύνη προγραμματισμού και εποπτείας έχει ο Διευθυντής.

- Για την προετοιμασία το σχεδιασμό και τον προγραμματισμό της Δράσης σχηματίζεται Συντονιστική Επιτροπή που αποτελείται από τον Διευθυντή, ένα ή δυο μέλη από το Σύλλογο Διδασκόντων και αντιπροσώπους των μαθητών που εκτιμάται ότι μπορούν αν ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της συγκεκριμένης «Δράσης» και είτε είναι μέλη του 15ελούς, είτε ορίζονται με σύμφωνη γνώμη του.
- Γίνεται επικοινωνία και με το Σχολικό Σύμβουλο Παιδαγωγικής Ευθύνης και προγραμματίζονται μαζί του κάποιες συναντήσεις, αν κριθεί σκόπιμο.
- Προβλέπονται οι ομάδες εργασίας και επιμέρους «ενέργειες», ο τρόπος επικοινωνίας μεταξύ των ομάδων, καθώς και ο τρόπος κοινοποίησης των αποτελεσμάτων της εργασίας τους. Στις ομάδες εργασίας συμμετέχουν μέλη του συλλόγου των διδασκόντων, μαθητές, και, όπου το θέμα τούς αφορά, μέλη του Συλλόγου Γονέων.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Η εφαρμογή του σχεδίου δράσης δεν απαιτεί αξιοσημείωτες παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολικής μονάδας ή σχολικής τάξης. Κάποιες τροποποιήσεις του ημερησίου προγράμματος θα απαιτηθούν για την σύγκληση του Συλλόγου των Διδασκόντων ή του Σχολικού Συμβουλίου. Οι υπόλοιπες δραστηριότητες αναπτύσσονται και συμπληρώνουν το τακτικό ημερήσιο πρόγραμμα του σχολείου.

Ε. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

Σύλλογος διδασκόντων, εκπρόσωποι των μαθητών του σχολείου, εκπρόσωπος του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων, Σχολικός Σύμβουλος παιδαγωγικής ευθύνης, εκπρόσωπος της τοπικής κοινωνίας (του Δήμου).

Το θέμα αφορά συνολικά ολόκληρη τη σχολική κοινότητα. Στις διάφορες δράσεις εμπλέκονται αντιπροσωπευτικά:

α) Ο Διευθυντής και αντιπρόσωποι (από 1-3) του Συλλόγου διδασκόντων

β) Τριμελής επιτροπή από το 15μελές συμβούλιο των μαθητικών κοινοτήτων (ένας από κάθε τάξη)

γ) Ο Σχολικός Σύμβουλος, ο επιφορτισμένος με την «παιδαγωγική ευθύνη» του σχολείου.

δ) Αντιπρόσωπος του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων

ε) Ομάδες εργασίας που αναλαμβάνουν επιμέρους «ενέργειες»

2. Χρόνος

Το σχέδιο δράσης αναπτύσσεται σε δύο χρονικές φάσεις:

α) Συγκρότηση πρότασης και αποδοχή του γενικού πλαισίου αρχών: διάρκεια 3 μήνες

β) Διαδικασίες εκπόνησης Εσωτερικού Κανονισμού: 5 μήνες

Το σχέδιο δράσης δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις σχολικού ή εξωσχολικού χρόνου, αφού αφορά το Συντονισμό της Σχολικής Ζωής, την καλύτερη δηλαδή οργάνωση και προγραμματισμό του εκπαιδευτικού έργου, καθώς και λειτουργικούς τρόπους επικοινωνίας μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας.

3. Υλικοτεχνική υποδομή

Το συγκεκριμένο σχέδιο δράσης δεν εξαρτάται από την διαθεσιμότητα ειδικής υλικοτεχνικής υποδομής. Μπορεί να υλοποιηθεί τόσο με απλά και λιτά εργαλεία, όσο και με σύνθετη ηλεκτρονική υποδομή και απαιτητικά λογισμικά για την οργάνωση της Γραμματείας του σχολείου. Απαραίτητος είναι ένας χώρος για τις συνεδριάσεις του Συλλόγου Διδασκόντων και για τα Σχολικά Συμβούλια. Η ελάχιστη απαραίτητη υποδομή υπάρχει σε όλα τα σχολεία.

4. Οικονομικοί πόροι

Ελάχιστα έξοδα είναι απαραίτητα για γραφική ύλη και φωτοτυπίες που καλύπτονται από το κονδύλι που διαχειρίζεται η Σχολική επιτροπή για τις ανάγκες του σχολείου.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

α) Σχέδιο ημερήσιας διάταξης, καθώς και σχέδια οργάνωσης του διαλόγου και τρόπων λήψης αποφάσεων

β) Ερωτηματολόγια για την επικοινωνία με τους μαθητές και τους γονείς

Στις περιπτώσεις που υπάρχει διαθέσιμη υποδομή και καταρτισμένο προσωπικό μπορεί να αξιοποιηθούν:

γ) Ιστοχώρος για ανοιχτή επικοινωνία μεταξύ των μελών της Σχολικής Κοινότητας σε ένα είδος «Κοινωνικής Δικτύωσης» με συζητήσεις, ανακοινώσεις, προαναγγελίες συνεδριάσεων κλπ. και

δ) Η/Υ με κατάλληλα λογισμικά για επεξεργασία και ταξινόμηση πρωτοκόλλων, ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, ημερολογίων, ετήσιου προγραμματισμού εργασιών, οργανογράμματος της Σχολικής Μονάδας, κατανομής μαθημάτων κλπ.

6. Πηγές

Ως πηγές θα αξιοποιηθούν:

- Το Σύνταγμα της Ελλάδας, ιδιαίτερα τα άρθρα 5Α, 9Α και 16.
- Η σχολική νομοθεσία, σχετικές διατάξεις και εγκύκλιοι του Υπουργείου Παιδείας,
- Το Βιβλίο Πράξεων του Συλλόγου Διδασκόντων, απουσιολόγια, βιβλία ύλης, φάκελοι αλληλογραφίας, αρχεία του σχολείου, ποινολόγιο,
- Παλαιότεροι Κανονισμοί (αν υπάρχουν) και
- Το καταστατικό του Συλλόγου Γονέων.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης

Διαδικασίες υλοποίησης Δράσεις / ενέργειες	1ο τριμ Σεπ-Νοεμ	2ο τριμ Δεκ-Φεβ	3ο τριμ Μαρ-Μαι
Συμφωνία επί του πλαισίου αρχών για το συντονισμό της σχολικής ζωής			
Εκπόνηση ή αναθεώρηση – βελτίωση του Εσωτερικού Κανονισμού του σχολείου			
Εμπλοκή των μαθητών στην εκπόνηση του Εσωτερικού Κανονισμού και δέσμευσή τους για την τήρησή του			
Παρακολούθηση – ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			

Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Ζ1. Παρακολούθηση – Ανατροφοδότηση Ενεργειών

α. Συμφωνία επί του πλαισίου αρχών για το συντονισμό της σχολικής ζωής

Εντός των χρονικών ορίων που έχουν προγραμματιστεί αποφασίζεται και κατατίθεται γραπτό στο Σχολικό Συμβούλιο ένα πλαίσιο αρχών και αξιών για την οργάνωση και το συντονισμό της σχολικής ζωής.

β. Εκπόνηση ή αναθεώρηση – βελτίωση του Εσωτερικού Κανονισμού

Για την εκπόνηση ή αναθεώρηση – βελτίωση του Εσωτερικού Κανονισμού εργάζονται παράλληλα περισσότερες ομάδες εργασίας. Η συντονιστική επιτροπή ορίζει το επιμέρους θέμα και τα μέλη των ομάδων εργασίας – επιτροπών, όπως:

α. Ομάδα – επιτροπή με θέμα τις υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των διδασκόντων.
β. Ομάδα – επιτροπή με θέμα τις υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των μαθητών
γ. Ομάδα – επιτροπή με θέμα τη συμμετοχή των γονέων στη σχολική ζωή, δικαιώματα και υποχρεώσεις
δ. Ομάδα – επιτροπή που επεξεργάζεται τρόπους, λόγους και συχνότητα επικοινωνίας του εκπαιδευτικού προσωπικού με τους γονείς
ε. Ομάδα – επιτροπή που επεξεργάζεται το σχεδιασμό και καταθέτει πρόταση για τον προγραμματισμό των σχολικών δράσεων.

Σε κάθε περίπτωση μαζί με το θέμα δίνεται και το χρονικό όριο των εργασιών κάθε ομάδας. Η συντονιστική επιτροπή δεσμεύει τις ομάδες να την ενημερώνουν κατά τη διάρκεια των εργασιών τους, σε χρονικά διαστήματα που αποφασίζουν από κοινού και σε κάθε ενημέρωση συμπληρώνουν ένα Δελτίο Προόδου, όπου διαπιστώνεται πορεία των εργασιών και παρέχεται ανατροφοδότηση.

γ. Εμπλοκή των μαθητών στην εκπόνηση του Εσωτερικού Κανονισμού και δέσμευσή τους για την τήρησή του

Η Συντονιστική Επιτροπή παρακολουθεί την πορεία των μαθητικών ομάδων εργασίας με τον ίδιο τρόπο, όπως παρακολουθεί και συντονίζει και τις άλλες Ομάδες – Επιτροπές των εκπαιδευτικών:

Ομάδα εργασίας – Θέμα – Χρονικά Όρια – Παραδοτέο. Δελτίο Προόδου τηρείται και για τις εργασίες των μαθητικών ομάδων εργασίας.

Ζ2. Αξιολόγηση της δράσης

Στόχος 1: Αποδοχή από όλους ενός πλαισίου αρχών που διέπουν την καθημερινή λειτουργία του σχολείου

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Το πλαίσιο αρχών συζητήθηκε και εγκρίθηκε από την ολομέλεια του Συλλόγου Διδασκόντων. Αυτό επιβεβαιώνεται από το βιβλίο πράξεων του Συλλόγου με τις υπογραφές όλων των μελών του.

Στόχος 2: Εκπόνηση ή αναθεώρηση – βελτίωση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Σχολείου

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

- Κάθε ομάδα εργασίας επεξεργάστηκε προτάσεις για τον τομέα που ανέλαβε και τις κατέθεσε έγκαιρα στην ολομέλεια του Συλλόγου διδασκόντων.
- Έγινε συζήτηση σε πνεύμα συλλογικότητας, οι ομάδες δέχτηκαν τροποποιήσεις και ανέλαβαν να διαμορφώσουν και να καταθέσουν τις προτάσεις τους στο Σχολικό Συμβούλιο για συζήτηση και τελική έγκριση.
- Οι προτάσεις κατατέθηκαν στο Σχολικό Συμβούλιο, έγινε συζήτηση, ψηφίστηκαν ομόφωνα ή κατά πλειοψηφία και τέθηκαν σε ισχύ στην καθημερινή ζωή του σχολείου.

Στόχος 3: Εμπλοκή των μαθητών στην εκπόνηση του Εσωτερικού Κανονισμού και δέσμευσή τους για την τήρησή του

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Οι μαθητές εργαζόμενοι κατά ομάδες επεξεργάστηκαν και κατέθεσαν γραπτώς προτάσεις για τα θέματα που αφορούν τους ίδιους και τη συμμετοχή τους στη σχολική ζωή.

Η δέσμευσή τους απέναντι στο σχολικό πρόγραμμα και στους κανόνες της σχολικής ζωής διαπιστώνεται από την αυξημένη, ενεργό και συνεπή συμμετοχή τους στις σχολικές δραστηριότητες.

Η. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης, στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της σχολικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 4

Πεδίο: Εκπαιδευτικά αποτελέσματα
Τομέας: Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών
Δείκτης: Ενισχυτικές, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις

Τίτλος: Ενίσχυση της λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων και των μαθητικών ομίλων

Α. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Σύνδεση με τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης
Από τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης προέκυψε ότι η συμμετοχή των μαθητών στις μαθητικές κοινότητες είναι περιορισμένη και η συνεργασία των μαθητικών κοινοτήτων με τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς για την αντιμετώπιση θεμάτων της σχολικής ζωής δεν είναι ικανοποιητική. Επίσης διαπιστώθηκε ότι η συμμετοχή των μαθητών σε ομίλους πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα είναι περιορισμένη, ενώ η επικοινωνία και η συνεργασία με τις μαθητικές κοινότητες άλλων σχολείων είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Με βάση τα παραπάνω αποφασίστηκε η υποστήριξη του θεσμού των μαθητικών κοινοτήτων και η ενίσχυση των κοινωνικών και συμμετοχικών ικανοτήτων των μαθητών, με σκοπό τη διάπλαση υπεύθυνων και δημοκρατικών πολιτών.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες
Η υλοποίηση του συγκεκριμένου Σχεδίου Δράσης αναμένεται να επηρεάσει παράγοντες που αφορούν τις σχέσεις που διαμορφώνονται μεταξύ των μαθητών του σχολείου, τις σχέσεις των μαθητών με τους εκπαιδευτικούς, καθώς και τις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ του σχολείου και των γονέων, αλλά και του σχολείου και των φορέων της τοπικής κοινωνίας ευρύτερα.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου
Αξιοποιείται προηγούμενη εμπειρία του σχολείου από συναφείς πρακτικές που έχουν εφαρμοστεί στο παρελθόν, προκειμένου αυτές να ενισχυθούν και να παίξουν επικουρικό ρόλο στην υλοποίηση της δράσης. Για παράδειγμα, ενημερωτικές συναντήσεις μαθητών για τον Κανονισμό Λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων, ενημερωτικές συγκεντρώσεις του Συλλόγου Γονέων για το συγκεκριμένο θέμα, πρωτοβουλίες καθηγητών για δημιουργία θεατρικής ομάδας κτλ.

Β. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του σχεδίου δράσης
Βασικός σκοπός του Σ.Δ. είναι η ανάπτυξη των κοινωνικών-συμμετοχικών ικανοτήτων, η καλλιέργεια δημοκρατικών στάσεων και αξιών (ισότητα, αλληλεγγύη, σεβασμός της διαφοράς), καθώς και η καλλιέργεια των ιδιαίτερων κλίσεων και των δεξιοτήτων των μαθητών, με σκοπό την προετοιμασία τους για την ενεργό συμμετοχή τους στα κοινά ως υπεύθυνων και δημοκρατικών πολιτών.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

- Η ενεργός συμμετοχή των μαθητών στη λειτουργία των μαθητικών κοινοτήτων και των μαθητικών ομίλων
- Η βελτίωση της συνεργασίας των μαθητικών κοινοτήτων με τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς για την προώθηση και επίλυση θεμάτων που αφορούν τη σχολική μονάδα
- Η κινητοποίηση και ενίσχυση της συμμετοχής των μαθητών σε εκδηλώσεις κοινωνικού και πολιτιστικού περιεχομένου, καθώς και σε δράσεις κοινωνικής προσφοράς
- Η ανάπτυξη κοινής δράσης μεταξύ των μαθητικών κοινοτήτων και των μαθητικών ομίλων του σχολείου με αντίστοιχους άλλων σχολείων

3. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης

Η Δράση θεωρείται επιτυχημένη**,** όταν επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί κατά τον σχεδιασμό της. Ως βασικά κριτήρια επιτυχίας θεωρούνται τα ακόλουθα:

- ✓ η αύξηση της συμμετοχής των μαθητών σε δραστηριότητες που οργανώνονται από τους μαθητικούς ομίλους
- ✓ η βελτίωση της συνεργασίας των μαθητικών κοινοτήτων με τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς για την προώθηση και επίλυση θεμάτων που αφορούν τη σχολική μονάδα
- ✓ η αύξηση του αριθμού των εκδηλώσεων πολιτιστικού και κοινωνικού χαρακτήρα στο σχολείο
- ✓ Η εφαρμογή συνεργατικών πρακτικών μεταξύ μαθητικών κοινοτήτων διαφορετικών σχολείων

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής

α. Ενημέρωση των μαθητών για τον Κανονισμό Λειτουργίας των Μαθητικών Κοινοτήτων

Ενημέρωση των τμημάτων κάθε τάξης του σχολείου για **το περιεχόμενο του Κανονισμού** και **διάλογος** με τους μαθητές για τον σκοπό, τον τρόπο λειτουργίας και τις δραστηριότητες των μαθητικών κοινοτήτων. Η ενημέρωση πραγματοποιείται στην αρχή της σχολικής χρονιάς, από τον διευθυντή και ομάδα καθηγητών.

β. Ενημέρωση του Συλλόγου Γονέων για τον Κανονισμό Λειτουργίας των Μαθητικών Κοινοτήτων

Ενημέρωση των γονέων για τον Κανονισμό Λειτουργίας των Μαθητικών Κοινοτήτων. Καταγραφή προτάσεων για την ενδυνάμωση της λειτουργίας και την υποστήριξη των δραστηριοτήτων των μαθητικών κοινοτήτων στο σχολείο. Οι ενημερωτικές συναντήσεις πραγματοποιούνται στην αρχή της σχολικής χρονιάς, από τον διευθυντή και ομάδα καθηγητών.

γ. Συγκρότηση και λειτουργία μαθητικών ομίλων ψυχαγωγικού και πολιτιστικού χαρακτήρα

Συγκρότηση και λειτουργία μαθητικών ομίλων, όπως θεατρικός-κινηματογραφικός, σκακιστικός, όμιλος φίλων του περιβάλλοντος, λογοτεχνικός όμιλος, μουσικός, αθλητικός κλπ., τους οποίους συντονίζει το μαθητικό συμβούλιο του σχολείου. Δημιουργία Ομάδων δρά-

σης στις οποίες μπορεί να συμμετέχουν καθηγητές, μέλη του Συλλόγου Γονέων και εκπρόσωποι μαθητών.

δ. Πραγματοποίηση εκδηλώσεων

Οι εκδηλώσεις μπορεί να είναι διαλέξεις, συζητήσεις, εκθέσεις, μουσικές βραδιές, έρανοι κτλ. ή να αφορούν τη συνδιοργάνωση δραστηριοτήτων με μαθητικούς ομίλους άλλων σχολείων π.χ. σκακιστικός αγώνας με τον αντίστοιχο όμιλο όμορου σχολείου. Σε ορισμένες εκδηλώσεις μπορεί να εμπλέκονται και φορείς της τοπικής κοινωνίας (π.χ. δενδροφύτευση με τη συνεργασία του δήμου).

ε. Δημιουργία και έκδοση εντύπων (σχολικό περιοδικό ή σχολική εφημερίδα)

Η δημιουργία σχολικής εφημερίδας παρουσιάζει ιδιαίτερο παιδαγωγικό ενδιαφέρον, προωθεί τη σύνδεση του σχολείου με το κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον και δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μια αλλαγή στη σχέση σχολείου και κοινωνίας. Την ευθύνη για τη σύνταξη του περιοδικού ή της εφημερίδας έχει, σύμφωνα με τον Κανονισμό, συντακτική επιτροπή που αποτελείται από μέλη της μαθητικής κοινότητας, ενώ ορίζεται από το Σύλλογο των καθηγητών ένας καθηγητής - σύμβουλος για τη συμπαράσταση και βοήθεια στην έκδοση των εντύπων.

στ. Ενημέρωση της Ιστοσελίδας του σχολείου.

Οι δραστηριότητες της μαθητικής κοινότητας και των μαθητικών ομίλων (δράσεις, συνεργασίες, εκδηλώσεις κλπ.) αναρτώνται στην ιστοσελίδα του σχολείου.

2. Οργανωτικές δομές

Υπεύθυνοι του Σ.Δ. ορίζονται ο Διευθυντής του σχολείου και εκπαιδευτικοί συντονιστές ανάλογα με τον αριθμό των δράσεων που θα υλοποιηθούν. Ο κάθε συντονιστής αναλαμβάνει τη γενικότερη οργάνωση, διαχείριση και παρακολούθηση της εφαρμογής των ενεργειών της δράσης του.

Στις Ομάδες Δράσης συμμετέχουν εκπαιδευτικοί του σχολείου, μαθητές και γονείς, ενώ συμμετέχουν συμβουλευτικά οι Σχολικοί Σύμβουλοι, καθώς και εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων (π.χ. Συνήγορος του Πολίτη – Συνήγορος του Παιδιού).

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Δεν προβλέπονται σημαντικές παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολικής μονάδας. Η υλοποίηση των δράσεων θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό.

Ε. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

Η υλοποίηση της δράσης απαιτεί τη συμμετοχή πολλών παραγόντων, οι οποίοι αναλαμβάνουν διακριτούς ρόλους και έχουν συγκεκριμένες αρμοδιότητες δράσης.

Αναλυτικότερα, στη συγκεκριμένη δράση εμπλέκονται:

- Τα όργανα των μαθητικών κοινοτήτων
- Οι Εκπαιδευτικοί του σχολείου

- Εκπρόσωποι του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων
- Οι Σχολικοί Σύμβουλοι
- Εκπρόσωποι τοπικών φορέων
- Συνήγορος του Πολίτη – Συνήγορος του Παιδιού
- Ειδικοί επιστημονικοί συνεργάτες

2. Χρόνος

Το σχέδιο δράσης αναμένεται να διαρκέσει όλη τη σχολική χρονιά. Τηρείται ο «Κανονισμός λειτουργίας μαθητικών κοινοτήτων», όσον αφορά τις διδακτικές ώρες που θα απασχοληθούν οι μαθητές (π.χ. διεξαγωγή τακτικών γενικών συνελεύσεων). Σύμφωνα επίσης με τον Κανονισμό, οι έκτακτες γενικές συνελεύσεις, αλλά και οι συνεδριάσεις των ομίλων ψυχαγωγικού ή πολιτιστικού χαρακτήρα πραγματοποιούνται στο σχολείο εκτός διδακτικών ωρών. Οι ενημερωτικές συναντήσεις των γονέων θα πραγματοποιηθούν απογευματινές ώρες.

3. Υλικοτεχνική υποδομή

Προτείνεται η αξιοποίηση του υπάρχοντος εξοπλισμού στη σχολική μονάδα.

4. Οικονομικοί πόροι

Οι οικονομικοί πόροι που θα απαιτηθούν εξαρτώνται από το είδος και το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων που θα αναπτυχθούν. Ενδεικτικά αναφέρονται οι δαπάνες για τη λειτουργία των μαθητικών ομίλων (π.χ. σκάκι), δαπάνες για τα έξοδα υλοποίησης εκδηλώσεων (π.χ. θεατρική παράσταση), δαπάνες φωτοτυπιών και γραφικής ύλης.

5. Παραγωγή υλικού και εργαλείων παρακολούθησης και αξιολόγησης των ενεργειών της δράσης

- Ημερολόγια (συναντήσεων, προγραμματισμένων δράσεων, σχολείου κλπ.)
- Φόρμες καταγραφής διαδικασιών
- Ερωτηματολόγια προς τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς για την αξιολόγηση των επιμέρους ενεργειών (εκδηλώσεων, εντύπων) του Σχεδίου Δράσης.

6. Πηγές

Βασικές πηγές στις οποίες μπορούν να ανατρέξουν οι Ομάδες δράσης είναι οι ακόλουθες:

- Σχολική νομοθεσία, σχετικές διατάξεις και εγκύκλιοι του Υπουργείου Παιδείας, (βλ. Υπουργική Απόφαση 23/1986/Β-619 «Κανονισμός λειτουργίας μαθητικών κοινοτήτων»
- Το Βιβλίο Πράξεων του Συλλόγου Διδασκόντων
- Καλές πρακτικές άλλων σχολικών μονάδων για τη λειτουργία των μαθητικών ομίλων
- Ο Συνήγορος του Πολίτη – Συνήγορος του Παιδιού

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης			
Διαδικασίες υλοποίησης της δράσης	1ο τρίμ. Σεπ-Νοεμ	2ο τρίμ. Δεκ-Φεβ	3ο τρίμ. Μαρ-Μαι
Ενημερωτικές συναντήσεις των μαθητών για τον Κανονισμό Λειτουργίας των Μαθητικών Κοινοτήτων			
Ενημέρωση του Συλλόγου Γονέων για τον Κανονισμό Λειτουργίας των Μαθητικών Κοινοτήτων			
Συγκρότηση και οργάνωση μαθητικών ομίλων			
Συνεργασία των μαθητικών κοινοτήτων με τον Σύλλογο διδασκόντων και τον Σύλλογο Γονέων για την από κοινού αντιμετώπιση των προβλημάτων της σχολικής ζωής			
Πραγματοποίηση εκδηλώσεων			
Έκδοση εντύπων			
Ενημέρωση της Ιστοσελίδας του σχολείου			
Παρακολούθηση- Ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			

Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Ζ1. Παρακολούθηση – Ανατροφοδότηση Ενεργειών

Η πορεία κάθε ενέργειας - εργασίας αξιολογείται από τα μέλη της υπεύθυνης ομάδας. Προτείνεται τακτική ανατροφοδότηση και ενημέρωση της ολομέλειας σχετικά με την πορεία ή τα προβλήματα των εργασιών των ομάδων ανά μήνα, ώστε να εκτιμηθεί η ανάγκη τροποποίησης επιμέρους ενεργειών, η ανάληψη συμπληρωματικών δράσεων κλπ.

α. Ενημέρωση μαθητών σχετικά με τον Κανονισμό Λειτουργίας των Μαθητικών Κοινοτήτων

Η συγκεκριμένη ενέργεια παρακολουθείται με την καταγραφή των συναντήσεων στο ημερολόγιο του σχολείου. Μπορεί επίσης να διερευνηθεί-αποτυπωθεί ο βαθμός κατανόησης εκ μέρους των μαθητών μέσα από τη συζήτηση που ακολουθεί της ενημέρωσης.

β. Ενημέρωση του Συλλόγου Γονέων σχετικά με τον Κανονισμό Λειτουργίας των Μαθητικών Κοινοτήτων

Στο τέλος των ενημερωτικών συναντήσεων διανέμεται στους γονείς σχετικό ερωτηματολόγιο, ώστε να διερευνηθεί ο βαθμός ικανοποίησής τους και η πρόθεση συμμετοχής τους στις δραστηριότητες που θα ακολουθήσουν.

γ. Συγκρότηση και λειτουργία μαθητικών ομίλων ψυχαγωγικού και πολιτιστικού χαρακτήρα

Η εξέλιξη της ενέργειας παρακολουθείται με την καταγραφή των σχετικών δραστηριοτήτων των μαθητών στο ημερολόγιο του σχολείου. Οι συντονιστές μπορεί να επέμβουν, εάν χρειαστεί, τροποποιώντας το χρονοδιάγραμμα και τον τρόπο λειτουργίας.

δ. Πραγματοποίηση εκδηλώσεων
Η εξέλιξη της ενέργειας παρακολουθείται με σχετική καταγραφή στο ημερολόγιο του σχολείου. Για την εκτίμηση του βαθμού ικανοποίησης των συμμετεχόντων και της ανάγκης υλοποίησης συμπληρωματικών δράσεων μπορεί να διανεμηθούν δειγματοληπτικά ερωτηματολόγια προς τους μαθητές και τους γονείς.

ε. Δημιουργία και έκδοση εντύπων (σχολικό περιοδικό ή σχολική εφημερίδα).
Ο συντονιστής της δράσης, ο οποίος μπορεί να είναι ο υπεύθυνος καθηγητής που έχει οριστεί από τον Κανονισμό, παρακολουθεί την εξέλιξη των εργασιών μέσω παρατήρησης, η οποία καταγράφεται σε σχετικό ημερολόγιο και επεμβαίνει, εάν απαιτείται, για τη λήψη μέτρων, αναδιαμόρφωση των ομάδων, αλλαγή του περιεχομένου των άρθρων κλπ..

στ. Ενημέρωση της Ιστοσελίδας του σχολείου
Η εξέλιξη της ενέργειας παρακολουθείται με την καταγραφή των αναρτήσεων στην ιστοσελίδα του σχολείου.

Ζ2. Αξιολόγηση της δράσης
Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των επιμέρους δράσεων πραγματοποιείται με βάση τους στόχους και τα κριτήρια επιτυχίας.

Στόχος 1: Η ενεργός συμμετοχή των μαθητών στη λειτουργία των μαθητικών κοινοτήτων και των μαθητικών ομίλων
Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας
Η επίτευξη του στόχου διαπιστώνεται από την αύξηση του αριθμού των μαθητικών ομίλων και την αύξηση του ποσοστού της συμμετοχής των μαθητών σε αυτούς σε σχέση με προηγούμενες χρονιές.

Στόχος 2: Η βελτίωση της συνεργασίας των μαθητικών κοινοτήτων με τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς για την προώθηση και επίλυση θεμάτων που αφορούν τη σχολική μονάδα
Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας
Ο στόχος ελέγχεται από τις καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου των προβλημάτων που ανέκυψαν μέσα στη σχολική χρονιά, για τα οποία οι μαθητικές κοινότητες έκαναν διάλογο με τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς, κατέθεσαν προτάσεις και συνεργάστηκαν για την επίλυσή τους.

Στόχος 3: Η κινητοποίηση και ενίσχυση της συμμετοχής των μαθητών σε εκδηλώσεις κοινωνικού και πολιτιστικού περιεχομένου, καθώς και σε δράσεις κοινωνικής προσφοράς
Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας
Ο στόχος ελέγχεται από τη σύγκριση του αριθμού των εκδηλώσεων και των δράσεων που πραγματοποιήθηκαν και του αριθμού των συμμετεχόντων μαθητών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, σύμφωνα με τις καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου. Επίσης, από ερωτηματολόγια προς τους μαθητές και τους γονείς, θα διαπιστωθούν τα αποτελέσματα των εκδηλώσεων και των δράσεων κοινωνικής προσφοράς.

Στόχος 4: Η εφαρμογή συνεργατικών πρακτικών μεταξύ μαθητικών κοινοτήτων διαφορετικών σχολείων

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου μπορεί να διαπιστωθεί από τις καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου των εκδηλώσεων ή δραστηριοτήτων που διοργάνωσαν / υλοποίησαν οι μαθητές με τη συνεργασία άλλων σχολείων

Η. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της σχολικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 5

Πεδίο: Κλίμα και σχέσεις στο σχολείο
Τομέας: Κλίμα και σχέσεις στο σχολείο
Δείκτης: Σχέσεις μεταξύ των μαθητών

Τίτλος: Βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των μαθητών

Α. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης

Από τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης διαπιστώθηκε ότι η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ των μαθητών είναι περιορισμένη, αναπτύσσονται αποκλίνουσες συμπεριφορές και εκδηλώνονται συγκρούσεις μεταξύ των μαθητών, ενώ παρουσιάζονται φαινόμενα κοινωνικού και πολιτισμικού αποκλεισμού ορισμένων μαθητών.

Για την αντιμετώπιση των μορφών συμπεριφοράς που εμποδίζουν την ανάπτυξη θετικού σχολικού κλίματος και τη διαδικασία της μάθησης, θεωρήθηκε αναγκαία η υιοθέτηση συγκεκριμένων παιδαγωγικών στρατηγικών για τη διαχείριση των προβλημάτων που εμφανίζονται στις σχέσεις μεταξύ των μαθητών.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες

Οι σχέσεις μεταξύ των μαθητών επηρεάζουν καθοριστικά την ποιότητα της σχολικής ζωής, αλλά και την αποτελεσματικότητα της μαθησιακής διαδικασίας Η βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των μαθητών αναμένεται ότι θα συμβάλλει θετικά στην προαγωγή του συντονισμού της σχολικής ζωής, των σχέσεων εκπαιδευτικών- μαθητών, των σχέσεων σχολείου-γονέων και των σχέσεων σχολείου φορέων. Η δράση μπορεί, επίσης, να συμβάλλει στην ανάπτυξη ενισχυτικών, υποστηρικτικών και αντισταθμιστικών παρεμβάσεων προς συγκεκριμένες ομάδες μαθητών.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου

Αξιολογούνται δράσεις του σχολείου, που μπορούν να αξιοποιηθούν και να ενισχυθούν, ώστε να συμβάλουν θετικά στην υλοποίηση του συγκεκριμένου σχεδίου δράσης.

Β. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του σχεδίου δράσης

Σκοπός του σχεδίου δράσης είναι η βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των μαθητών, η ενίσχυση της επικοινωνίας, της συνεργασίας, της αλληλεγγύης και της εμπιστοσύνης, ώστε να δημιουργηθεί ένα ασφαλές, ευχάριστο και δημιουργικό περιβάλλον μάθησης.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

α. Επιμόρφωση-Ενημέρωση των εκπαιδευτικών του σχολείου για την καλλιέργεια σχέσεων καλής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των μαθητών
β. Συνεργασία σχολείου-γονέων για θέματα συμπεριφοράς των μαθητών
γ. Συναινετική διαμόρφωση πλαισίου ενδοσχολικής συμπεριφοράς των μαθητών

δ. Συμμετοχή των μαθητών στις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες του σχολείου
ε. Καλλιέργεια δεξιοτήτων στους μαθητές για ειρηνική διευθέτηση συγκρουσιακών καταστάσεων.

Γ. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης

1. Οι εκπαιδευτικοί εφαρμόζουν κατάλληλες πρακτικές για την πρόληψη και την αντιμετώπιση αρνητικών συμπεριφορών μεταξύ των μαθητών
2. Αναπτύσσονται τρόποι επικοινωνίας μεταξύ σχολείου και γονέων για θέματα που αφορούν τη συμπεριφορά των μαθητών
3. Βελτιώνεται η στάση των μαθητών προς τους κανόνες της σχολικής ζωής
4. Αυξάνεται η ενεργός συμμετοχή των μαθητών στις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες του σχολείου
5. Η εκδήλωση αρνητικών μορφών συμπεριφοράς στο σχολική περιβάλλον παρουσιάζει φθίνουσα πορεία.

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

Ως βασικές ενέργειες για την αποτελεσματική υλοποίηση του σχεδίου δράσης ορίζονται οι ακόλουθες:

Α. Προσδιορισμός του προβλήματος. Η ομάδα δράσης αξιοποιεί δεδομένα του σχολείου (Πρακτικά του σχολείου, Ποινολόγιο) για την ομαδοποίηση των προβλημάτων και την ιεράρχηση προτεραιοτήτων.

Β. Επιμόρφωση εκπαιδευτικών. Οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων στους εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας για την εφαρμογή ποικιλίας εκπαιδευτικών μεθόδων και πρακτικών διαχείρισης, όπως: συνεργατική μάθηση, βιωματική παιδαγωγική, παιχνίδια ρόλων, αξιοποίηση της δυναμικής της ομάδας, στρατηγικές τροποποίησης συμπεριφοράς κλπ. Τα επιμορφωτικά σεμινάρια πραγματοποιούνται από ειδικούς επιστήμονες (εκπαιδευτικούς ψυχολόγους, συμβουλευτικούς ψυχολόγους, σχολικούς κοινωνικούς λειτουργούς κλπ.) και παιδαγωγούς (σχολικούς συμβούλους, πανεπιστημιακούς καθηγητές κλπ.).

Γ. Επιμόρφωση γονέων. Οργάνωση επιμορφωτικών συναντήσεων για γονείς πάνω σε θέματα που αφορούν τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών, τις δυσκολίες και τα προβλήματα συμπεριφοράς, την προσαρμογή στη σχολική ζωή κτλ.

Δ. Ανάπτυξη της συνεργασίας σχολείου - γονέων. Αναπτύσσονται τρόποι ενδυνάμωσης της συνεργασίας με τους γονείς μέσω συχνής τηλεφωνικής επικοινωνίας, τακτικών συναντήσεων με τον υπεύθυνο τμήματος, δημιουργία τετραδίου επικοινωνίας εκπαιδευτικών-γονέων (Π/θμια), ενημερωτικού υλικού. Οι γονείς ενημερώνονται επίσης πλήρως για τους στόχους της δράσης και την ανάγκη ενεργούς συμμετοχής τους σε αυτή.

Ε. Εκπόνηση πλαισίου κανόνων καλής συμπεριφοράς. Η σχολική μονάδα εκπονεί με τη συνεργασία μαθητών και γονέων πλαίσιο κανόνων καλής συμπεριφοράς στο σχολικό πε-

ριβάλλον ο οποίος κοινοποιείται στη σχολική κοινότητα (π.χ. ανάρτηση στον πίνακα ανακοινώσεων και στην ιστοσελίδα κλπ.). Οι περιπτώσεις παραβίασης των κανόνων γίνονται αντικείμενο ευρύτερης συζήτησης στην τάξη (ανάλυση του προβλήματος, ανακάλυψη των κινήτρων, εντοπισμός και εξεύρεση εναλλακτικών τρόπων θετικής προσέγγισης του ζητήματος).

ΣΤ. Οργάνωση εκδηλώσεων και ανάπτυξη δραστηριοτήτων. Η συμμετοχή των μαθητών σε δράσεις της μαθητικής κοινότητας (π.χ. εκδηλώσεις πολιτιστικού και ψυχαγωγικού περιεχομένου, κοινωνικές δραστηριότητες, μαθητικοί όμιλοι, εθελοντικές δράσεις κτλ.) ενισχύει τις διαπροσωπικές σχέσεις των μαθητών, δίνει ευκαιρίες για ανάπτυξη δεξιοτήτων και κλίσεων, ευνοεί τη συνεργασία και την ευγενή άμιλλα, διευκολύνει την έκφραση και την εκτόνωση των εντάσεων με δημιουργικό τρόπο, συντελεί στη διαμόρφωση θετικού σχολικού κλίματος).

Ζ. Οι μαθητές ασκούνται στη διαμόρφωση και ενδυνάμωση δεξιοτήτων για ειρηνική διευθέτηση συγκρουσιακών καταστάσεων. Με τη χρήση βιωματικών παιδαγωγικών προσεγγίσεων (πχ. δραματοποίηση, το θεατρικό παιχνίδι, η προσομοίωση ρόλων) επιχειρείται ο έλεγχος των συναισθημάτων και της συμπεριφοράς των μαθητών, όπως επίσης και η καλλιέργεια δεξιοτήτων για την ειρηνική επίλυση προβλημάτων (π.χ. η διαπραγμάτευση, η διαμεσολάβηση, η αντιπαραβολή επιχειρημάτων και η ευγενής συζήτηση θέσεων).

2. Οργανωτικές δομές

Την κύρια ευθύνη για την υλοποίηση της δράσης έχει ο σύλλογος διδασκόντων σε συνεργασία με τη μαθητική κοινότητα και το Σύλλογο γονέων και κηδεμόνων. Αξιοποιούνται επίσης ειδικοί επιστήμονες (πχ. εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι, συμβουλευτικοί ψυχολόγοι, σχολικοί κοινωνικοί λειτουργοί, πανεπιστημιακοί καθηγητές)

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Η υλοποίηση της δράσης δεν απαιτεί παρεμβάσεις-αλλαγές στην οργάνωση της σχολικής ζωής. Για την υλοποίηση της δράσης είναι πιθανόν να απαιτηθεί χρόνος για την πραγματοποίηση των επιμορφωτικών σεμιναρίων κατά την έναρξη του σχολικού έτους.

Ε. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

- Οι εκπαιδευτικοί της σχολικής μονάδας,
- Οι γονείς των μαθητών
- Ειδικοί επιστήμονες (εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι, συμβουλευτικοί ψυχολόγοι, σχολικοί κοινωνικοί λειτουργοί, πανεπιστημιακοί καθηγητές)
- Οι Σχολικοί σύμβουλοι

2. Χρόνος

Η δράση πραγματοποιείται καθόλη τη διάρκεια του σχολικού έτους. Το σχέδιο δράσης προγραμματίζεται κι εφαρμόζεται εντός του σχολικού χρόνου. Η κατανομή χρόνου στις διάφορες ενέργειες της δράσης γίνεται ανάλογα με το αντικείμενο των διαφόρων ενεργειών.

3. Υλικοτεχνική υποδομή

Η συνήθης υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου (φωτοτυπικό μηχάνημα, υπολογιστής, εκτυπωτής, αναλώσιμα)

4. Οικονομικοί πόροι

Δεν απαιτούνται πρόσθετοι πόροι για την υλοποίηση της δράσης. Πιθανόν να απαιτηθούν αμοιβές για τους ειδικούς επιστήμονες που θα αναλάβουν την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

Ερωτηματολόγια εκπαιδευτικών, μαθητών, γονέων
Σχέδια παρατήρησης συμπεριφοράς
Ημερολόγιο σχολείου
Ημερολόγιο εκπαιδευτικών

6. Πηγές

Πρακτικά Συλλόγου Διδασκόντων
Πρακτικά συλλόγου γονέων
Καλές πρακτικές και προγράμματα που εξελίχθηκαν σε άλλα σχολεία, από ιστοσελίδες, έρευνες, ανακοινώσεις κλπ.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης

Διαδικασίες υλοποίησης	1ο τρίμ. Σεπ-Νοεμ	2ο τρίμ. Δεκ-Φεβ	3ο τρίμ. Μαρ-Μαι
Προσδιορισμός και ιεράρχηση προβλημάτων			
Επιμόρφωση εκπαιδευτικών. Οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων εκπαιδευτικών			
Επιμόρφωση γονέων			
Ανάπτυξη στρατηγικών ενδυνάμωσης της συνεργασίας σχολείου- γονέων για θέματα συμπεριφοράς των μαθητών			
Εκπόνηση κώδικα καλής συμπεριφοράς στο σχολικό περιβάλλον			
Οργάνωση εκδηλώσεων και ανάπτυξη δραστηριοτήτων			
Διαμόρφωση δεξιοτήτων για ειρηνική διευθέτηση συγκρουσιακών καταστάσεων			
Παρακολούθηση-Ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			

Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Ζ1. Παρακολούθηση – Ανατροφοδότηση Ενεργειών

α. Προσδιορισμός και ιεράρχηση προβλημάτων

Με την έναρξη της σχολικής χρονιάς, ο σύλλογος διδασκόντων διερευνά και διατυπώνει τα προβλήματα, θέτει προτεραιότητες αντιμετώπισης (ομάδες-στόχος μαθητών) τις οποίες όμως επανεξετάζει τακτικά, κυρίως στο 1^{ο} τρίμηνο, και επαναπροσδιορίζει, εάν κριθεί αναγκαίο.

Η δράση παρακολουθείται με την καταγραφή των συναντήσεων και των ενεργειών στο ημερολόγιο του σχολείου

β. Επιμόρφωση εκπαιδευτικών.

Οργάνωση επιμορφωτικών-ενημερωτικών σεμιναρίων εκπαιδευτικών. Οι συναντήσεις καταγράφονται στο ημερολόγιο του σχολείου. Στο τέλος των επιμορφωτικών σεμιναρίων διανέμεται σχετικό ερωτηματολόγιο στους εκπαιδευτικούς. Η ενέργεια ενισχύεται με την προσθήκη επιπλέον ωρών ενδοσχολικής επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών ή τη διανομή πρόσθετου επιμορφωτικού υλικού.

γ. Επιμόρφωση γονέων

Η δράση παρακολουθείται με την καταγραφή των συναντήσεων στο ημερολόγιο του σχολείου. Στο τέλος των επιμορφωτικών σεμιναρίων διανέμεται σχετικό ερωτηματολόγιο στους γονείς.

δ. Ανάπτυξη συνεργασίας σχολείου- γονέων για θέματα συμπεριφοράς των μαθητών.

Η ενέργεια παρακολουθείται με σχετικές καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου

ε. Εκπόνηση κώδικα καλής συμπεριφοράς στο σχολικό περιβάλλον.

Η ενέργεια παρακολουθείται με σχετικές καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου. Ο συντονιστής της δράσης παρακολουθεί την εξέλιξη των εργασιών και επεμβαίνει, εάν απαιτείται, για τροποποίηση των κανόνων, απλοποιήσεις, βελτιώσεις κτλ.

στ. Οργάνωση εκδηλώσεων και ανάπτυξη δραστηριοτήτων

Η εξέλιξη της ενέργειας παρακολουθείται με καταγραφή των εκδηλώσεων και των δράσεων στο ημερολόγιο του σχολείου και του ποσοστού συμμετοχής των μαθητών σε αυτές. Η εκτίμηση του βαθμού ικανοποίησης των συμμετεχόντων και η ανάγκης υλοποίησης συμπληρωματικών δράσεων διαπιστώνεται με ερωτηματολόγια προς τους μαθητές και τους γονείς.

ζ. Διαμόρφωση δεξιοτήτων για ειρηνική διευθέτηση συγκρουσιακών καταστάσεων.

Η ενέργεια παρακολουθείται με σχετικές καταγραφές στο ημερολόγιο των εκπαιδευτικών και με σχέδια παρατήρησης των μαθητών.

Ζ2. Αξιολόγηση του Σχεδίου Δράσης

Στόχος 1: Επιμόρφωση-ενημέρωση των εκπαιδευτικών του σχολείου για την καλλιέργεια σχέσεων εμπιστοσύνης, καλής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των μαθητών.

Προσέγγιση στα Κριτήρια Επιτυχίας

Από σχετικά ερωτηματολόγια διαπιστώνεται η εφαρμογή σύγχρονων παιδαγωγικών μεθόδων στη διαχείριση (πρόληψη και αντιμετώπιση) αρνητικών συμπεριφορών και ο βαθμός αποτελεσματικότητας τους.

Στόχος 2: Επιμόρφωση γονέων και συνεργασία σχολείου-γονέων για θέματα διαχείρισης της συμπεριφοράς των μαθητών

Προσέγγιση στα Κριτήρια Επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου διαπιστώνεται από τις καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου, τη συμμετοχή των γονέων στις επιμορφωτικές/ενημερωτικές συναντήσεις, τις απαντήσεις τους στα ερωτηματολόγια.

Στόχος 3: Διαμόρφωση κώδικα κανόνων ενδοσχολικής συμπεριφοράς

Προσέγγιση στα Κριτήρια Επιτυχίας

Από σχετικές καταγραφές στα πρακτικά του σχολείου και του συλλόγου γονέων διαπιστώνεται η εκπόνηση ενός κοινού συναινετικού κώδικα καλής συμπεριφοράς στο σχολείο.

Στόχος 4: Συμμετοχή των μαθητών στις εκδηλώσεις και τις δραστηριότητες του σχολείου

Προσέγγιση στα Κριτήρια Επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου διαπιστώνεται από τη σύγκριση του ποσοστού ενεργού συμμετοχής των μαθητών στις δραστηριότητες του σχολείου σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Στόχος 5: Καλλιέργεια δεξιοτήτων στους μαθητές για ειρηνική διευθέτηση συγκρουσιακών καταστάσεων

Προσέγγιση στα Κριτήρια Επιτυχίας

Διαπιστώνεται ο βαθμός αποδοχής και εφαρμογής του κώδικα και καταγράφεται η πορεία εκδήλωσης (φθίνουσα ή μη) των αρνητικών συμπεριφορών των μαθητών στο σχολικό περιβάλλον.

Η. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της εκπαιδευτικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 6

Πεδίο: Κλίμα και σχέσεις στο σχολείο
Τομέας: Κλίμα και σχέσεις στο σχολείο
Δείκτης: Κλίμα και σχέσεις μεταξύ σχολείου – γονέων

Τίτλος: Συμμετοχή των γονέων στη σχολική ζωή

Α. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης
Από τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης διαπιστώθηκε ότι η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ του σχολείου και των γονέων παρουσιάζει προβλήματα, όπως: η συμμετοχή των γονέων στις δράσεις του σχολείου είναι περιορισμένη, η αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων για την ανταλλαγή πληροφοριών και την ενημέρωση για τους μαθητές είναι ελλιπής, η εμπιστοσύνη μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων αμφισβητείται. Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, αποφασίστηκε η διαμόρφωση ενός πλαισίου συνεργασίας που θα κατευθύνει και θα διευκολύνει την εμπλοκή και την ενεργό συμμετοχή των γονέων στη σχολική ζωή και δραστηριότητες.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες
Η υλοποίηση του σχεδίου συνδέεται με παράγοντες που αφορούν στην οργάνωση και συντονισμό της σχολικής ζωής, τη βελτίωση των σχέσεων μεταξύ σχολείου και γονέων και την ανάπτυξη υποστηρικτικών και αντισταθμιστικών πρακτικών και παρεμβάσεων προς όφελος της εκπαιδευτικής διαδικασίας και του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις
Αξιοποιούνται προηγούμενες δράσεις του σχολείου, προσπάθειες και δραστηριότητες του συλλόγου γονέων, που μπορούν να συμβάλλουν θετικά στην υλοποίηση του ΣΔ.

Β. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

Σκοπός του σχεδίου δράσης
Ο βασικός σκοπός του σχεδίου δράσης είναι η βελτίωση και η ενδυνάμωση των σχέσεων μεταξύ σχολείου και γονέων με στόχο την ενεργό συμμετοχή των γονέων στις δραστηριότητες του σχολείου.

Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης
1. Διαμόρφωση ενός σταθερού πλαισίου άτυπων και τυπικών μορφών συνεργασίας μεταξύ σχολείου και γονέων.
2. Ενεργοποίηση του συλλόγου γονέων στις δραστηριότητες του σχολείου
3. Ενίσχυση των σχέσεων συνεργασίας και εμπιστοσύνης μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων

Γ. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης

1. Αποδοχή και εφαρμογή του πλαισίου αμφίδρομης επικοινωνίας και συνεργασίας από εκπαιδευτικούς και γονείς
2. Αύξηση της συμμετοχής του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων σε δράσεις του σχολείου
3. Βελτίωση του βαθμού εμπιστοσύνης των γονέων προς το σχολείο

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

1.1. Ενημέρωση γονέων για θέματα της σχολικής ζωής και τη συνεργασία με το σχολείο

Οργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων των γονέων από ομάδα εκπαιδευτικών σχετικά με την οργάνωση της σχολικής ζωής, τις απαιτήσεις του σχολικού προγράμματος, τις υποχρεώσεις των μαθητών, τις συνεργασίες με τους εκπαιδευτικούς κτλ.

1.2. Σχεδιασμός και διαμόρφωση πλαισίου επικοινωνίας και συνεργασίας σχολείου και γονέων

Οργανώνεται ένα ενιαίο πλαίσιο ενημέρωσης των γονέων με ενίσχυση της αμφίδρομης επικοινωνίας μεταξύ σχολείου και γονέων. Εμπλουτίζονται οι τρόποι ενημέρωσης των γονέων για τις δραστηριότητες του σχολείου με την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών (π.χ. ανάρτηση στη ιστοσελίδα του σχολείου των δραστηριοτήτων της σχολικής μονάδας, του προγράμματος των συναντήσεων με τους γονείς, ενημέρωση μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) και για την πρόοδο των μαθητών, όπως προσωπική, τηλεφωνική, τετράδιο επικοινωνίας (στο δημοτικό), ώστε να διευκολύνεται και επιταχύνεται η επικοινωνία με τους γονείς.

1.3. Ενεργοποίηση του συλλόγου γονέων σε δράσεις της μαθητικής κοινότητας

Ενθαρρύνεται η συνεργασία του συλλόγου γονέων με τις μαθητικές κοινότητες για την διοργάνωση εκδηλώσεων και δράσεων και την αντιμετώπιση θεμάτων που αφορούν τη σχολική ζωή. Διανέμεται στους γονείς ο Κανονισμός λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων, καθώς και ημερολόγιο με τις κυριότερες δραστηριότητες της τρέχουσας χρονιάς για την έγκαιρη ενημέρωσή τους και τη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή τους.

2. Οργανωτικές δομές

Την κύρια ευθύνη για την πραγματοποίηση της δράσης έχει ο Σύλλογος διδασκόντων. Ουσιαστικό ρόλο διαδραματίζει ο Σύλλογος Γονέων. Τον συντονισμό των επιμέρους διαδικασιών έχουν η διεύθυνση και οι συντονιστές των ομάδων εργασίας Για κάθε επιμέρους δράση ορίζονται ομάδες εργασίας στις οποίες, ανάλογα με το περιεχόμενο της δράσης, μετέχουν εκπαιδευτικοί, εκπρόσωποι του συλλόγου γονέων και εκπρόσωποι των μαθητών.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Δεν προβλέπονται ιδιαίτερες παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου. Οι κύριες δράσεις εντάσσονται στο εργασιακό ωράριο και τις διαθέσιμες ώρες των εκπαιδευτικών. Η συνεργασία και η υποστήριξη δράσεων της μαθητικής κοινότητας εξαρτάται από το είδος και το αντικείμενο των δράσεων.

Ε. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

- Οι εκπαιδευτικοί της σχολικής μονάδας,
- Ο Σύλλογος γονέων,
- Η μαθητική κοινότητα

2. Χρόνος

Σε ενδοσχολικό επίπεδο θα απαιτηθεί πρόσθετος χρόνος για τις ενημερωτικές συναντήσεις εκπαιδευτικών και γονέων. Οι κύριες δράσεις εντάσσονται στο εργασιακό ωράριο και τις διαθέσιμες ώρες των εκπαιδευτικών.

3. Υλικοτεχνική υποδομή

- Ιστοσελίδα του σχολείου, υπολογιστής, φωτοτυπικό μηχάνημα, εκτυπωτής,
- Αναλώσιμα υλικά,
- Αίθουσα συναντήσεων

4. Οικονομικοί πόροι

Δεν απαιτούνται πρόσθετοι οικονομικοί πόροι

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

Ημερολόγια καταγραφής δραστηριοτήτων
Δελτία ενημέρωσης έντυπα και ηλεκτρονικά
Ερωτηματολόγια γονέων και εκπαιδευτικών

6. Πηγές

Πρακτικά σχολείου
Πρακτικά συλλόγου γονέων
Δράσεις μαθητικής κοινότητας
Καλές πρακτικές και προγράμματα που αναπτύχθηκαν σε άλλα σχολεία, από ιστοσελίδες, έρευνες, ανακοινώσεις κλπ.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης

Διαδικασίες υλοποίησης Δράσεις / ενέργειες	1ο τρίμ. Σεπ-Νοεμ	2ο τρίμ. Δεκ-Φεβ	3ο τρίμ. Μαρ-Μαι
Ενημέρωση του συλλόγου γονέων για θέματα της σχολικής ζωής και τη συνεργασία με το σχολείο.			
Διαμόρφωση πλαισίου επικοινωνίας και συνεργασίας			
Ανάπτυξη δράσεων επικοινωνίας και συνεργασίας του σχολείου με τους γονείς			
Συμμετοχή του συλλόγου γονέων σε δράσεις της μαθητικής κοινότητας			
Παρακολούθηση- Ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			

Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Ζ1. Παρακολούθηση – Ανατροφοδότηση Ενεργειών

1. Ενημέρωση του συλλόγου γονέων για θέματα της σχολικής ζωής και τη συνεργασία με το σχολείο.
   Η δράση παρακολουθείται με καταγραφές των συναντήσεων στο ημερολόγιο του σχολείου, στο ημερολόγιο των υπεύθυνων καθηγητών και με ερωτηματολόγια στους γονείς.

2. Σχεδιασμός και διαμόρφωση πλαισίου ενημέρωσης, αμφίδρομης επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ σχολείου και γονέων
   Η δράση παρακολουθείται με καταγραφές των συναντήσεων των ομάδων εργασίας στο ημερολόγιο του σχολείου.

3. Ανάπτυξη δράσεων επικοινωνίας και συνεργασίας του σχολείου με τους γονείς
   Η εξέλιξη των δράσεων παρακολουθείται με σχετική καταγραφή στο ημερολόγιο του σχολείου, στο ημερολόγιο των υπεύθυνων καθηγητών και με ερωτηματολόγια στους γονείς. Επισημαίνονται προβλήματα και αναθεωρήσεις που θεωρούνται αναγκαίες (πχ. μικρή συμμετοχή γονέων στις συναντήσεις).

4. Ενεργοποίηση του συλλόγου γονέων σε δράσεις της μαθητικής κοινότητας
   Η δράση παρακολουθείται με σχετική καταγραφή στο ημερολόγιο του σχολείου, του συλλόγου γονέων και των μαθητικών κοινοτήτων των εκδηλώσεων και των δραστηριοτήτων που πραγματοποιήθηκαν. Για την εκτίμηση του βαθμού ικανοποίησης των συμμετεχόντων και της ανάγκης υλοποίησης συμπληρωματικών δράσεων μπορεί να διανεμηθούν δειγματοληπτικά ερωτηματολόγια προς τους μαθητές και τους γονείς.

Ζ2. Αξιολόγηση του Σχεδίου Δράσης

Στόχος 1: Διαμόρφωση ενός σταθερού πλαισίου άτυπων και τυπικών μορφών συνεργασίας μεταξύ σχολείου και γονέων.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία του συγκεκριμένου στόχου προσεγγίζεται με την αποδοχή και την εφαρμογή του πλαισίου αμφίδρομης επικοινωνίας και συνεργασίας από εκπαιδευτικούς και γονείς. Αξιοποιούνται στοιχεία από τα ημερολόγια που τηρούν οι εκπαιδευτικοί και αφορούν στον αριθμό των συναντήσεων που πραγματοποιήθηκαν, την ανάρτηση στη ιστοσελίδα του σχολείου των δραστηριοτήτων της σχολικής μονάδας, την ενημέρωση του σχολείου από τους γονείς κλπ.

Στόχος 2: Ενεργοποίηση του συλλόγου γονέων στις δραστηριότητες του σχολείου

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου διαπιστώνεται από την αύξηση της ενεργού συμμετοχής του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων σε δράσεις του σχολείου. Αξιοποιούνται στοιχεία από τα ημερολόγια του σχολείου και του συλλόγου γονέων.

Στόχος 3: Βελτίωση του βαθμού εμπιστοσύνης των γονέων προς το σχολείο

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου διαπιστώνεται από ερωτηματολόγια εκπαιδευτικών και γονέων σχετικά με το βαθμό ικανοποίησης από την ποιότητα της επικοινωνίας και των συνεργασιών που αναπτύχθηκαν.

Η. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της εκπαιδευτικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 7

Πεδίο: Εκπαιδευτικές διαδικασίες
Τομέας: Ποιότητα διδασκαλίας
Δείκτης: Ανάπτυξη κι εφαρμογή διδακτικών πρακτικών

Τίτλος: Ανάπτυξη συνεργατικών πρακτικών διδασκαλίας

Α. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης

Κατά τη συστηματική διερεύνηση του δείκτη διαπιστώθηκε έλλειμμα εμπιστοσύνης και αλληλοϋποστήριξης μεταξύ των εκπαιδευτικών, καθώς και απουσία ανταλλαγής πληροφοριών και εμπειριών σχετικά με την οργάνωση της διδασκαλίας των διαφόρων γνωστικών αντικειμένων. Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, αποφασίστηκε ο σχεδιασμός και η υλοποίηση δράσεων με αντικείμενο την ανάπτυξη διδακτικών πρακτικών που θα συμβάλλουν στη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες

Η υλοποίηση του συγκεκριμένου σχεδίου δράσης αναμένεται να επηρεάσει παράγοντες, όπως: διαμόρφωση και εφαρμογή του σχολικού προγράμματος, σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών, σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών – μαθητών, ανάπτυξη στόχων του Προγράμματος Σπουδών, υποστήριξη της επιστημονικής – παιδαγωγικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών, ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων στο σχολείο, επιδόσεις των μαθητών.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου

Αξιοποιούνται συνεργατικές πρακτικές μεταξύ εκπαιδευτικών της ίδιας ειδικότητας, που έχουν αναπτυχθεί στο παρελθόν**.** Ορισμένοι εκπαιδευτικοί έχουν εμπειρία από την εφαρμογή διαθεματικών προσεγγίσεων στο πλαίσιο της 'Ευέλικτης Ζώνης', καθώς και προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και αγωγής υγείας.

Β. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του σχεδίου δράσης

Η ανάπτυξη συνεργατικών πρακτικών διδασκαλίας από τους εκπαιδευτικούς στο ίδιο γνωστικό αντικείμενο του Προγράμματος Σπουδών.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

α. Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών από τη συνεργασία και τις κοινές διδακτικές εμπειρίες των εκπαιδευτικών του σχολείου
β. Σχεδιασμός, επεξεργασία και αξιοποίηση διδακτικού υλικού (σχέδια μαθήματος, φύλλα εργασίας, λογισμικό κλπ.) για τις διδακτικές ανάγκες σε διάφορα μαθήματα.
γ. Ανάπτυξη τράπεζας ψηφιακού υλικού για την υποστήριξη και τον εμπλουτισμό των διδακτικών πρακτικών.

3. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης

α. Πραγματοποίηση αμοιβαίων επισκέψεων μεταξύ των εκπαιδευτικών και τεκμηρίωση βάσει σχεδίων παρατήρησης διδακτικών εμπειριών και πρακτικών
β. Παραγωγή και χρήση διδακτικού υλικού στα διάφορα μαθήματα
γ. Καταχώριση του υλικού σε ηλεκτρονική τράπεζα και αξιοποίησή τους από τους εκπαιδευτικούς του σχολείου

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

α. Ενημερωτικές συναντήσεις των εκπαιδευτικών με το Σχολικό Σύμβουλο ειδικότητας για το αντικείμενο της δράσης. Ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών για το σχεδιασμό και τις κατευθύνσεις της δράσης. Ανάπτυξη συνεργασίας και επικοινωνίας με σχολεία της περιφέρειας για ενημέρωση πάνω σε καλές πρακτικές.
β. Ενδοσχολική επιμόρφωση με την υποστήριξη του Σχολικού Συμβούλου σε θέματα σχετικά με την ανάπτυξη και την εφαρμογή συνεργατικών πρακτικών στο σχολείο.
γ. Σχεδιασμός των ενεργειών της δράσης. Ανταλλαγή προτάσεων και υλικού, παραγωγή εργαλείων για την παρακολούθηση της δράσης. Προγραμματισμός αμοιβαίων επισκέψεων, τακτικών συναντήσεων και διαδικασιών ανατροφοδότησης.
δ. Παραγωγή και χρήση διδακτικού υλικού στα διάφορα μαθήματα (σχέδια μαθήματος, φύλλα εργασίας, αξιοποίηση λογισμικού, φύλλα αξιολόγησης κλπ.)
ε. Καταχώριση του υλικού σε «ηλεκτρονική τράπεζα» του σχολείου (σε έναν υπολογιστή με την κατάλληλη υποδομή) και ανάρτηση στην ιστοσελίδα του σχολείου για τη διάθεσή του και σε άλλους εκπαιδευτικούς.

2. Οργανωτικές δομές

Εκπαιδευτικοί που διδάσκουν το ίδιο γνωστικό αντικείμενο
Σύμβουλοι του γνωστικού αντικειμένου

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Δεν απαιτούνται ιδιαίτερες παρεμβάσεις στο επίπεδο του σχολείου. Προτείνεται, κατά περίπτωση, η διαμόρφωση του ωρολογίου προγράμματος για μαθήματα (π.χ. Φυσικές Επιστήμες) που απαιτούν περισσότερο της μίας διδακτικής ώρας για την ολοκλήρωση μιας διδακτικής ενότητας, ώστε να προκύπτει συνεχόμενο δίωρο.

Ε. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου
Ο σύμβουλος του γνωστικού αντικειμένου

2. Χρόνος

Το σχέδιο δράσης προγραμματίζεται κι εφαρμόζεται εντός του σχολικού χρόνου. Η κατανομή χρόνου στις διάφορες ενέργειες της δράσης γίνεται ανάλογα με τον αριθμό των συμ-

μετεχόντων εκπαιδευτικών και τον αριθμό των συναντήσεων που θα πραγματοποιηθούν (αμοιβαίες επισκέψεις, παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, καταχώριση υλικού στην ηλεκτρονική τράπεζα κ.ά.).

3. Υλικοτεχνική υποδομή

Η ελάχιστη απαιτούμενη υποδομή υπάρχει στην πλειοψηφία των σχολείων.

4. Οικονομικοί πόροι

Πιθανό κόστος επιμορφώσεων, συμμετοχών σε σχετικά καινοτόμα προγράμματα, συνέδρια κλπ., αγορά σχετικού λογισμικού.

5. Παραγωγή υλικού και εργαλείων παρακολούθησης και αξιολόγησης των ενεργειών της δράσης

Σχέδια μαθήματος
Φύλλα εργασίας
Σχέδιο παρατήρησης μαθητών
Ερωτηματολόγια εκπαιδευτικών και μαθητών

6. Πηγές

Οι ομάδες εργασίας αναζητούν πηγές που συνδέονται με το αντικείμενο της δράσης, όπως ιστοσελίδες σχολείων και επιστημονικών ενώσεων, προγράμματα που εφαρμόστηκαν σε άλλα σχολεία, συνεργασίες με επιστημονικούς φορείς κλπ.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης

Διαδικασίες υλοποίησης	1ο τρίμ. Σεπ-Νοεμ	2ο τρίμ. Δεκ-Φεβ	3ο τρίμ. Μαρ-Μαι
Προετοιμασία και σχεδιασμός - προγραμματισμός των ενεργειών της δράσης			
Ενδοσχολική επιμόρφωση εκπαιδευτικών			
Ανταλλαγή επισκέψεων μεταξύ εκπαιδευτικών			
Παραγωγή και χρήση διδακτικού – υποστηρικτικού υλικού			
Καταχώριση του υλικού σε ηλεκτρονική τράπεζα και ανάρτηση του στην ιστοσελίδα του σχολείου			
Παρακολούθηση-Ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			

Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Ζ1. Παρακολούθηση – Ανατροφοδότηση Ενεργειών

Μετά από εισήγηση εκπαιδευτικών του σχολείου ο Διευθυντής εισηγείται και η ολομέλεια του Συλλόγου Διδασκόντων αποφασίζει την υλοποίηση της δράσης. Ταυτόχρονα ορίζεται συντονιστική επιτροπή και οι βασικές προθεσμίες για τον προγραμματισμό των συμμετοχών και των ενεργειών που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της δράσης.

α. Προγραμματισμός και συντονισμός της δράσης

Στο ημερολόγιο της συντονιστικής ομάδας καταγράφονται οι συναντήσεις με τον / τους Σχολικό /-ούς Σύμβουλο /-ους και οι προτάσεις στις οποίες καταλήγει για τον προγραμματισμό και τις κατευθύνσεις της δράσης. Καταγράφεται επίσης και η επικοινωνία με άλλα σχολεία και οι καλές διδακτικές πρακτικές που εντοπίστηκαν. Με τη λήξη της προθεσμίας υπάρχει πρόγραμμα:

- αμοιβαίων επισκέψεων σε τάξεις,
- καταγραφής και αξιολόγησης των διδακτικών εμπειριών, καθώς και
- συνεργατικής παραγωγής διδακτικού υλικού μαζί με τις προθεσμίες για την καταχώρισή του στην ηλεκτρονική τράπεζα του σχολείου

Επίσης υπάρχει Πρόγραμμα ενδοσχολικής επιμόρφωσης με την υποστήριξη του Σχολικού Συμβούλου και κατάλογος του ελάχιστου παραδοτέου υποστηρικτικού υλικού.

β. Ενδοσχολική επιμόρφωση σε θέματα συνεργατικών πρακτικών.

Η ενέργεια παρακολουθείται με οδηγό το Πρόγραμμα της ενδοσχολικής επιμόρφωσης που έχει εκπονηθεί από τη συντονιστική επιτροπή για το συγκεκριμένο θέμα. Στο ημερολόγιο της συντονιστικής ομάδας καταγράφονται και οι συνεδριάσεις με την παρουσία του Συμβούλου, καθώς και τυχόν αποκλίσεις.

γ. Ανταλλαγή επισκέψεων σε τάξεις μεταξύ εκπαιδευτικών και παρακολούθηση διδακτικών πρακτικών

Ο αριθμός των αμοιβαίων επισκέψεων έχει προσδιοριστεί στο σχετικό Πρόγραμμα και η πραγματοποίησή τους ελέγχεται βάσει του αντιστοίχου χρονοδιαγράμματος. Τις επισκέψεις τεκμηριώνουν σχέδια παρατήρησης, καθώς και καταγραφή των βασικών σημείων της συζήτησης και της ανατροφοδότησης που ακολούθησε.

δ. Παραγωγή και χρήση διδακτικού – υποστηρικτικού υλικού

Κάθε επίσκεψη σε τάξη και ανταλλαγή διδακτικών πρακτικών συνοδεύεται από παραγωγή και χρήση διδακτικού υποστηρικτικού υλικού που συγκεντρώνεται και καταχωρείται σε σχετικό κατάλογο ανά διδακτικό αντικείμενο και θεματική ενότητα. Η παραγωγή του υλικού διαπιστώνεται στη συνέχεια και από την καταχώρισή του στην «ηλεκτρονική τράπεζα» του σχολείου.

ε. Καταχώριση του υλικού σε ηλεκτρονική τράπεζα και ανάρτηση του στην ιστοσελίδα του σχολείου

Σύμφωνα με το πρόγραμμα των αμοιβαίων επισκέψεων γίνεται και η παραγωγή του υλικού, το οποίο καταχωρείται στην προετοιμασμένη γι' αυτό το σκοπό τράπεζα ψηφιακού διδακτικού υλικού του σχολείου. Οι καταχωρίσεις είναι ανάλογες των επισκέψεων σε τάξεις και ακολουθούν σε τακτές προθεσμίες μετά από εύλογο χρονικό διάστημα. Την ενέργεια παρακολουθεί η συντονιστική επιτροπή και παρεμβαίνει προσφέροντας βοήθεια στην καταχώριση του υλικού με συμμετοχή περισσοτέρων ατόμων.

Ζ2. Αξιολόγηση της δράσης

Στόχος 1: Ανάπτυξη και εφαρμογή διδακτικών πρακτικών με τη συνεργασία και την αξιοποίηση των διδακτικών εμπειριών των εκπαιδευτικών του σχολείου

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχής υλοποίηση της δράσης διαπιστώνεται από τον αριθμό των επισκέψεων των εκπαιδευτικών σε τάξεις συναδέλφων τους και από τον εμπλουτισμό και την ανατροφοδότηση των διδακτικών τους πρακτικών. Εκτιμάται επίσης και από τα πρακτικά των συζητήσεων που ακολουθούν τις επισκέψεις και από το βαθμό ικανοποίησης των εκπαιδευτικών που συμμετέχουν.

Στόχος 2: Σχεδιασμός, επεξεργασία και αξιοποίηση διδακτικού υλικού (σχέδια μαθήματος, φύλλα εργασίας, λογισμικό κλπ.) για τις διδακτικές ανάγκες σε διάφορα μαθήματα

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία της ενέργειας εκτιμάται από την ποικιλία και την ποιότητα του υποστηρικτικού υλικού που παράγεται, από τη χρηστικότητά και τη δυνατότητα επαναχρησιμοποίησής του. Η δυνατότητα αξιοποίησης του υλικού και σε άλλες διδακτικές εφαρμογές είναι ένα ακόμη στοιχείο που αναδεικνύει την αξία του και τα θετικά αποτελέσματα της δράσης.

Στόχος 3: Καταχώριση του υλικού σε ηλεκτρονική τράπεζα και αξιοποίησή του από τους εκπαιδευτικούς του σχολείου

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η ανάπτυξη της «ηλεκτρονικής τράπεζας» και ο εμπλουτισμός της με υποστηρικτικό διδακτικό υλικό είναι ένα πρώτο τεκμήριο για την αποτίμηση της συγκεκριμένης ενέργειας. Ένα δεύτερο στοιχείο που αναδεικνύει την ποιότητά του είναι η αξιοποίησή του και από άλλους εκπαιδευτικούς του σχολείου, οι οποίοι ζήτησαν να ενημερωθούν για τα αποτελέσματα των επισκέψεων σε τάξεις και για τη διαμόρφωση τυχόν νέων διδακτικών πρακτικών.

Η «ολοκλήρωση» του σχεδίου δράσης με το τέλος του σχολικού έτους δηλώνει απλώς την προσπάθεια καλλιέργειας μια νέας κουλτούρας ενδοσχολικής επιμόρφωσης και συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών. Ωστόσο, η πραγματική επιτυχία της όλης δράσης θα αναδειχθεί από τη συνέχιση και τη δυναμική της ανάπτυξη στις επόμενες σχολικές χρονιές.

Η. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της σχολικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 8

Πεδίο: Εκπαιδευτικές διαδικασίες
Τομέας: Εκπαιδευτικές δραστηριότητες
Δείκτης: Ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων

Τίτλος: Εκπαιδευτικά προγράμματα- καινοτόμες δράσεις

Α. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης

Από τη συστηματική διερεύνηση διαπιστώθηκε ότι η ανάληψη πρωτοβουλιών από τους εκπαιδευτικούς για την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και την εφαρμογή καινοτομιών στο σχολείο είναι περιορισμένη. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα και οι καινοτόμες δράσεις συμβάλλουν στην ενίσχυση της επιστημονικής, κοινωνικής και πολιτισμικής διάστασης του εκπαιδευτικού έργου, στη βελτίωση του κλίματος και των σχέσεων στο σχολείο, καθώς και στο άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία. Με βάση τα παραπάνω αποφασίστηκε η υλοποίηση δράσης με σκοπό την ανάπτυξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και καινοτόμων δράσεων στο σχολείο.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες

Η υλοποίηση της δράσης αναμένεται να επηρεάσει την εφαρμογή του σχολικού προγράμματος, τον συντονισμό της σχολικής ζωής, τις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών, καθώς και τη δυναμική του σχολείου στην ανάπτυξη υποστηρικτικών και αντισταθμιστικών παρεμβάσεων και την εφαρμογή καινοτομιών.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου

Αξιοποιούνται αποτελέσματα δραστηριοτήτων και καλών πρακτικών που έχουν αναπτυχθεί στο σχολείο και έχουν χαρακτήρα συμπληρωματικό με τη συγκεκριμένη δράση.

Β. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του Σχεδίου Δράσης

Σκοπός του σχεδίου δράσης είναι η ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και καινοτόμων δράσεων που συμπληρώνουν το Πρόγραμμα Σπουδών, ενθαρρύνουν τη μαθητική πρωτοβουλία, καλλιεργούν τον δημοκρατικό διάλογο, συμβάλλουν στη δημιουργία θετικού κλίματος, βελτιώνουν τις σχέσεις μεταξύ των μελών της σχολικής μονάδας και συντελούν στο άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία.

2. Ειδικοί στόχοι

α. Η κινητοποίηση των εκπαιδευτικών για συμμετοχή σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και καινοτόμες δράσεις
β. Ενεργός συμμετοχή των μαθητών σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και διαμόρφωση εκ μέρους τους θετικής στάσης απέναντι στις καινοτόμες δράσεις
γ. Η διάχυση των αποτελεσμάτων των δράσεων στη σχολική κοινότητα

Γ. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης

α. Αύξηση των προγραμμάτων των σχολικών δραστηριοτήτων και των καινοτόμων δράσεων που υλοποιούνται στο σχολείο
β. Αύξηση του αριθμού των εκπαιδευτικών που αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για την υλοποίηση σχολικών δραστηριοτήτων και καινοτόμων δράσεων.
γ. Αύξηση της συμμετοχής των μαθητών σε εκπαιδευτικά προγράμματα και καινοτόμες δράσεις
δ. Βαθμός ικανοποίησης εκπαιδευτικών και μαθητών από τα αποτελέσματα των προγραμμάτων και των δράσεων

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής

α. Ενημέρωση εκπαιδευτικών για Προγράμματα Σχολικών δραστηριοτήτων

Ο Διευθυντής και ο Σύλλογος Διδασκόντων ενημερώνονται από τους Υπεύθυνους Σχολικών Δραστηριοτήτων για τις δυνατότητες ανάπτυξης και τη μεθοδολογία εφαρμογής προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων και ανάπτυξη καινοτομιών, όπως:

- Αγωγή Σταδιοδρομίας (ΣΕΠ), Αγωγή Υγείας (ΑΥ), Περιβαλλοντική Εκπαίδευσης (ΠΕ), Προγράμματα Πολιτιστικών και Καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων.
- Τα ευρωπαϊκά προγράμματα: Comenius - Leonardo da Vinci και eTwinning, στα σχολεία Α/θμιας και Δ/θμιας Εκπαίδευση**ς**
- Άλλες καινοτόμες δράσεις

β. Σχεδιασμός και οργάνωση Σχολικών δραστηριοτήτων

Δημιουργούνται ομάδων εργασίας εκπαιδευτικών για την υλοποίηση δραστηριοτήτων. Οι ομάδες επιλέγουν τα προγράμματα και τα θέματα των σχολικών δραστηριοτήτων που θα υλοποιήσουν. Ο σχεδιασμός, η διαδικασία έγκρισης των σχεδίων και η σχετική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ακολουθούν τα οριζόμενα από το θεσμικό πλαίσιο.

γ. Ενημέρωση γονέων

Οργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων με τους γονείς για το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων που πρόκειται να υλοποιηθούν από τη σχολική μονάδα και τις δυνατότητες συμμετοχής τους. Οι ενημερωτικές συναντήσεις πραγματοποιούνται στην αρχή της σχολικής χρονιάς, από τον διευθυντή και ομάδες εκπαιδευτικών, αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια της δράσης, αν χρειάζεται.

δ. Υλοποίηση Προγραμμάτων Σχολικών δραστηριοτήτων και εφαρμογή καινοτόμων δράσεων

Η διαδικασία και οι ενέργειες υλοποίησης εξαρτώνται από το είδος του προγράμματος ή της καινοτόμου δράσης που έχει επιλεγεί. Αξιοποιείται η προηγούμενη εμπειρία εκπαιδευτικών και μαθητών από τη συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικά προγράμματα. Οι δραστηριότητες που θα επιλεγούν αφορούν, μεταξύ άλλων: προγράμματα οικολογικού περιεχομένου, διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, καταπολέμηση και πρόληψη της βίας στους αθλητικούς χώ-

ρους, προγράμματα εκπαιδευτικών επισκέψεων και ανταλλαγών, δικτύωση και επικοινωνία με άλλα σχολεία, καθώς και οργανωμένες δράσεις κοινωνικής προσφοράς προς την τοπική κοινωνία.

ε. Παρουσίαση των αποτελεσμάτων κάθε σχολικής δραστηριότητας

Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της δράσης στο τέλος του σχολικού έτους περιλαμβάνει:

α) Ανάρτηση δραστηριοτήτων και αποτελεσμάτων στην ιστοσελίδα του σχολείου

β) Οργάνωση εκδηλώσεων παρουσίασης με τη μορφή ανοιχτής εκδήλωσης στους γονείς και την τοπική κοινωνία, με έκδοση σχετικών εντύπων, καταχωρήσεις σε τοπικές εφημερίδες, πρόσκληση φορέων κλπ.).

2. Οργανωτικές δομές

Υπεύθυνος συντονισμού των δράσεων ορίζεται ο διευθυντής. Για κάθε επιμέρους δράση ορίζονται ομάδες εργασίας στις οποίες, ανάλογα με το περιεχόμενο της δράσης, μετέχουν εκπαιδευτικοί, μαθητές και γονείς, ενώ συμμετέχουν συμβουλευτικά οι Σχολικοί Σύμβουλοι.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Δεν προβλέπονται σημαντικές παρεμβάσεις στο πρόγραμμα της σχολικής μονάδας. Οι συνεδριάσεις των ομάδων εργασίας πραγματοποιούνται στο σχολείο εκτός διδακτικών ωρών. Οι ενημερωτικές συναντήσεις των Γονέων θα πραγματοποιηθούν απογευματινές ώρες. Το ωράριο των εκπαιδευτικών που υλοποιούν τις σχολικές δραστηριότητες ακολουθεί τα οριζόμενα από το θεσμικό πλαίσιο.

Ε. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

Διευθυντής και Σύλλογος διδασκόντων
Μαθητές
Υπεύθυνοι Σχολικών Δραστηριοτήτων
Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων
Σχολικοί Σύμβουλοι

2. Χρόνος

Το σχέδιο δράσης αναμένεται να διαρκέσει όλη τη σχολική χρονιά. Ακολουθείται το θεσμικό πλαίσιο όσον αφορά τη διάρκεια, το ωράριο υλοποίησης των προγραμμάτων, τις ώρες απασχόλησης των εκπαιδευτικών.

3. Υλικοτεχνική υποδομή

Αξιοποιείται ο εξοπλισμός της σχολικής μονάδας. Η Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του σχολείου είναι χρήσιμη για τις παρουσιάσεις, και τις ενημερώσεις κ.ά.

4. Οικονομικοί πόροι

Κόστος αναλωσίμων υλικών. Οι επιμέρους δαπάνες εξαρτώνται από το είδος του προγράμματος ή της καινοτόμου δράσης που έχει επιλεγεί και καλύπτονται με τρόπους που ορίζονται στο θεσμικό πλαίσιο.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

Ημερολόγιο παρακολούθησης εργασιών ομάδας δράσης

Ημερολόγιο σχολείου

Φόρμες καταγραφής υλικών, εξοπλισμού κλπ.

Ερωτηματολόγια προς τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές

6. Πηγές

Βασική πηγή άντλησης πληροφοριών για τη διοργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων και καινοτόμων δράσεων είναι το θεσμικό πλαίσιο. Αξιοποιούνται, επίσης, καλές πρακτικές και εμπειρίες σχολικών μονάδων που έχουν υλοποιήσει σχετικά προγράμματα στο παρελθόν.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης

Διαδικασίες υλοποίησης	1ο τρίμ. Σεπ-Νοεμ	2ο τρίμ. Δεκ-Φεβ	3ο τρίμ. Μαρ-Μαι
Ενημέρωση εκπαιδευτικών για τα Προγράμματα Σχολικών δραστηριοτήτων			
Σχεδιασμός και οργάνωση Προγραμμάτων Σχολικών δραστηριοτήτων			
Ενημέρωση γονέων			
Υλοποίηση Προγραμμάτων Σχολικών δραστηριοτήτων και εφαρμογή καινοτόμων δράσεων			
Παρουσίαση αποτελεσμάτων			
Παρακολούθηση-ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			

Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Ζ1. Παρακολούθηση – Ανατροφοδότηση Ενεργειών

Η δράση παρακολουθείται από τους υπεύθυνους εφαρμογής της δράσης και τους εκπαιδευτικούς και αξιολογείται καθ' όλη τη διάρκειά της, ώστε να βελτιώνονται άμεσα οι διαδικασίες και να τροποποιούνται εφόσον απαιτείται.

α. Ενημέρωση εκπαιδευτικών για τα Προγράμματα Σχολικών δραστηριοτήτων.
   Η δράση παρακολουθείται με τις καταγραφές στο ημερολόγιο σχολείου και με ερωτηματολόγια στους εκπαιδευτικούς.

β. Σχεδιασμός και οργάνωση Προγραμμάτων Σχολικών δραστηριοτήτων
   Η δράση παρακολουθείται με τις καταγραφές στο ημερολόγιο σχολείου και στο ημερολόγιο εβδομαδιαίων δραστηριοτήτων.

γ. Ενημέρωση γονέων
   Η δράση παρακολουθείται με το ημερολόγιο παρακολούθησης συναντήσεων, το ποσοστό συμμετοχής γονέων, τα ερωτηματολόγια προς τους γονείς που διερευνούν την αποδοχή, την ικανοποίηση και την πρόθεση συμμετοχής και υποστήριξης.

δ. Υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εφαρμογή καινοτόμων δράσεων
Η εξέλιξη των δράσεων παρακολουθείται με την καταγραφή των σχετικών δραστηριοτήτων στα ημερολόγια των ομάδων εργασίας και στο ημερολόγιο του σχολείου. Οι συντονιστές των ομάδων εργασίας μπορεί να επέμβουν, εάν χρειαστεί, τροποποιώντας το χρονοδιάγραμμα και τις διαδικασίες εφαρμογής.

ε. Παρουσίαση των αποτελεσμάτων κάθε σχολικής δραστηριότητας
Η δράση καταγράφεται στα ημερολόγια των ομάδων εργασίας και στο ημερολόγιο του σχολείου.

Ζ2. Αξιολόγηση του Σχεδίου Δράσης

Στόχος 1: Η κινητοποίηση των εκπαιδευτικών για συμμετοχή σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και καινοτόμες δράσεις.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Εξετάζεται εάν υπάρχει αύξηση των προγραμμάτων των σχολικών δραστηριοτήτων και των καινοτόμων δράσεων που υλοποιούνται στο σχολείο και αν συμμετέχουν περισσότεροι εκπαιδευτικοί σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά

Στόχος 2: Ενεργός συμμετοχή των μαθητών σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και διαμόρφωση εκ μέρους τους θετικής στάσης απέναντι στις καινοτόμες δράσεις.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Ο στόχος ελέγχεται με τη σύγκριση του αριθμού των συμμετεχόντων μαθητών σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, σύμφωνα με τις καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου. Η θετική στάση διαπιστώνεται με ερωτηματολόγια προς εκπαιδευτικούς και μαθητές σχετικά με τη χρησιμότητα των δραστηριοτήτων και τα αποτελέσματά τους.

Στόχος 3: Η διάχυση των αποτελεσμάτων των δράσεων στη σχολική κοινότητα

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου διαπιστώνεται από τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων και την επισκεψιμότητα στην σχολική ιστοσελίδα, τη συμμετοχή στις εκδηλώσεις και με ερωτηματολόγια που διανέμονται στους εκπαιδευτικούς, στους μαθητές και στους γονείς.

Η. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της σχολικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 9

Πεδίο: Εκπαιδευτικές διαδικασίες
Τομέας: Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών
Δείκτης: Υποστήριξη της επιστημονικής-παιδαγωγικής κατάρτισης και εξέλιξης των εκπαιδευτικών

Τίτλος: Ενδοσχολική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών με την αξιοποίηση των ΤΠΕ

Α. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης
Από τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης διαπιστώθηκε έλλειμμα σε διαδικασίες ενδοσχολικής επιμόρφωσης και αυτομόρφωσης των εκπαιδευτικών, καθώς και στη χρήση των ΤΠΕ για την υποστήριξη της διδασκαλίας και της μάθησης στα διάφορα γνωστικά αντικείμενα. Οι εκπαιδευτικοί επεσήμαναν την ανάγκη της αυτομόρφωσής τους στη χρήση και αξιοποίηση των ΤΠΕ στο σχολείο και αποφασίστηκε ο σχεδιασμός ενός μοντέλου ενδοσχολικής επιμόρφωσης, που υποστηρίζει την ανάπτυξη συνεργατικών πρακτικών μεταξύ των εκπαιδευτικών, ενισχύει τη δυνατότητα αυτομόρφωσης και τη συνεχή βελτίωση της επιστημονικής κατάρτισης και εξέλιξής τους.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες
Η υλοποίηση της δράσης συνδέεται με την ανάπτυξη των στόχων του Προγράμματος Σπουδών, τη βελτίωση των διδακτικών πρακτικών και την υποστήριξη των διαδικασιών της μάθησης. Παράλληλα, επιδρά θετικά στο κλίμα και τις σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών στο σχολείο και ενισχύει την επιστημονική εξέλιξη των εκπαιδευτικών.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου
Αξιοποιείται η προηγούμενη εμπειρία των εκπαιδευτικών σε δράσεις ανάπτυξης συνεργατικών πρακτικών στο σχολείο και αξιοποίησης των ΤΠΕ σε παιδαγωγικές και διδακτικές πρακτικές.

Β. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του σχεδίου δράσης
Η βελτίωση της επιστημονικής και παιδαγωγικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών μέσα από την αξιοποίηση των ΤΠΕ σε διαδικασίες ενδοσχολικής επιμόρφωσης και αυτομόρφωσης.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης
- Ενίσχυση του ψηφιακού εγγραμματισμού των εκπαιδευτικών
- Η ανάπτυξη συνεργατικών πρακτικών ενδοσχολικής επιμόρφωσης και αυτομόρφωσης μεταξύ των εκπαιδευτικών
- Η Δημιουργία Τράπεζας επιμορφωτικού υλικού για την υποστήριξη των διαδικασιών ενδοσχολικής επιμόρφωσης και αυτομόρφωσης των εκπαιδευτικών

Γ. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης

- Συναντήσεις ενδοσχολικής επιμόρφωσης στην αξιοποίηση των ΤΠΕ στο σχολείο μεταξύ των εκπαιδευτικών
- Αύξηση του αριθμού των εκπαιδευτικών που συμμετέχουν σε συνεργατικές πρακτικές ενδοσχολικής επιμόρφωσης
- Καταχώριση του επιμορφωτικού υλικού σε ηλεκτρονική τράπεζα και αξιοποίησή του από τους εκπαιδευτικούς του σχολείου

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

Α. Διερεύνηση επιμορφωτικών αναγκών

Οι εκπαιδευτικοί διερευνούν τις επιμορφωτικές ανάγκες τους στο πλαίσιο των ιδιαιτεροτήτων της σχολικής μονάδας. Πραγματοποιούν ενημερωτικές συναντήσεις με Σχολικούς Συμβούλους ειδικότητας για ενημέρωση πάνω σε καλές πρακτικές σχετικά με τη διαμόρφωση ενός μοντέλου διαρκούς, ευέλικτης και συστηματικής ενδοσχολικής επιμόρφωσης. Επισημαίνεται η ανάγκη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ (π.χ. ενημέρωση για τις λειτουργίες και εξοικείωση με την πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης της εκπαιδευτικής πύλης e-learning.sch.gr).

Β. Προγραμματισμός της ενδοσχολικής επιμόρφωσης

Οι εκπαιδευτικοί συνεργάζονται με σκοπό την αξιοποίηση του «επιστημονικού δυναμικού» της σχολικής μονάδας (π.χ. αλληλοεπιμόρφωση στη χρήση ΤΠΕ, στη διαχείριση του Προγράμματος Σπουδών, στην οργάνωση και συντονισμό δραστηριοτήτων κλπ.). Για να είναι ευέλικτο το πρόγραμμα, προτείνεται η επιμόρφωση να σχεδιαστεί με τη μέθοδο της μεικτής μάθησης (blended learning) η οποία θα συνδυάζει τακτικές συνεδρίες των εκπαιδευομένων με ασύγχρονη τηλεκπαίδευση. Καθορίζονται οι διαδικασίες υλοποίησης των επιμορφώσεων, όπως ημερομηνίες συναντήσεων, υποχρεώσεις παρακολούθησης, ολοκλήρωσης, χρονοδιάγραμμα κτλ.

Γ. Υλοποίηση προγραμμάτων ενδοσχολικής επιμόρφωσης

1. Οι εκπαιδευτικοί επιμορφώνονται στις διαδικασίες της ηλεκτρονικής μάθησης και εξοικειώνονται με την πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης της εκπαιδευτικής πύλης e-learning.sch.gr (Ενότητα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης).
2. Οι εκπαιδευτικοί αναπτύσσουν συνεργατικές πρακτικές επιμόρφωσης σε διάφορες θεματικές, όπως: διδακτική γνωστικών αντικειμένων, παιδαγωγικές πρακτικές, εκπαιδευτικές καινοτομίες κλπ.

Δ. Δημιουργία Τράπεζας επιμορφωτικού υλικού

Δημιουργείται **ενδοσχολικά ηλεκτρονική** «τράπεζα» επιμορφωτικού υλικού σε έντυπη ή/και ψηφιακή μορφή. Αξιοποιείται η παραγωγή και η χρήση διδακτικού υλικού στα διάφορα μαθήματα (σχέδια μαθήματος, φύλλα εργασίας, αξιοποίηση λογισμικού, φύλλα αξιολόγησης κλπ.) Ο εμπλουτισμός της ιστοσελίδας του σχολείου υποστηρίζει την ενδοσχολική δικτύωση και ενισχύει την αυτοεπιμόρφωση των εκπαιδευτικών (π.χ. ανάρτηση επιμορφω-

τικού υλικού και διδακτικού υλικού, αναζήτηση και αξιοποίηση πηγών από πανεπιστήμια, επιστημονικές ενώσεις, ερευνητικά κέντρα κλπ.).

Ε. Αξιοποίηση Δικτύου επικοινωνίας και ανταλλαγών

Αξιοποιείται δίκτυο πληροφόρησης και επικοινωνίας, εφόσον έχει αναπτυχθεί σε περιφερειακό επίπεδο με την υποστήριξη των Σχολικών Συμβούλων (διάχυση καλών πρακτικών, πρωτοβουλίες ομάδων εκπαιδευτικών, ανταλλαγή εκπαιδευτικού υλικού κλπ.).

2. Οργανωτικές δομές

Υπεύθυνος της Δράσης ορίζεται ο Διευθυντής του σχολείου. Δημιουργούνται ομάδες εργασίας αποτελούμενες από εκπαιδευτικούς που θα μπορούν υποστηρίζουν την εξ αποστάσεως διαδικασία (εκπαιδευτές, τεχνική υποστήριξη) και από εκπαιδευτικούς που θα στηρίξουν την υλοποίηση του έργου (οργάνωση, επικοινωνία). Συμβουλευτικό ρόλο έχουν οι Σχολικοί Σύμβουλοι.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Οι απαιτούμενες παρεμβάσεις εξαρτώνται από το είδος, το περιεχόμενο, και τη συχνότητα των επιμορφώσεων, καθώς και την ιδιότητα και τον αριθμό των εμπλεκομένων και αντιμετωπίζονται κατά περίπτωση.

Ε. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου
Οι Σχολικοί Σύμβουλοι
Επιμορφωτές Α΄ και Β΄ Επιπέδου (εκπαιδευτικοί, ειδικοί επιστήμονες)

2. Χρόνος

Οι ενδοσχολικές επιμορφώσεις διοργανώνονται εκτός διδακτικού ωραρίου των εκπαιδευτικών. Η χρονική διάρκεια εξαρτάται από το είδος, το περιεχόμενο και τη συχνότητα των επιμορφωτικών συναντήσεων.

3. Υλικοτεχνική Υποδομή

Το εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου, διαθέσιμοι υπολογιστές στο Γραφείο Διδασκόντων και στη Βιβλιοθήκη του σχολείου. Ιστοσελίδα του σχολείου. Η τεχνική υποδομή της τηλεκπαίδευσης παρέχεται από το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο και είναι προσβάσιμη χωρίς κόστος σε όλους τους εκπαιδευτικούς και τις σχολικές μονάδες.

4. Οικονομικοί πόροι

Αγορά σχετικού επιμορφωτικού λογισμικού.
Πιθανό κόστος επιμορφωτών.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

Ημερολόγια παρακολούθησης δραστηριοτήτων
Ερωτηματολόγια αξιολόγησης της δράσης
Σχέδια Παρατήρησης / Συνέντευξης

6. Πηγές

Πρακτικά σχολείου.

Καλές πρακτικές και προγράμματα επιμόρφωσης άλλων σχολείων.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης

Διαδικασίες υλοποίησης	1ο τρίμ. Σεπ-Νοεμ	2ο τρίμ. Δεκ-Φεβ	3ο τρίμ. Μαρ-Μαι
Διερεύνηση επιμορφωτικών αναγκών			
Προγραμματισμός της ενδοσχολικής επιμόρφωσης			
Υλοποίηση προγραμμάτων ενδοσχολικής επιμόρφωσης			
Δημιουργία Τράπεζας επιμορφωτικού υλικού			
Αξιοποίηση Δικτύου επικοινωνίας και ανταλλαγών			
Παρακολούθηση– ανατροφοδότηση ενεργειών			
Αξιολόγηση της δράσης			

Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Ζ1. Παρακολούθηση – Ανατροφοδότηση Ενεργειών

α. Διερεύνηση επιμορφωτικών αναγκών.
Στο ημερολόγιο της ομάδας εργασίας καταγράφονται οι συναντήσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών και με τους Σχολικούς Συμβούλους και οι αποφάσεις στις οποίες κατέληξαν.

β. Προγραμματισμός της ενδοσχολικής επιμόρφωσης.
Η ενέργεια παρακολουθείται στο ημερολόγιο της ομάδας εργασίας, όπου καταγράφονται οι συνεδριάσεις με την παρουσία του Συμβούλου, η επικοινωνία με εξωτερικούς επιμορφωτές και τα προβλεπόμενα χρονοδιαγράμματα.

γ. Υλοποίηση προγραμμάτων ενδοσχολικής επιμόρφωσης
Η πραγματοποίηση των επιμορφωτικών συναντήσεων (περιεχόμενο, μορφή, χώρος, διάρκεια, επιμορφωτές, συμμετέχοντες) ελέγχεται βάσει του αντιστοίχου χρονοδιαγράμματος. Επισημαίνονται τροποποιήσεις που κρίνονται αναγκαίες από την πλευρά των εκπαιδευτικών.

δ. Δημιουργία Τράπεζας επιμορφωτικού υλικού
Οι επιμορφωτικές συναντήσεις συνοδεύονται από παραγωγή και χρήση εκπαιδευτικού υποστηρικτικού υλικού που συγκεντρώνεται και καταχωρείται σε σχετικό κατάλογο ανά διδακτικό αντικείμενο και θεματική ενότητα. Το επιμορφωτικό υλικό καταχωρείται στην προετοιμασμένη γι' αυτό το σκοπό «ηλεκτρονική τράπεζα» επιμορφωτικού υλικού του σχολείου. Οι καταχωρίσεις πραγματοποιούνται σε τακτές προθεσμίες μετά από εύλογο χρονικό διάστημα. Η ενέργεια παρακολουθεί η συντονιστική επιτροπή και καταγράφεται στο ημερολόγιο του σχολείου.

ε. Αξιοποίηση Δικτύου επικοινωνίας και ανταλλαγών
Η διαδικασία παρακολουθείται με καταγραφή στο ημερολόγιο της ομάδας εργασίας των ενεργειών δικτύωσης και την αξιοποίηση των συνεργασιών που αναπτύχθηκαν με άλλα σχολεία, επιστημονικούς και εκπαιδευτικούς φορείς.

Ζ2. Αξιολόγηση του Σχεδίου Δράσης

Στόχος 1: Ενίσχυση του ψηφιακού εγγραμματισμού των εκπαιδευτικών
Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας
Η πραγματοποίηση ενδοσχολικών επιμορφωτικών συναντήσεων, καθώς και η αύξηση του αριθμού των συναντήσεων μεταξύ των εκπαιδευτικών στη χρήση και την αξιοποίηση των ΤΠΕ στις σχολικές πρακτικές

Στόχος 2: Η ανάπτυξη συνεργατικών πρακτικών ενδοσχολικής επιμόρφωσης και αυτομόρφωσης μεταξύ των εκπαιδευτικών
Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας
Η αύξηση του αριθμού των εκπαιδευτικών που συμμετέχουν σε συνεργατικές πρακτικές ενδοσχολικής επιμόρφωσης και αυτομόρφωσης σε διδακτικές πρακτικές και σε θέματα διδασκαλίας, παιδαγωγικής, αλλά και διαχείρισης της σχολικής ζωής

Στόχος 3: Η Δημιουργία Τράπεζας επιμορφωτικού υλικού για την υποστήριξη των διαδικασιών ενδοσχολικής επιμόρφωσης και αυτομόρφωσης των εκπαιδευτικών
Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας
Η καταχώριση του επιμορφωτικού υλικού σε «ηλεκτρονική τράπεζα» του σχολείου και ο βαθμός αξιοποίησής του από τους εκπαιδευτικούς του σχολείου.

Η. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της εκπαιδευτικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 10

Πεδίο: Εκπαιδευτικά αποτελέσματα
Τομέας: Φοίτηση και διαρροή των μαθητών
Δείκτης: Παρακολούθηση της φοίτησης και της σχολικής διαρροής

Τίτλος: Παρακολούθηση της φοίτησης και της σχολικής διαρροής

Α. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Σύνδεση με τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης
Η συστηματική διερεύνηση ανέδειξε προβλήματα όσον αφορά τη φοίτηση των μαθητών. Διαπιστώθηκε ότι: αρκετοί μαθητές – ειδικότερα των μεγαλύτερων τάξεων του σχολείου - απουσιάζουν συστηματικά από συγκεκριμένα μαθήματα, σε συγκεκριμένες περιόδους της σχολικής χρονιάς και σε συγκεκριμένες ώρες της ημέρας (δεν προσέρχονται έγκαιρα στο μάθημα ή δεν παραμένουν στο σχολείο για την ολοκλήρωση του προγράμματος της ημέρας). Παρατηρούνται επίσης προβλήματα συμπεριφοράς και χαμηλών επιδόσεων που συνδέονται με την αποσπασματική ή ελλιπή παρακολούθηση των μαθημάτων. Αποφασίστηκε η συγκεκριμένη δράση για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες
Η σταθερή φοίτηση και η συνέπεια των μαθητών στο πρόγραμμα του σχολείου επηρεάζουν το κλίμα της σχολικής ζωής, αλλά και την αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας και της μάθησης. Η βελτίωση των παραμέτρων του δείκτη αναμένεται να έχει θετική συμβολή στον συντονισμό της σχολικής ζωής, στην επίδοση και πρόοδο των μαθητών, στις σχέσεις εκπαιδευτικών-μαθητών και στις σχέσεις σχολείου-γονέων.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου
Αξιοποιούνται μέτρα και ενέργειες που έχουν ληφθεί στο σχολείο τα προηγούμενα έτη για την αντιμετώπιση των προβλημάτων φοίτησης των μαθητών.

Β. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του σχεδίου δράσης
Η βελτίωση της συνέπειας των μαθητών στο πρόγραμμα του σχολείου και η αύξηση των ποσοστών φοίτησης στο σχολείο συνολικά και ειδικότερα στις τελευταίες τάξεις του σχολείου.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης
- Η διαμόρφωση γραπτών κανόνων και η καθιέρωση συγκεκριμένων πρακτικών (διαδικασίες, μέτρα, παρεμβάσεις) στο σχολείο για την αντιμετώπιση προβλημάτων φοίτησης και διαρροής.
- Η αποδοχή και εφαρμογή του σχολικού πλαισίου για τη φοίτηση των μαθητών από εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές.
- Η βελτίωση των ποσοστών φοίτησης των μαθητών, ειδικά των μεγαλύτερων τάξεων, κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.

Γ. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης

- Καθιέρωση σχολικού πλαισίου για τη φοίτηση των μαθητών
- Βαθμός αποδοχής και εφαρμογής του νέου πλαισίου του σχολείου για τη φοίτηση από τα μέλη της σχολικής κοινότητας.
- Η αύξηση του ποσοστού φοίτησης των μαθητών κατά τη διάρκεια της χρονιάς σε σύγκριση με το αντίστοιχο της προηγούμενης σχολικής χρονιάς.

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

α. Προετοιμασία της δράσης

Δημιουργείται ομάδα εργασίας που μελετά τα στοιχεία του σχολείου σχετικά με τα προβλήματα φοίτησης των μαθητών. Οι εκπαιδευτικοί ενημερώνονται σχετικά με καλές πρακτικές άλλων σχολείων στο συγκεκριμένο ζήτημα. Συνεργάζονται με τους Σχολικούς Συμβούλους και με ειδικούς επιστήμονες σε θέματα φοίτησης των μαθητών.

β. Επιμορφωτικές- ενημερωτικές συναντήσεις εκπαιδευτικών

Πραγματοποιούνται επιμορφωτικές- ενημερωτικές συναντήσεις των εκπαιδευτικών με ειδικούς επιστήμονες σε ζητήματα φοίτησης των μαθητών και αντιμετώπισης της εκπαιδευτικής διαρροής.

γ. Διαμόρφωση του πλαισίου του σχολείου για τη φοίτηση των μαθητών.

Οι εκπαιδευτικοί διαμορφώνουν τον κανονισμό για τη φοίτηση των μαθητών στο σχολείο που περιλαμβάνει συγκεκριμένες πρακτικές (διαδικασίες, μέτρα, παρεμβάσεις) για την αντιμετώπιση των προβλημάτων φοίτησης και διαρροής. Το τελικό κείμενο οριστικοποιείται μετά από τις συναντήσεις με τους μαθητές και τους γονείς.

δ. Ενημέρωση της μαθητικής κοινότητας και του συλλόγου γονέων.

Ο σύλλογος διδασκόντων ενημερώνει και συζητά με τους γονείς για τους στόχους και το περιεχόμενο της προτεινόμενης πολιτικής. Ενημερώνονται επίσης οι μαθητές από τους υπεύθυνους Οι υπεύθυνοι του τμήματος/τάξης ενημερώνουν και συζητούν με τους μαθητές σε ειδικές συναντήσεις.

ε. Υλοποίηση της δράσης.

Διαμορφώνονται εργαλεία παρακολούθησης της φοίτησης των μαθητών ανά τμήμα/τάξη. Η ομάδα συντονισμού της δράσης συνεργάζεται με τους εκπαιδευτικούς και με τη διεύθυνση του σχολείου. Καθιερώνονται συναντήσεις ενημέρωσης και ανατροφοδότησης σε εβδομαδιαία και μηναία βάση για τα προβλήματα που παρατηρούνται και την εξέλιξη της φοίτησης σε ορισμένους μαθητές. Πραγματοποιούνται τακτικές συναντήσεις υποστήριξης των μαθητών από τους εκπαιδευτικούς. Αναπτύσσεται σταθερή επικοινωνία και συνεργασία του σχολείου με τους γονείς των μαθητών. Εξετάζεται η διαμόρφωση των ποσοστών φοίτησης στο τέλος κάθε τριμήνου. Συγκεντρώνονται και αναλύονται τα ποσοστά φοίτησης των μαθητών στο τέλος του 3ου τριμήνου και συγκρίνονται με τα ανάλογα ποσοστά της προηγούμενης χρονιάς.

2. Οργανωτικές δομές

Την εποπτεία της δράσης έχει ο Διευθυντής της ΣΜ. Υπεύθυνοι εφαρμογής της δράσης ορίζονται ο υποδιευθυντής και εκπρόσωπος του συλλόγου διδασκόντων. Ορίζεται ομάδα συντονισμού της δράσης η οποία συνεργάζεται με τους εκπαιδευτικούς των τάξεων.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Δεν απαιτούνται ιδιαίτερες παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου. Οι συναντήσεις της ομάδας εργασίας και μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του εξωδιδακτικού χρόνου των εκπαιδευτικών.

Ε. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

Στη δράση εμπλέκονται οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές του σχολείου, εκπρόσωποι των γονέων, σχολικοί σύμβουλοι, ειδικοί επιστήμονες σε θέματα φοίτησης.

2. Χρόνος

Το σχέδιο δράσης προγραμματίζεται κι εφαρμόζεται εντός του σχολικού χρόνου. Η κατανομή χρόνου στις διάφορες ενέργειες της δράσης γίνεται στο πλαίσιο του εξωδιδακτικού χρόνου των εκπαιδευτικών και είναι ανάλογη με τον αριθμό των συναντήσεων των ομάδων εργασίας και των ενημερωτικών συναντήσεων που θα πραγματοποιηθούν με μαθητές και γονείς.

3. Υλικοτεχνική Υποδομή

Για την υλοποίηση της δράσης επαρκεί ο διαθέσιμος εξοπλισμός του σχολείου (υπολογιστής, εκτυπωτής, φωτοτυπικό μηχάνημα) και η διάθεση του χώρου των συναντήσεων καθηγητών - μαθητών

4. Οικονομικοί πόροι

Κόστος αναλωσίμων υλικών για την αναπαραγωγή κειμένων. Πιθανόν να απαιτηθούν αμοιβές για τους ειδικούς επιστήμονες που θα αναλάβουν την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

Ημερολόγιο των ομάδων εργασίας
Ημερολόγια εκπαιδευτικών
Πρακτικά συναντήσεων εκπαιδευτικών-μαθητών
Ερωτηματολόγια εκπαιδευτικών, μαθητών, γονέων

6. Πηγές

Μαθητολόγια/βιβλία απουσιών/καρτέλες μαθητών
Πρακτικά συλλόγου διδασκόντων
Καλές πρακτικές άλλων σχολείων

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης			
Διαδικασίες Υλοποίησης	1ο τρίμ. Σεπ-Νοεμ	2ο τρίμ. Δεκ-Φεβ	3ο τρίμ. Μαρ-Μαι
Προετοιμασία της δράσης			
Επιμορφωτικές- ενημερωτικές συναντήσεις εκπαιδευτικών			
Διαμόρφωση του σχολικού πλαισίου για τη φοίτηση των μαθητών			
Ενημέρωση της μαθητικής κοινότητας και του συλλόγου γονέων			
Υλοποίηση της δράσης			
Παρακολούθηση-ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			

Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Ζ1. Παρακολούθηση – Ανατροφοδότηση Ενεργειών

α. Προετοιμασία της δράσης

Στο ημερολόγιο της ομάδας εργασίας καταγράφονται οι συναντήσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών, με τους Σχολικούς Συμβούλους και τους ειδικούς επιστήμονες και οι αποφάσεις στις οποίες κατέληξαν.

β. Επιμορφωτικές- ενημερωτικές συναντήσεις εκπαιδευτικών

Η πραγματοποίηση των επιμορφωτικών-ενημερωτικών συναντήσεων (περιεχόμενο, μορφή, χώρος, διάρκεια, επιμορφωτές, συμμετέχοντες) παρακολουθείται βάσει του αντιστοίχου χρονοδιαγράμματος.

γ. Διαμόρφωση σχολικού πλαισίου για τη φοίτηση των μαθητών

Εντός των προβλεπόμενων χρονικών ορίων κατατίθεται γραπτό στο Σχολικό Συμβούλιο ένα πλαίσιο κανόνων και πρακτικών σχετικά με την παρακολούθηση και την αντιμετώπιση προβλημάτων φοίτησης των μαθητών. Η σύνταξη του κειμένου ανατίθεται σε ομάδα εκπαιδευτικών. Το τελικό κείμενο οριστικοποιείται μετά από τις συναντήσεις με τους μαθητές και τους γονείς. Η διαδικασία καταγράφεται στο ημερολόγιο της ομάδας εργασίας και στο ημερολόγιο του σχολείου.

δ. Ενημέρωση της μαθητικής κοινότητας και του συλλόγου γονέων

Η δράση παρακολουθείται με τα ημερολόγια συναντήσεων εκπαιδευτικών-μαθητών και εκπαιδευτικών-γονέων, καθώς και με ημι-δομημένες συζητήσεις/συνεντεύξεις προς τους μαθητές και τους γονείς που διερευνούν την αποδοχή και την πρόθεση υποστήριξης της δράσης.

ε. Υλοποίηση της δράσης

Η εξέλιξη των δράσεων παρακολουθείται με την καταγραφή των σχετικών δραστηριοτήτων στα ημερολόγια των ομάδων εργασίας και στο ημερολόγιο του σχολείου. Στο τέλος κάθε τριμήνου οι ομάδες εργασίας θα συγκεντρώσουν δεδομένα σχετικά με την εφαρμογή του

πλαισίου της φοίτησης των μαθητών (ημι-δομημένες συζητήσεις/συνεντεύξεις σε επιλεγμένες ομάδες μαθητών και γονέων).

Ζ2. Αξιολόγηση του Σχεδίου Δράσης

Στόχος 1: Η διαμόρφωση γραπτών κανόνων και η καθιέρωση συγκεκριμένων πρακτικών (διαδικασίες, μέτρα, παρεμβάσεις) στο σχολείο για την αντιμετώπιση προβλημάτων φοίτησης και διαρροής.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επίτευξη του στόχου διαπιστώνεται από τη σύνταξη ενός πλαισίου κανόνων και πρακτικών για την αντιμετώπιση των προβλημάτων φοίτησης και διαρροής στο σχολείο μετά από διαβούλευση των εκπαιδευτικών με τη μαθητική κοινότητα και το σύλλογο γονέων.

Στόχος 2: Η αποδοχή και εφαρμογή του σχολικού πλαισίου για τη φοίτηση των μαθητών από εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επίτευξη του στόχου διαπιστώνεται με την παρατήρηση της εξέλιξης των στοιχείων της καθημερινής φοίτησης των μαθητών και παράλληλα ελέγχεται με ημι-δομημένες συζητήσεις/συνεντεύξεις στους εκπαιδευτικούς και σε επιλεγμένες ομάδες μαθητών και γονέων σχετικά τη χρησιμότητα των δραστηριοτήτων και τα αποτελέσματα στους μαθητές.

Στόχος 3: Η βελτίωση των ποσοστών φοίτησης των μαθητών, ειδικά των μεγαλύτερων τάξεων, κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Ο στόχος ελέγχεται με τη σύγκριση των ποσοστών φοίτησης των μαθητών, ειδικά των μεγαλύτερων τάξεων, σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, σύμφωνα με τις καταγραφές στα αρχεία του σχολείου.

Η. Έκθεση αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της εκπαιδευτικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 11

Πεδίο: Εκπαιδευτικά αποτελέσματα
Τομέας: Ατομική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών
Δείκτης: Ενισχυτικές, υποστηρικτικές και αντισταθμιστικές παρεμβάσεις

Τίτλος: Ενίσχυση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης

Α. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης, στο σχολείο φοιτά σημαντικό ποσοστό αλλοδαπών μαθητών και διαπιστώνονται περιστατικά κοινωνικού και πολιτισμικού αποκλεισμού. Με το δεδομένο αυτό, αποφασίστηκε η ενίσχυση των αρχών της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης με σκοπό την εξάλειψη των διακρίσεων και του αποκλεισμού καθώς επίσης την αποδοχή και την ομαλή ένταξη-ενσωμάτωση των αλλοδαπών μαθητών στο σχολικό σύστημα.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες

Η υλοποίηση της δράσης αναμένεται να επηρεάσει τις σχέσεις που διαμορφώνονται μεταξύ των μαθητών του σχολείου, τις σχέσεις των μαθητών με τους εκπαιδευτικούς, καθώς και τις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ του σχολείου και των γονέων. Αναμένεται επίσης να συμβάλλει στην ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων, καθώς και στην ενίσχυση της επιστημονικής-παιδαγωγικής κατάρτισης των εκπαιδευτικών.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου

Αξιοποιείται προηγούμενη εμπειρία από σχετικές πρακτικές και δράσεις που έχουν εφαρμοστεί στη σχολική μονάδα στο πλαίσιο εκπαιδευτικών προγραμμάτων (π.χ. συμμετοχή σε προγράμματα του ΙΠΟΔΕ).

Β. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του σχεδίου δράσης

Η ενίσχυση των αρχών της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης (ισότητα, αλληλεγγύη, αποδοχή και σεβασμός της διαφοράς) με σκοπό τη δημιουργική συνύπαρξη των μαθητών στο σχολείο.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

α. Η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών και των γονέων σε θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και κοινωνικής ενσωμάτωσης των αλλοδαπών μαθητών
β. Η ανάπτυξη προγραμμάτων ενίσχυσης της διαπολιτισμικής διάστασης στο σχολείο
γ. Η ευαισθητοποίηση και η ενεργός συμμετοχή των μαθητών στην εφαρμογή διαπολιτισμικών συνεργατικών πρακτικών στο σχολείο

Γ. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης

1. Ο βαθμός αποδοχής των αρχών της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης από εκπαιδευτικούς και γονείς και η ενεργός συμμετοχή τους σε αντίστοιχες δράσεις στο σχολείο
2. Η αύξηση προγραμμάτων και δράσεων ενίσχυσης της διαπολιτισμικής αγωγής στο σχολείο
3. Η απόκτηση θετικής στάσης των μαθητών απέναντι στους αλλοδαπούς συμμαθητές και η αύξηση του ποσοστού συμμετοχής τους σε κοινές δράσεις.

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

Οι βασικές ενέργειες για την υλοποίηση του σχεδίου δράσης είναι οι εξής:

α. Ενδοσχολική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών

Οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων στους εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας σε θέματα σχετικά με τις θεωρητικές και πρακτικές διαστάσεις της διαπολιτισμικής προσέγγισης στο εκπαιδευτικό έργο (εφαρμογή εκπαιδευτικών μεθόδων που ευνοούν την ενσωμάτωση, βιωματικές μορφές μάθησης και συνεργατικές μορφές διδασκαλίας κτλ). Η επιμόρφωση μπορεί να γίνει στην αρχή της σχολικής χρονιάς από ειδικούς επιστήμονες ή φορείς του Υπουργείου (ΙΠΟΔΕ).

β. Ενημέρωση γονέων του σχολείου

Οργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων των γονέων για την αντιμετώπιση της πολιτισμικής ιδιαιτερότητας των μαθητών μέσα στο σχολείο. Ενθάρρυνση γονέων, αλλοδαπών μαθητών, για συμμετοχή σε σχολικές δραστηριότητες και συλλογικά όργανα του σχολείου. Οι ενημερωτικές συναντήσεις πραγματοποιούνται στην αρχή της σχολικής χρονιάς, από τον διευθυντή και ομάδα καθηγητών, αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια της δράσης, αν χρειάζεται.

γ. Ενημέρωση των μαθητικών κοινοτήτων του σχολείου

Οργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων με τους μαθητές σχετικά με θέματα που αφορούν τη διαπολιτισμική αγωγή.

δ. Οργάνωση και υλοποίηση επιμέρους δραστηριοτήτων

Οργάνωση διαπολιτισμικών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων (π.χ. πολιτιστικού και ψυχαγωγικού περιεχομένου, κοινωνικές δραστηριότητες), αξιοποίηση της Ευέλικτης Ζώνης κλπ., για τη διαμόρφωση θετικού σχολικού κλίματος και πρακτικών αποδοχής και συνεργασίας στη βάση των αρχών της διαπολιτισμικής αγωγής.

ε. Διοργάνωση πολιτιστικής εκδήλωσης

Οργάνωση και υλοποίηση εκδήλωσης στο τέλος της σχολικής χρονιάς με τη συνεργασία σχολείου-γονέων-τοπικής κοινωνίας, όπου θα εκπροσωπούνται οι πολιτισμοί των μαθητών του σχολείου (τοπικά έθιμα, μουσική, χοροί, κουζίνα κλπ.), για το άνοιγμα του σχολείου στην ευρύτερη κοινωνία.

2. Οργανωτικές δομές

Υπεύθυνος συντονισμού των δράσεων ορίζεται ο Διευθυντής του σχολείου. Για κάθε επιμέρους δράση ορίζονται ομάδες εργασίας στις οποίες, ανάλογα με το περιεχόμενο της δράσης, συμμετέχουν εκπαιδευτικοί του σχολείου, μαθητές και γονείς. Συμβουλευτικά συμμετέχουν οι Σχολικοί Σύμβουλοι, ειδικοί επιστήμονες, καθώς και εκπρόσωποι εκπαιδευτικών φορέων.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Δεν απαιτούνται ιδιαίτερες παρεμβάσεις στο σχολικό πρόγραμμα. Οι επιμορφωτικές συναντήσεις των εκπαιδευτικών και οι ενημερωτικές συναντήσεις των γονέων θα πραγματοποιηθούν απογευματινές ώρες.

Ε. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

- Οι εκπαιδευτικοί της σχολικής μονάδας
- Οι μαθητές του σχολείου
- Ο σύλλογος γονέων και κηδεμόνων
- Οι Σχολικοί Σύμβουλοι
- Ειδικοί επιστήμονες

2. Χρόνος

Το συγκεκριμένο Σχέδιο Δράσης θα υλοποιηθεί κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Ο χρόνος που απαιτείται για την υλοποίηση των επιμέρους ενεργειών εξαρτάται από το είδος των δράσεων που θα αποφασιστούν.

3. Υλικοτεχνικός εξοπλισμός

Η συνήθης υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου (ιστοσελίδα, φωτοτυπικό μηχάνημα, υπολογιστής, εκτυπωτής, αναλώσιμα) είναι επαρκής.

4. Οικονομικοί πόροι

Εκτιμάται το κόστος των αναλωσίμων και των αναγκαίων μέσων για την υλοποίηση των δράσεων, των επιμορφωτικών συναντήσεων και της τελικής εκδήλωσης.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

- Ημερολόγια καταγραφής και παρακολούθησης των προγραμματισμένων ενεργειών
- Ερωτηματολόγια και σχέδια συνέντευξης εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων

6. Πηγές

Βασικές πηγές στις οποίες μπορούν να ανατρέξουν οι ομάδες εργασίας για την υλοποίηση του Σ.Δ. είναι το θεσμικό πλαίσιο για την διαπολιτισμική εκπαίδευση, σύνδεσμοι και ιστοσελίδες σχετικές με την διαπολιτισμική εκπαίδευση και τον εθελοντισμό, καθώς και καλές πρακτικές άλλων σχολείων.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης			
Διαδικασίες υλοποίησης	1ο τρίμ. Σεπ-Νοεμ	2ο τρίμ. Δεκ-Φεβ	3ο τρίμ. Μαρ-Μαι
Ενδοσχολική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών			
Ενημέρωση των γονέων του σχολείου			
Ενημέρωση των μαθητικών κοινοτήτων του σχολείου			
Οργάνωση και υλοποίηση επιμέρους δραστηριοτήτων			
Διοργάνωση πολιτιστικής εκδήλωσης			
Παρακολούθηση-ανατροφοδότηση της δράσης			
Αξιολόγηση της δράσης			

Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Ζ1. Παρακολούθηση – Ανατροφοδότηση Ενεργειών

<u>Παρακολούθηση της πορείας εφαρμογής της δράσης</u>

Η πορεία των δράσεων αξιολογείται από τα μέλη της υπεύθυνης ομάδας. Προτείνεται τακτική ανατροφοδότηση και ενημέρωση του Συλλόγου Διδασκόντων σχετικά με την πορεία ή τα προβλήματα των εργασιών σε τακτικά διαστήματα, ώστε να εκτιμηθεί η ανάγκη συμπληρωματικών δράσεων, τροποποίησης/αναθεώρησης του σχεδίου ή επιμέρους ενεργειών. Συγκεκριμένα:

1. Ενδοσχολική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών
   Η δράση παρακολουθείται με τις καταγραφές στο ημερολόγιο του σχολείου και με ερωτηματολόγια στους εκπαιδευτικούς.

2. Ενημέρωση γονέων
   Η δράση παρακολουθείται με τις καταγραφές στο ημερολόγιο παρακολούθησης των συναντήσεων, το ποσοστό συμμετοχής των γονέων στις ενημερωτικές συναντήσεις, τα ερωτηματολόγια τα οποία διερευνούν την πρόθεση συμμετοχής και υποστήριξης των δράσεων από τους γονείς.

3. Ενημέρωση μαθητών
   Η συγκεκριμένη ενέργεια παρακολουθείται με την καταγραφή των ενημερωτικών συναντήσεων στο ημερολόγιο του σχολείου. Μπορεί επίσης να αποτυπωθεί ο βαθμός κατανόησης και αποδοχής των αρχών της διαπολιτισμικής αγωγής εκ μέρους των μαθητών μέσα από συζήτηση που ακολουθεί της ενημέρωσης.

4. Υλοποίηση δραστηριοτήτων
   Η παρακολούθηση της διαδικασίας υλοποίησης των δραστηριοτήτων γίνεται με την καταγραφή των σχετικών δραστηριοτήτων στα ημερολόγια των ομάδων εργασίας και στο ημερολόγιο του σχολείου. Οι συντονιστές των ομάδων εργασίας μπορούν να τροποποιήσουν το χρονοδιάγραμμα και τις διαδικασίες υλοποίησης, αν κριθεί αναγκαίο

5. Διοργάνωση πολιτιστικής εκδήλωσης
   Οι διαδικασίες οργάνωσής της καταγράφονται στο ημερολόγιο των ομάδων εργασίας και στο ημερολόγιο του σχολείου. Η αποδοχή και τα αποτελέσματα διερευνώνται με ερωτηματολόγια προς τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τους γονείς.

Ζ2. Αξιολόγηση του Σχεδίου Δράσης

Στόχος 1: Η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών και των γονέων σε θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και κοινωνικής ενσωμάτωσης των αλλοδαπών μαθητών
Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας
Εκτιμάται εάν οι δραστηριότητες που οργανώθηκαν στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης του σχολείου ανέδειξαν τις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και της ισότητας. Η επιτυχία του στόχου διαφαίνεται από το ποσοστό συμμετοχής των εκπαιδευτικών και των γονέων στα προγράμματα και τις δράσεις ενίσχυσης της διαπολιτισμικής αγωγής στο σχολείο, καθώς και από τις απαντήσεις τους σε ερωτηματολόγια.

Στόχος 2: Η ανάπτυξη προγραμμάτων ενίσχυσης της διαπολιτισμικής διάστασης στο σχολείο.
Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας
Εξετάζεται εάν υπάρχει αύξηση των προγραμμάτων ενίσχυσης της διαπολιτισμικής διάστασης στο σχολείο και αν συμμετέχουν περισσότεροι εκπαιδευτικοί σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Η αποτελεσματικότητά τους διερευνάται μέσω ερωτηματολογίων προς τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς.

Στόχος 3: Η ευαισθητοποίησή και η συμμετοχή των μαθητών στην εφαρμογή διαπολιτισμικών συνεργατικών πρακτικών στο σχολείο
Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας
Η επιτυχία του στόχου διαπιστώνεται με τη σύγκριση του ποσοστού συμμετοχής των μαθητών στις κοινές δράσεις του σχολείου σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, από τις απαντήσεις των μαθητών σε ερωτηματολόγια για τη χρησιμότητα των δράσεων, καθώς και από το βαθμό της συμμετοχής στις διαδικασίες υλοποίησης δράσεων της φετινής χρονιάς και της τελικής εκδήλωσης.

Η. Έκθεση των αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της εκπαιδευτικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.

Σχέδιο Δράσης 12

Πεδίο: Εκπαιδευτικές διαδικασίες
Τομέας: Εκπαιδευτικές δραστηριότητες
Δείκτης: Ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων

Τίτλος: Η ομαλή μετάβαση των νηπίων στο δημοτικό σχολείο

Α. Αναγκαιότητα της υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Λόγοι που επιβάλλουν την υλοποίηση της δράσης

Το συγκεκριμένο ΣΔ αποτελεί μια ανεξάρτητη επιλογή από τη συστηματική διερεύνηση δεικτών.

Η μετάβαση των νηπίων από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό σχολείο θεωρείται μια εξαιρετικά κρίσιμη εμπειρία, συνδέεται με αλλαγές ρόλων και περιβαλλοντικών συνθηκών και θέτει τις βάσεις για την πνευματική ολοκλήρωση και επιτυχία των παιδιών. Ωστόσο, η διαδικασία της μετάβασης δυσχεραίνεται από μια σειρά παράγοντες, οι οποίοι συχνά επιδρούν δυσμενώς στη σχολική εξέλιξη, στην κοινωνικοποίησή και γενικότερα στην συναισθηματική ανάπτυξη των νηπίων, όπως:

1. *Οι μεγάλες διαφορές που παρουσιάζουν οι δύο σχολικές βαθμίδες λόγω*:
   α. της έλλειψης συνέχειας και σταθερότητας μεταξύ των Προγραμμάτων Σπουδών
   β. των διαφορετικών σκοπών που επιδιώκουν
   γ. του διαφορετικού τρόπου διεξαγωγής της εκπαιδευτικής διαδικασίας
   δ. του διαφορετικού τρόπου οργανώσεως τους.
2. *Οι ατομικές διαφορές των παιδιών και η ανομοιογένεια που τα χαρακτηρίζει ως προς τη σχολική τους ετοιμότητα.*
3. *Η ελλιπής ενημέρωση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών*
4. *Οι προσδοκίες που έχουν οι γονείς για τον ρόλο του αρχάριου μαθητή, καθώς και το συναίσθημα ανασφάλειας που πιθανόν τους κατέχει για τη νέα βαθμίδα εκπαίδευσης*.

Επειδή το νηπιαγωγείο παίζει τον διαμεσολαβητικό ρόλο στην ένταξη και προσαρμογή των παιδιών στο περιβάλλον του Δημοτικού σχολείου και έχει ως βασικό του σκοπό να εναρμονίσει και να διασφαλίσει την ομαλή μετάβαση των παιδιών σε αυτό, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση της συγκεκριμένης δράσης θεωρήθηκε άμεσης προτεραιότητας, προκειμένου να αμβλυνθούν οι ανωτέρω δυσκολίες.

2. Αλληλεπίδραση με άλλους δείκτες

Η υλοποίηση του συγκεκριμένου Σχεδίου Δράσης αναμένεται να επηρεάσει παράγοντες που αφορούν τις σχέσεις που διαμορφώνονται μεταξύ του σχολείου και των γονέων, τις σχέσεις των γονέων με τους κοινωνικούς φορείς, τις σχέσεις των μαθητών με τους εκπαιδευτικούς, τις σχέσεις των εκπαιδευτικών μεταξύ τους, ενώ παράλληλα, συνδέεται με την εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος του Νηπιαγωγείου.

3. Αναφορές σε καλές πρακτικές ή συμπληρωματικές δράσεις του σχολείου

Αξιοποιούνται πρακτικές της σχολικής μονάδας που σχετίζονται με το Σχέδιο Δράσης και έχουν γίνει στο παρελθόν. Για παράδειγμα, εμπειρίες που έχουν αποκομίσει οι εκπαιδευτικοί από ενημερωτικές συγκεντρώσεις γονέων, από επισκέψεις νηπίων στο Δημοτικό σχολείο ή από μια κοινή εκδήλωση νηπίων και μαθητών της Α΄ Δημοτικού.

Β. Σκοπός – στόχοι του σχεδίου δράσης

1. Σκοπός του σχεδίου δράσης

Βασικός σκοπός του Σχεδίου Δράσης είναι η υποστήριξη της εισόδου και της προσαρμογής των νηπίων στο Δημοτικό σχολείο μέσα από τη συστηματική, συνολική και ολοκληρωμένη προετοιμασία τους, την ενεργό εμπλοκή των γονέων, την εξασφάλιση της συνέχειας στη μάθηση και τη συνεργασία των εκπαιδευτικών των δύο βαθμίδων.

2. Ειδικοί στόχοι του σχεδίου δράσης

α. Να εξοικειωθούν τα νήπια με το περιβάλλον του Δημοτικού σχολείου (χώρος, μαθητές, δάσκαλοι-διευθυντής-εκπαιδευτική διαδικασία).

β. Να ενημερωθούν οι γονείς **γ**ια την επίδραση του οικογενειακού περιβάλλοντος στη διαδικασία της μετάβασης, να υποστηρίξουν τα νήπια στη διαδικασία της μάθησης και να συνεργασθούν με εκπαιδευτικούς και υπηρεσίες.

γ. Να αναπτυχθεί συνεχής συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών των δύο βαθμίδων που συμμετέχουν στη δράση, καθώς και συνεργασία του Νηπιαγωγείου με τη τοπική κοινωνία.

δ. Να επιμορφωθούν οι Νηπιαγωγοί και οι δάσκαλοι που εμπλέκονται, για το έργο και την ιδιαιτερότητα κάθε βαθμίδας της εκπαίδευσης (Νηπιαγωγείο-Δημοτικό).

Γ. Κριτήρια Επιτυχίας της Δράσης

Βασικά κριτήρια επιτυχίας για το ΣΔ θεωρούνται:

α. Η ανάπτυξη από τα νήπια θετικής στάσης και θετικών προσδοκιών για το Δημοτικό σχολείο

β. Η εμπλοκή και ενεργός συμμετοχή των γονέων στο πρόγραμμα της μετάβασης

γ. Η ανάπτυξη τρόπων επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών των δύο βαθμίδων

δ. Η δημιουργία δραστηριοτήτων για παιδιά Νηπιαγωγείου και Δημοτικού σχολείου, που εξασφαλίζουν τη συνέχεια στη μάθηση

Δ. Μεθοδολογία υλοποίησης του σχεδίου δράσης

1. Στρατηγικές εφαρμογής του σχεδίου δράσης

α. Ενημέρωση εκπαιδευτικών και στελεχών της εκπαίδευσης

Στο συγκεκριμένο ΣΔ μπορεί να εμπλακούν και να συνεργαστούν περισσότερα τους ενός Νηπιαγωγεία ή Δημοτικά Σχολεία. Αναγκαία η υλοποίηση ενημερωτικών συναντήσεων μεταξύ των εμπλεκομένων εκπαιδευτικών όλων των σχολικών μονάδων και των δύο βαθμίδων, καθώς και των στελεχών της εκπαίδευσης, σχετικά με το περιεχόμενο και τους στόχους του Προγράμματος μετάβασης.

β. Επισκέψεις των νηπίων στο Δημοτικό

Οργανώνονται επισκέψεις των νηπίων στο Δημοτικό, οι οποίες πραγματοποιούνται σε συνεργασία με τους δασκάλους της Α΄ τάξης και τους διευθυντές των Δημοτικών Σχολείων. Τα παιδιά ξεναγούνται στους χώρους του Δημοτικού, γνωρίζουν τον διευθυντή και τους δασκάλους, έρχονται σε επαφή με τον τρόπο εργασίας, τις εκπαιδευτικές μεθόδους και τις δραστηριότητες της Α' Τάξης, συνεργάζονται με τους μικρούς μαθητές σε δραστηριότητα που έχει δημιουργηθεί από κοινού από τους εκπαιδευτικούς των δύο βαθμίδων.

γ. Επισκέψεις μαθητών και δασκάλων της Α΄ Δημοτικού στο Νηπιαγωγείο

Οργανώνονται επισκέψεις των μαθητών και δασκάλων της Α΄ Δημοτικού στο Νηπιαγωγείο**.** Οι μαθητές συμμετέχουν μαζί με τα νήπια σε μια οργανωμένη δραστηριότητα. Οι δάσκαλοι έρχονται σε επαφή με τις δραστηριότητες του Νηπιαγωγείου, ενώ επιτυγχάνεται και σύσφιξη σχέσεων ανάμεσα στα νήπια και τα παιδιά του Δημοτικού.

δ. Κοινές εκπαιδευτικές δράσεις και εκδηλώσεις με το Δημοτικό

Η ομάδα δράσης του Νηπιαγωγείου σχεδιάζει, διοργανώνει και υλοποιεί σε συνεργασία με την δασκάλα της Α΄ Δημοτικού και εθελοντές γονείς, δράσεις και εκδηλώσεις, όπως εκδρομές, επισκέψεις σε μουσεία, σχολικές εορτές, θεατρικά δρώμενα, την ανάπτυξη ενός θεματικού σχεδίου δράσης- project π.χ. για την ανακύκλωση κτλ.

ε. Υποστηρικτικές δράσεις της Νηπιαγωγού προς την Δασκάλα

α. Προετοιμασία ατομικού φακέλου για κάθε νήπιο, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο άντλησης χρήσιμων πληροφοριών από την δασκάλα.

β. Επισκέψεις της Νηπιαγωγού στην Α Δημοτικού και υποστήριξη του έργου της δασκάλας, για ορισμένα παιδιά, αν χρειαστεί.

στ. Ενημέρωση και επιμόρφωση των γονέων των νηπίων, σε ειδικά θέματα που αφορούν τη μετάβαση

Οργάνωση ενημερωτικών και επιμορφωτικών συναντήσεων για τους γονείς των νηπίων σε θέματα που αφορούν την μετάβαση, όπως: το πρόγραμμα και οι στόχοι του, η επίδραση του οικογενειακού περιβάλλοντος στη διαδικασία της μετάβασης, ο ρόλος της οικογένειας στη μάθηση, τα χαρακτηριστικά ενός αναπτυξιακά κατάλληλου προγράμματος προσχολικής εκπαίδευσης, οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες της Α΄ δημοτικού και οι επιδιωκόμενοι στόχοι κτλ. Οι ενημερώσεις μπορεί να πραγματοποιηθούν από τους εκπαιδευτικούς και τα στελέχη της εκπαίδευσης. Προτείνεται και η συμμετοχή ειδικών επιστημόνων, όπως, Σχολικός ψυχολόγος, Εξειδικευμένος παιδαγωγός, μέλη των Κοινωνικών Υπηρεσιών.

ζ. Κοινή επιμόρφωση Νηπιαγωγών και Δασκάλων

Οργάνωση επιμορφωτικών συναντήσεων για τις Νηπιαγωγούς και τις Δασκάλες που εμπλέκονται στο δράση. Οι Νηπιαγωγοί ενημερώνονται και επιμορφώνονται για το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Α΄Δημοτικού, τους στόχους,τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες της συγκεκριμένης βαθμίδας και οι Δάσκαλοι για τα αντίστοιχα του Νηπιαγωγείου. Επιδιώκεται η πρόκληση διαλόγου και η ανταλλαγή απόψεων. Οι επιμορφώσεις μπορεί να γίνουν από στελέχη της εκπαίδευσης.

2. Οργανωτικές δομές

Οι οργανωτικές δομές καθορίζονται ανάλογα με τον αριθμού των Νηπιαγωγείων που συμμετέχουν στην υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης. Ορίζεται ποια από τις προϊστάμενες νηπιαγωγούς θα έχει την ευθύνη του γενικού συντονισμού, ποιες ομάδες δράσεις θα δημιουργηθούν και ποια άτομα θα τις συντονίζουν. Ο κάθε συντονιστής αναλαμβάνει τη γενικότερη οργάνωση, διαχείριση και παρακολούθηση της εφαρμογής των ενεργειών της δράσης του. Στις Ομάδες Δράσης μπορεί να συμμετέχουν και γονείς, ενώ συμμετέχουν συμβουλευτικά οι Σχολικοί Σύμβουλοι.

3. Παρεμβάσεις σε επίπεδο σχολείου ή σχολικής τάξης

Για την υλοποίηση του συγκεκριμένου σχεδίου θα γίνει προσπάθεια οι δράσεις να ενταχθούν αρχικά στο ισχύον πρόγραμμα και τις διαθέσιμες ώρες των εκπαιδευτικών. Μικρές προσαρμογές και αλλαγές στο ωρολόγιο πρόγραμμα είναι απαραίτητες προκειμένου να υλοποιηθούν οι δράσεις των επισκέψεων και η υλοποίηση των από κοινού δραστηριοτήτων. Οι επιμορφώσεις και οι ενημερώσεις γονέων και εκπαιδευτικών προτείνεται να γίνονται απογευματινές ώρες.

Ε. Πόροι – Μέσα του σχεδίου δράσης

1. Ανθρώπινο δυναμικό

Η Μετάβαση είναι μια διαδικασία στην οποία αλληλεπιδρούν τα νήπια, η οικογένειά τους, το Νηπιαγωγείο, το Δημοτικό σχολείο, και το ευρύτερο περιβάλλον. Η συνεργασία μεταξύ των εμπλεκομένων μερών είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη διασφάλιση της ομαλής και επιτυχημένης μετάβασης των νηπίων στο Δημοτικό σχολείο. Στο ανωτέρω πλαίσιο, η επιτυχής υλοποίηση της δράσης απαιτεί τη συμμετοχή ενδοσχολικών και εξωσχολικών παραγόντων, οι οποίοι αναλαμβάνουν διακριτούς ρόλους και έχουν συγκεκριμένες αρμοδιότητες δράσης Αναλυτικότερα, στη συγκεκριμένη δράση εμπλέκονται:

- ✓ Τα νήπια
- ✓ Οι γονείς
- ✓ Οι εκπαιδευτικοί (Νηπιαγωγοί-δάσκαλοι)
- ✓ Τα στελέχη της εκπαίδευσης, (Διευθυντές σχολείων, Σχολικοί Σύμβουλοι)
- ✓ Ειδικοί επιστήμονες (π.χ. σχολικός ψυχολόγος, εξειδικευμένος παιδαγωγός, μέλη από διάφορες υπηρεσίες στήριξης)

2. Χρόνος

Ειδικά για το συγκεκριμένο ΣΔ ο χρόνος υλοποίησης μπορεί να αρχίζει στα μέσα περίπου της μιας σχολικής χρονιάς (νήπια) και να συνεχίζεται μέχρι και τους πρώτους μήνες της επόμενης (μαθητές Α΄ Δημοτικού).

3. Υλικοτεχνικός εξοπλισμός

Προτείνεται η αξιοποίηση του υπάρχοντος εξοπλισμού στη σχολική μονάδα. .

Οι εκδηλώσεις και οι γιορτές γίνονται στις αίθουσες και τους χώρους εκδηλώσεων που διαθέτουν οι σχολικές μονάδες και οι επιμορφωτικές συναντήσεις γονέων και εκπαιδευτικών μπορεί να πραγματοποιηθούν σε σχολικές αίθουσες.

4. Οικονομικοί πόροι

Οι οικονομικοί πόροι που θα απαιτηθούν εξαρτώνται από το είδος και το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων που θα αναπτυχθούν. Η υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης μπορεί να περιλαμβάνει:

- Δαπάνες μετακίνησης (ασφαλής μεταφορά παιδιών), αν και σε όσα σχολεία χρειάζεται
-- Δαπάνες για τα έντυπα, τη γραφική ύλη και τα υλικά που απαιτούνται για την εκπόνηση των σχεδίων εργασίας,
- Δαπάνες διοργάνωσης εκδηλώσεων, εκθέσεων με έργα των παιδιών, εορτών, θεατρικών δρώμενων κτλ.

5. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης

- Ημερολόγια (συναντήσεων, προγραμματισμένων δράσεων, σχολείου κλπ.)
- Φόρμες παρατήρησης
- Μη δομημένη συνέντευξη για τα παιδιά
- Ερωτηματολόγια για τους γονείς των νηπίων
- Ερωτηματολόγια προς, τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς για την αξιολόγηση των επιμέρους ενεργειών του Σχεδίου Δράσης

6. Πηγές

Με την ομαλή μετάβαση συνδέθηκε το θέμα της ηλικίας έναρξης της σχολικής φοίτησης (Ν. 2327/1995), η θέσπιση της υποχρεωτικής προσχολικής εκπαίδευσης (Ν.3518/2006), το ζήτημα της σχολικής ετοιμότητας και ο θεσμός του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου (Ν. 2525/ 1997), σκοπός του οποίου είναι η αναβάθμιση της προσχολικής αγωγής και η ολοκληρωμένη προετοιμασία των νηπίων για το Δημοτικό Σχολείο. Επίσης έχουν αναπτυχθεί καλές πρακτικές από νηπιαγωγεία σε διάφορες περιοχές της χώρας.

ΣΤ. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης					
Διαδικασίες υλοποίησης	Ιαν. - Φεβρ.	Μαρτ.- Ιουν	Ιουλ.- Αυγ.	Σεπ. – Οκτ.	Νοεμ.- Δεκ.
Σχεδιασμός του Προγράμματος και ενημέρωση εμπλεκομένων					
Επιμόρφωση νηπιαγωγών και δασκάλων					
Ενημέρωση και επιμόρφωση των γονέων των νηπίων					
Επισκέψεις νηπίων στο Δημοτικό					
Επισκέψεις μαθητών και δασκάλων της Α΄ Δημοτικού στο Νηπιαγωγείο					
Εκπαιδευτικές δράσεις και εκδηλώσεις κοινές με το Δημοτικό					
Υποστήριξη του έργου της δασκάλας από την /τις Νηπιαγωγούς					
Υποστήριξη των παιδιών από τις οικογένειες τους εν όψει της μετακίνησης τους στην νέα σχολική μονάδα το φθινόπωρο					
Παρακολούθηση-ανατροφοδότηση της δράσης					
Αξιολόγηση της δράσης					

Ζ. Διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης του σχεδίου δράσης

Ζ1. Παρακολούθηση – Ανατροφοδότηση Ενεργειών

Η παρακολούθηση του Σχεδίου Δράσης γίνεται κατά τη διάρκεια όλων των σταδίων της υλοποίησής του. Η πορεία κάθε ενέργειας-εργασίας αξιολογείται από τα μέλη της υπεύθυνης ομάδας και παρουσιάζεται στην ολομέλεια. Προτείνεται η τακτική ανατροφοδότηση, ώστε να εκτιμηθεί η ανάγκη συμπληρωματικών δράσεων, τροποποίησης/αναθεώρησης του σχεδίου ή επιμέρους ενεργειών κλπ. Συγκεκριμένα:

1. Ενημέρωση εκπαιδευτικών και στελεχών της εκπαίδευσης
Η εξέλιξη της συγκεκριμένης ενέργειας παρακολουθείται με την καταγραφή των συναντήσεων στο ημερολόγιο.

2.α. Επισκέψεις των νηπίων στο Δημοτικό
2.β. Επισκέψεις μαθητών και δασκάλων της Α΄ Δημοτικού στο Νηπιαγωγείο.
Η πραγματοποίηση των επισκέψεων παρακολουθείται με την καταγραφή των συναντήσεων στο ημερολόγιο. Προκειμένου να υπάρξει διαμορφωτική αξιολόγηση των διαδικασιών και ανατροφοδότηση, χρήσιμες είναι οι μη δομημένες συνεντεύξεις και η παρατήρηση κυρίως των νηπίων, αλλά και των παιδιών της Α΄ Δημοτικού, καθώς και ερωτηματολόγια στους δασκάλους.

3. Κοινές εκπαιδευτικές δράσεις και εκδηλώσεις με το Δημοτικό
Η εξέλιξη της συγκεκριμένης ενέργειας μπορεί να παρακολουθείται με μια σειρά εργαλείων προκειμένου να βελτιωθεί και να τροποποιηθεί, αν χρειάζεται. Ενδεικτικά αναφέρονται: η

καταγραφή των δράσεων και των εκδηλώσεων στο ημερολόγιο, η παρατήρηση της συμμετοχής νηπίων και των μαθητών, η χρήση μη δομημένων συνεντεύξεων στα παιδιά, ερωτηματολόγια προς τους γονείς προκειμένου να διατυπωθεί ο βαθμό ικανοποίησης τους, ερωτηματολόγια προς τους εκπαιδευτικούς ή τα στελέχη της εκπαίδευσης που συμμετείχαν

4. Κοινή επιμόρφωση Νηπιαγωγών και Δασκάλων
Η συγκεκριμένη ενέργεια μπορεί να παρακολουθείται με ημερολόγιο καταγραφής των συναντήσεων και με ερωτηματολόγια προς τους εκπαιδευτικούς για τον βαθμό ικανοποίησης τους.

5. Ενημέρωση και επιμόρφωση των γονέων των νηπίων
Η συγκεκριμένη ενέργεια επίσης μπορεί να παρακολουθείται με ημερολόγιο καταγραφής των συναντήσεων και με ερωτηματολόγια προς τους γονείς για τον βαθμό ικανοποίησης τους σε σχέση με τους στόχους του προγράμματος.

6. Υποστήριξη του έργου της Δασκάλας από την Νηπιαγωγό
Η δημιουργία ατομικών φακέλων των νηπίων παρακολουθείται με καταγραφή στο ημερολόγιο της ομάδας εργασίας. Η υποστήριξη του έργου της Δασκάλας παρακολουθείται με την καταγραφή στο ημερολόγιο των περιπτώσεων που ζητήθηκε η βοήθεια της Νηπιαγωγού, καθώς και των παρεμβάσεων που χρειάστηκαν

Ζ2. Αξιολόγηση του Σχεδίου Δράσης

Σημειώνεται ότι ο σχεδιασμός και η επιτυχία ενός προγράμματος ομαλή μετάβαση των νηπίων στο Δημοτικό εξαρτάται και από παράγοντες, όπως η γειτνίαση των σχολείων (Νηπιαγωγείων και Δημοτικών), οι συνθήκες των σχολικών χώρων, η λειτουργία ή όχι ολοήμερου νηπιαγωγείου κτλ.

Στόχος 1: Να εξοικειωθούν τα νήπια με το περιβάλλον του Δημοτικού σχολείου (χώρος, μαθητές, δάσκαλοι-διευθυντής-εκπαιδευτική διαδικασία).
Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας
Η επιτυχία του στόχου μπορεί να διαφανεί από την ανάπτυξη εκ μέρους των νηπίων μια θετικής στάσης για το Δημοτικό σχολείο με ταυτόχρονη μείωση του αισθήματος ανασφάλειας για το νέο και άγνωστο περιβάλλον. Αυτή μπορεί να προκύψει τόσο από τις μη δομημένες συνεντεύξεις των νηπίων προς την Νηπιαγωγό, όσο και από ερωτηματολόγια προς τους γονείς.

Στόχος 2: Να ενημερωθούν οι γονείς για την επίδραση του οικογενειακού περιβάλλοντος στη διαδικασία της μετάβασης, να υποστηρίξουν τα νήπια στη διαδικασία της μάθησης και να συνεργασθούν με εκπαιδευτικούς και υπηρεσίες.
Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας
Η επιτυχία του στόχου μπορεί να διαφανεί από την τροποποίηση των αντιλήψεων των γονέων για τη διαδικασία της μετάβασης μέσα από ερωτηματολόγια, καθώς και από το ποσοστό συμμετοχής τους στις εκδηλώσεις και τις κοινές δράσεις. Η επιτυχής υποστήριξη των νηπίων στη διαδικασία της μάθησης εξαρτάται και από την ανταπόκριση γονέων στη σχετική επιμόρφωση.

Στόχος 3: Να αναπτυχθεί συνεχής συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών των δύο βαθμίδων που συμμετέχουν στη δράση, καθώς και συνεργασία του Νηπιαγωγείου με την τοπική κοινωνία.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου μπορεί να διαφανεί από τις καταγραφές στα ημερολόγια τόσο των συναντήσεων, όσο και του αριθμού των δραστηριοτήτων και των εκδηλώσεων για τις οποίες συνεργάσθηκαν οι εκπαιδευτικοί των δύο βαθμίδων και φορείς της τοπικής κοινωνίας. Μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθούν και ερωτηματολόγια προς τους εκπαιδευτικούς προκειμένου να διατυπωθεί ο βαθμός ικανοποίησης.

Στόχος 4: Να επιμορφωθούν οι Νηπιαγωγοί και οι Δάσκαλοι για το έργο και την ιδιαιτερότητα κάθε βαθμίδας της εκπαίδευσης (Νηπιαγωγείο-Δημοτικό)

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Η επιτυχία του στόχου και η όποια αλλαγή τη στάσης τους σχετικά με το έργο και την ιδιαιτερότητα κάθε βαθμίδας της εκπαίδευσης (Νηπιαγωγείο-Δημοτικό) μπορεί να διαφανεί μέσα από ερωτηματολόγια προς τους επιμορφωθέντες.

Η. Έκθεση των αποτελεσμάτων του σχεδίου δράσης

Παρατίθεται η έκθεση με τα αποτελέσματα του σχεδίου δράσης στην οποία περιλαμβάνονται θέματα, όπως: διαδικασίες σχεδιασμού και οργάνωσης των ομάδων εργασίας, διευθέτηση προβλημάτων χρόνου, επικοινωνίας και συνεργασίας, παρεκκλίσεις του αρχικού σχεδιασμού και αναθεωρήσεις του σχεδίου, επιδράσεις σε διάφορους δείκτες, βαθμός ικανοποίησης της εκπαιδευτικής κοινότητας από την εφαρμογή του σχεδίου δράσης, γενική εκτίμηση της επιτυχίας του σχεδίου δράσης, προοπτικές.